

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MARCH 4

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715
POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXXIV Nr. 9 (6091)

2023. gada 4. marts – 10. marts

ESAM KOPĀ AR UKRAIŅU TAUTU!

24. februārī Ņujorkā, netālu no Apvienoto Nāciju ēkas demonstrācija notika ANO Drošības Padomes sēdes laikā. Ukrainu plakātos bija lasāma prasība izslēgt Krieviju no ANO. Attēlos: Ņujorkieši Kancānu, Rupneru-Nollendorfu, Teteru, Cortes-Oses un Puteņu ģimeņu locekļi, Anita Bataraga

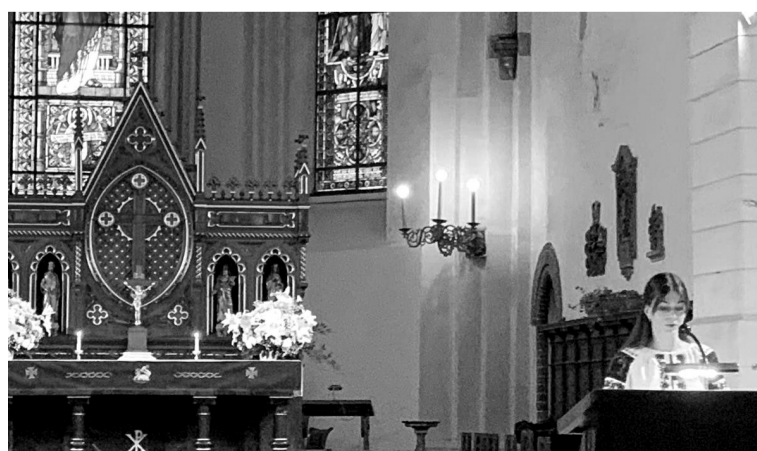
Demonstrācijā Ņujorkā piedalījās arī krievu cilvēki ar plakātiem, kas vēstīja "I'm Russian and I support Ukraine"

Saulespuķu dārzs Jaunjelgavā

Rīgā, pie Brīvības pieminekļa Ilze Auzere ar karogu, kas atvests no Kijivas kā pateicības dāvana latviešiem par ziedotajiem generatoriem un apģērbu

24. februārī Doma baznīcā aizlūgumā svētos rakstus lasa ukraiņu meitene

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00

Redakcija Rīgā, Gertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses
4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
e-pasts: LaiksDSR@aol.com

Ja vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256

LAIKS

4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
laiksdsr@aol.com
www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem ASV \$50.00
6 mēnešiem ASV \$100.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Kanādā 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Laikraksta izdošanu atbalsta
Latvijas Kultūras ministrija

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA
AMERICAN LATVIAN ASSOCIATION

ALA continues its steadfast support of Ukraine against the Russian invasion with a public letter to President Biden, a donation for humanitarian aid to Ukrainian war refugees in Latvia, and urging members and friends to voice their support.

Washington, DC (February 24, 2023) – In commemoration of the one-year anniversary of courage and valor that the Ukrainian people have shown against a brutal invasion by Russia, the American Latvian Association (ALA) continues its strong support of Ukraine to fully defeat Russian forces and regain peaceful sovereignty.

In a letter to President Biden, ALA calls for an acceleration of U.S. and allied support, to enable Ukraine to regain full territorial integrity and ultimately make

the Baltics and Europe as a whole a safer place. “A Ukraine free of Russian forces is an inviolable prerequisite for any future peace between these two nations,” states ALA president, Mārtiņš Andersons. “With Russia’s military now materially weakened, Ukraine has the opportunity to defeat Russia decisively and thereby strengthen Europe’s long-term security.”

Many ALA members are themselves WWII refugees or their descendants of up to four generations in the United States, and thus empathize with the Ukrainian people in suffering the same atrocities that the Soviets committed in their invasion of Latvia. As a gesture of assistance, ALA has donated \$5,000 for humanitarian aid to Ukrainian refugees in Latvia – in addition to the \$16,000 that ALA donated last year.

Throughout the country this coming weekend (Feb. 24-26), Ukrainian Americans are organizing a range of rallies, candlelight vigils and other events to show public support for Ukraine,

as well as remember those who have fought valiantly against the invading war criminals. Through its Baltic Call to Action UNIT email group, ALA has alerted Baltic Americans in 10 cities across the country to participate in these events and make their voices of support heard by elected representatives and by fellow Americans.

About the American Latvian Association:

Founded in 1951, the American Latvian Association (ALA), a 501(c)3 not-for-profit, is the main representative organization more than 90,000 people of Latvian descent living in the United States.

Together with its approximately 100 member organizations, churches, clubs and some 4,000 individual members, ALA supports cultural and education activities, and facilitates cooperation within the Latvian-American community.

ALA seeks to facilitate the peaceful and democratic development of Latvia by promoting understanding and support for Latvia through informational efforts in the United States.

Jauns ASV vēstnieks Latvijā – Kristofers Robinsons

21. februārī jaunais ASV vēstnieks Latvijā Kristofers Robinsons Rīgas pili iesniedza akreditācijas vēstuli Latvijas Valsts prezidentam Egilam Levitam.

ASV vēstnieks K. Robinsons: “Esmu pagodināts uzsākt darbu Latvijas Republikā. Latvija ir mūsu draugs, partneris un NATO sabiedrotais. Ar nepacietību vēlos turpināt mūsu ciešo sadarbību ar Latvijas valdību un tās iedzīvotājiem, vienlaikus iepazīstot šo skaisto valsti. Mums ir jāturpina sadarbības, lai atbalstītu Ukrainu un sauktu Krieviju pie atbildības par tās agresiju. Es apbrīnoju Latvijas apņēmību atbalstīt Ukrainu. Amerikāņi un latvieši apzinās, ka Ukrainas cīņa ir kas vairāk: ja stāvēsim malā, redzot tik acīmredzamus uzbrukumus brīvībai, demokrātijai, suvernitātes un teritoriālās nedalāmības pamatprincipiem, pasaule noteikti

pie dzīvos vēl ļaunākas sekas.

Esmu gatavs sadarboties ar Latviju, lai saglabātu mūsu alianses spēku un nodrošinātu, ka esam gatavi aizstāvēt katru NATO teritorijas centimetru.

Mūsu partnerība ir spēcīgāka, nekā tā jebkad bijusi. 2022. gadā ASV un Latvija atzīmēja diplomātisko attiecību 100. gadadienu, un es ar nepacietību gaidu, kad iesāksim mūsu nākamo draudzības gadsimtu.”

ASV prezidents Džo Baidens vēstnieka darbam Latvijā nominēja Kristoferu Robinsonu, un ASV Senāts viņu šim amatam apstiprināja 2022. gada 13. decembrī. Zvērestu Valsts departamentā K. Robinsons nodeva 2022. gada 26. janvārī.

ASV ārlietu dienesta karjeras diplomātam Kristoferam Robinsonam ir ministra-padomnieka dienesta pakāpe, un savā iepriek-

šējā amatā Robinsons pildīja ASV Valsts departamenta valsts sekretāra palīga pirmā vietnieka pienākumus Eiropas un Eirāzijas lietu biroja. Pirms tam Robinsons bija politisko lietu ministru-padomnieks ASV vēstniecībā Maskavā, Krievijā. Iepriekš viņš bijis arī Valsts departamenta direktora vietnieks Krievijas jautājumos, politiskais padomnieks ASV misijā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā (EDSO) Vīnē, Austrijā, kā arī politiskais padomnieks Managvā, Nikaragvā.

K. Robinsons ieguvis maģistra gradu stratēģiskajās zinībās Nacionālajā kara kolledžā un bakalaura gradu starptautiskajās attiecībās Džordža Vašingtona Universitātē. Viņš saņēmis vairākus Valsts departamenta apbalvojumus, tajā skaitā Medaļu par izciliem nopelniem. Robinsons runā arī krievu un spāņu valodās.

TO DER ZINĀT!

Personas apliecība jeb eID karte būs obligāta tad, kad beigsies Latvijas pases derīguma termiņš

Grozījumi, ko Saeima 23. februārī pieņēmusi Personu apliecinošu dokumentu likumā, paredz, ka personas apliecības jeb eID kartes kā personu apliecinoša dokumenta ieviešana notiks pakāpeniski un iedzīvotājiem vairs nebūs pienākuma šo dokumentu noformēt līdz šī gada 1. maijam. Pāreja no pases kā obligāta personu apliecinoša dokumenta uz eID karti kā obligātu dokumentu notiks pakāpeniski.

Turpmāk iedzīvotājiem, kuŗi vēl nav saņēmuši eID karti, nebūs pienākuma to saņemt līdz pases derīguma termiņa beigām. Vienlaikus personām no 15 gadu vecuma eID karte tiks noformēta kā primārais un obligātais personu apliecinošais dokuments. Pāreju turpmāk būs izvēles doku-

ments, kas tiks noformēts, ja personai būs tāda vēlme. Šie likuma grozījumi attiecas uz visām iedzīvotāju grupām, tai skaitā senioriem, kā arī tiem Latvijas pilsoņiem un nepilsoņiem, kuŗi dzīvo ārvalstīs.

“eID kartes kā obligāta dokumenta pakāpeniska ieviešana vērtējama ļoti pozitīvi. Tas ļaus Pārvaldei (PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei) samazināt rindas pēc dokumentiem, un iedzīvotājiem būs daudz ērtāk saņemt šo dokumentu tikai tad, kad viņu pasei beigsies derīguma termiņš, tā izvairoties no garām rindām,” uzsver Pārvaldes prieksniece Maira Roze.

Pārvalde atgādina, ka visas 29 nodaļas turpina noformēt un izsniegt pases un personas apliecības jeb eID kartes t. s. dzīvās

rindas kārtībā. Tāpat konkrētā dienā iespējams attālināti pieņemt elektronisko kārtas numuru rindā, izmantojot mobilo lietotni *Qticket*.

Šis risinājums ļauj Pārvaldes klientiem attālināti iestāties rindā, izmantojot viedtālruni lejupielādētu mobilo lietotni *Qticket* un tādējādi jau iepriekš uzzinot, kāds varētu būt aptuvenais gaidīšanas laiks un, kad pienāks kārta saņemt pakalpojumu.

Lai pakalpojumu saņemšana noritētu veiksmīgi, uz jaunās pases un/vai eID kartes nomaņu **OBLIGĀTI** jāņem līdzi vecais personu apliecinošais dokuments, kas būs jānodod nodaļā.

Vairāk informācijas varat saņemt arī Latvijas vēstniecībā savā mitnes zemē.

PBLA valdes pārstāvji ierodas darba vizītē Rīgā

Aizvadītajā nedēļā Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) valdes pārstāvji – PBLA priekšsēdis Pēteris Blumbergs, Latviešu Nacionālās apvienības Kanādā (LNAK) valdes priekšsēdis *Fritz Traugott-Kristbergs*, Amerikas Latviešu apvienības (ALA) Izglītības nozares vadītāja Elisa Freimane, ALA nozares "Labdarība Latvijā" vadītāja Diāna Kārklīņa, Eiropas Latviešu apvienības (ELA) pārstāve un Frankfurtes latviešu biedrības vadītāja Māriete Kļaviņa – isā vizītē viesojās Latvijā, lai kopā ar PBLA darbiniekiem tiktos ar Latvijas jauno valdību, 14. Saeimā ievēlētajiem deputātiem, kas izveidojuši īpašu grupu sadarbībai ar diasporu, kā arī pārrunātu šovasar gaidāmā Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju foruma (PLEIF) norisi un saturu.

22. februārī Latvijas Republikas Ministru prezidents Krišjānis Kariņš uzņēma Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) valdes pārstāvjus kopā ar PBLA darbiniekiem Raitu Eglīti un Jāni Andersonu Ministru kabineta zālē, kur ik nedēļu notiek Latvijas valdības sēdes.

Tikšanās ievadā Ministru prezidents Krišjānis Kariņš uzsvēra, ka "PBLA un tās dalīborganizācijām ir daudz, daudz lielāks svars, nekā viņu skaitliskais sastāvs". Krišjānis Kariņš pateicās visai PBLA valdei un tās dalīborganizācijām par ilggadējo, nesavtīgo un brīvprātīgo darbu un īpaši "par latviešu ļoti sekmīgo un nozīmīgo tiklošanās pasaulē caur PBLA kā jumta organizāciju". K. Kariņš bilda, ka viņš ir pastāvīgs Amerikas latviešu laikraksta *Laiks* abonents un lasītājs Rīgā, un ka tādējādi viņš arī cenšas sekot līdzi visam, kas notiek diasporā.

K. Kariņš uzsvēra latviešu diasporas organizāciju būtisko lomu diasporas iesaistē Latvijas tautsaimniecībā un saīsu stiprināšanā ar Latviju. Ministru prezidents pateicās PBLA un tās dalīborganizācijām par aktīvo atbalstu Ukrainai un par neatlaidīgo un ārkārtīgi nepieciešamo politisko darbu savās mītnēs zemēs, pārstāvēt Latvijas intereses un sekmējot Latvijas valsts drošību.

Ministru prezidents ar PBLA pārstāvjiem pārrunāja latviešu diasporas organizāciju plānotos pasākumus, tostarp šovasar Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku laikā gaidāmo Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumu (PLEIF) Rīgā, kura darbā solīja piedalīties. Ministru prezidents pateicās Pēterim Blumbergam un viņa kolēģiem par nesavtīgo devumu latviešu sabiedrībai ārzemēs un Latvijai, kā arī novēlēja sekmes, entuziasmu un neatlaidību turpmākajā darbā.

PBLA valdes pārstāvji un darbinieki 22. februārī Saeimā tikās arī ar jaunizveidotās Saeimas deputātu grupas sadarbībai ar diasporas pārstāvjiem Hosamu Abu Meri, Edmundu Jurēvicu un Irmu Kalniņu. Šajā grupā šobrīd iesaistījušies 18 parlamentārieši. No *Jau-nās vienotības* darba grupā darbo-sies Irma Kalniņa, Hosams Abu Meri, Edmunds Jurēvics, Ingrida Circene, Inga Bērziņa, Anna Rancāne, Agita Zariņa-Stūre, Ilze Vergina, Viktorija Baire, Zanda Kalni-

ņa-Lukaševica un Zane Skujiņa-Rubene, no *Progresīvajiem* – Andris Sprūds, Antoņina Ņenaševa, Edgars Zelderis un Kaspars Briškens. Šajā grupā darbosies arī Richards Kols un Artūrs Butāns no Nacionālās apvienības, kā arī Apvienotā saraksta pārstāvis Juris Viļums. Grupas dibināšanas sa-nākums notika 2. februārī.

Dziļāk izprast ārvalstīs dzīvojošo tautiešu vajadzības un palīdzēt tās risināt, izveidot tiešu un efektīvu informācijas apmaiņu un sadarbību starp Saeimu un latviešu diasporu, kā arī veicināt līdzdalību Latvijas norisēs – tie ir daži no mērķiem, ko vēlas sasniegt šī jaunizveidotā Saeimas deputātu grupa. Deputāti Hosams Abu Meri, Edmunds Jurēvics un Irma Kalniņa vakar galvenokārt uzklauzīja PBLA valdes pārstāvju viedokļus un redzējumu par aizvadīto Saeimas vēlēšanu norisi ārzemēs un diasporas iesaisti tajās, kā arī par aktualitātēm ALA, LNAK un ELA darbā.

21. februārī Ārlietu ministrijā Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) valdes pārstāvji tikās ar Ārlietu ministrijas Parlamentāro sekretāri Gundu Reiri un Speciālo

Krišjānis Kariņš bilda, ka viņš ir pastāvīgs Amerikas latviešu laikraksta *Laiks* abonents un lasītājs Rīgā, un ka tādējādi viņš arī cenšas sekot līdzi visam, kas notiek diasporā.

Tiekoties ar Izglītības ministri Andu Čakšu

No kreisās: Elita Gavele, *Fritz Traugott-Kristbergs*, Diāna Kārklīņa, Elisa Freimane, Gunda Reire, Pēteris Blumbergs, Raitis Eglītis, Māriete Kļaviņa un Jānis Andersons

uzdevumu vēstnieci Elitu Gaveli. Tikšanās laikā tika pārrunāta diasporas iesaiste 2023. gadā gaidāmajos pasākumos, sarīkojumos un notikumos, tai skaitā Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā (PLEIF), kas notiks Rīgā, 4. un 5. jūlijā. Šogad aprit 10 gadi kopš pirmā istenotā PLEIF. Tā ietvaros Latvijas uzņēmēji no visas pasaules satiekas ar mērķi attīstīt un atbalstīt mūsu valsts uzņēmējdarbības potenciālu, veici-

not zināšanu un kapitāla pārneši, stiprinot Latvijas ekonomiku un konkurētspēju. PLEIF šogad tiks rīkots Rīgā Vispārējo Dziesmu un deju svētku laikā, kad svētkus apmeklēs liels skaits diasporas pārstāvju svētku dalībnieku un skatītāju statusā. Tas ļaus arī PLEIF iesaistīt nozīmīgu skaitu diasporas uzņēmēju un interesentu no visas pasaules. Ārlietu ministrijas Parlamentārā sekretāre Gunda Reire sarunā īpaši akcentēja diasporas

jauniešu iesaisti 2023. gadā gaidāmajos notikumos, kā arī diasporas aktīvāku dalību nākamā gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās. ELA pārstāve un Frankfurtes latviešu biedrības vadītāja Māriete Kļaviņa rosināja domāt par diasporas skolu un brīvprātīgo darbinieku entuziasma stiprināšanu, kam nav nepieciešami papildu finansiālie līdzekļi, vien pareizā brīdī izteikta sabiedrības atzinība.

PBLA pārstāvji tikās arī ar Rīgas Domes priekšsēdētāju Mārtiņu Staķi un Rīgas investīciju un tūrisma aģentūras direktoru Fredi Bikovu. Tikšanās laikā tika pārrunāta Rīgas Domes un tās priekšsēža Mārtiņa Staķa iesaiste 2023.

gādā gaidāmajā Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā (PLEIF). Tikšanās dalībnieki bija vienprātīgi, ka Latvijas ekonomika un tās izaugsme ir arī mūsu valsts drošības jautājums, tāpēc PLEIF forums noteikti būs viena no platformām, lai stiprinātu šos nozīmīgos faktoros. Rīgas Domes priekšsēdētājs Mārtiņš Staķis uzsvēra, ka investīciju pie-saiste Rīgai un Rīgas atpazīstamības veicināšana pasaulē ir garš un

sarežģīts process, kurā noteikti nozīme būs arī gaidāmajam Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumam, kurā ietvaros viena paneldiskusija varētu būt par Rīgas attīstību. Mārtiņš Staķis informēja latviešu sabiedrību ārzemēs par Rīgas Domes iesaisti Vispārējos latviešu Dziesmu un deju svētkos, lai pilsētā šie svētki būtu jūtami un lai arī tie ārzemju viesi, kam nebūtu svētku biļešu, pilsētā spētu izbaudīt svētku gaisotni (piemēram, pie ekrāniem Esplanādē un citur). Rīgas mērs sarunā vairākkārt uzsvēra to, ka šobrīd (atšķirībā no iepriekšējās desmitgades) Latvijas valdība un Rīgas pilsēta strādā vienā virzienā un ar kopīgiem mērķiem. PBLA valdes pārstāvji iepazīstināja Rīgas Domes vadību arī ar aktualitātēm latviešu diasporā pasaulē.

22. februārī PBLA pārstāvji isā iepazīšanās vizītē tikās arī ar Izglītības un zinātnes ministri Andu Čakšu. PBLA priekšsēdis apsveica ministri jaunajā amatā un puda gatavību sadarboties arī nākotnē, jo latviskā izglītība ir viens no apvienības darbības stūrakmeņiem. Sarunas gaitā tika pārrunāta augstākās izglītības reformas gaita un Latvijas augstskolu līmeņa celšana, pāreja uz mācībām latviešu valodā Latvijas skolās, PBLA darbs diasporas izglītības struktūras uzturēšanā, riski latviešu valodas pastāvēšanai svešumā un izaicinājumi Latvijas izglītības sistēmai. Ministre aicināja PBLA veicināt ārvalstīs dzīvojošo latviešu profesoru sadarbību ar Latvijas augstskolām. ALAs Izglītības nozares vadītāja Elisa Freimane informēja par izglītības situāciju "tālajā diasporā" ārpus Eiropas. Tika pārrunātas dažādas programmas un iespējas, kā ASV, Kanadas un Austrālijas latviešu jauniešus ieinteresēt par Latviju, dzīves, studiju un darba iespējām valstī.

PBLA pārstāvji vizītes gaitā tikās arī ar Latvijas Nacionālā kultūras centra vadītāju Signi Pujāti un viņas komandu, tai skaitā Vispārējo Dziesmu un deju svētku izpilddirektori Dainu Markovu, lai pārrunātu sadarbību un biļešu iegādes jautājumus. Notika arī tikšanās ar LIAA direktoru Kasparu Rožkalnu, kurā tika pārrunāta PBLA un LIAA sadarbība šīs vasaras Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju foruma rīkošanā.

PBLA pārstāvniecība

LINDA
TREIJA

Latviešu kultūras laukā sevišķi nozīmīga sabiedrībai ārpus Latvijas ir vesela izcilu sieviešu paaudze, pulks enerģisku, talantīgu un nenogurstošu radošu personību – dejojāja Vija Vētra, dzejniece Rita Gāle, valodniece un literāte Lalita Muižniece, dzejniece un māksliniece Maija Meirāne, māksliniece Gerda Roze un, protams, mākslas zinātniece Eleonora Šturma, kuŗas visas, spītējot dzīves gadu skaitļiem raksta, dejo, dzejo, glezno un dzīvo radošu dzīvi.

1928. gada 12. februārī Latvijas daudznacionālajā pilsētā Daugavpilī vidzemnieka Kārļa un leišmales puskurzemnieces Irmas Avenu ģimenē bērnu pulciņam, meitai Irēnai un dēlam Voldemāram, pievienojās trešā atvasīte – Eleonora.

Daugavpils ar tur kūsājošo kultūras dzīvi, koŗiem, deju grupām, teātriem, izcilēm mākslas skolotājiem skolās, un arī vecāku mīlestība uz izglītību un mākslu radīja pamatu Eleonoras vēlmei vēlāk savu dzīvi saistīt ar divām mūzām – mākslu un mūziku. 1940. gadā pēc Krievijas iebrukuma Latvijā Avenu ģimene devās uz jau iepriekš iepirktajām mājām Saldū, kur tika pavadīts vācu okupācijas laiks. Tā ir interesanta sakritība, ka Eleonora savu bērniību un pusaudžu gadus pavadīja divās pilsētās, no kuŗām nāk izcilie mākslinieki Rotko un Rozentāls. Un varbūt, tikai varbūt – kaut kur gaisā lidinājās Daugavpilī dzimušā Marka Rotko un Saldū dzimušā Jaņa Rozentāla talantu vēsmas, kas ietekmēja gan jaunās Eleonoras, gan viņas brāļa, nākamā gleznotāja un dzejnieka Voldemāra Avena pievērsanos mākslai.

Kā daudziem tā laika Latvijas iedzīvotājiem, arī Avenu ģimenei bija jāiziet cauri bēgļu gaitām. 1944. gadā viņi devās uz Venstpili, no turienes tālāk ceļš veda uz Vāciju. Vēlāk sekoja dīpišu nometnes ar baltiešu skolām, augstskolām un kultūras aktivitātēm. Eleonora pabeidza Neištates latviešu ģimnaziju 1949. gadā. Kultūras dzīvē un it sevišķi mūzikā ierautās Eleonoras ceļi Vācijā krustojās ar flautistu, mūzikas teorijas skolotāju, vēlāk komponistu Arnoldu Šturmu. Kopš tā laika viņu dzīves nebija šķiramas līdz pat Arnolda aiziešanai Mūžībā 49 gadus vēlāk. Kā pati Eleonora saka: “Kas mūs kopā saturēja gandrīz pilnu pusgadsimtu? Noteikti – savstarpējais pievilšanās spēks, mīlestība un cieņa vienam pret otra darbu. Un kopējā mīlestība uz mūziku, mākslu, dzeju, labiem cilvēkiem, latvietību un Latviju.”

Ierodoties Amerikā, Eleonoru apbūra Ņujorka. Pirmajā reizē bija tikai viena stunda laika, lai sajustu kaut tūkstošdaļu no virmojošās lielpilsētas elpas, jo bija jādodas tālāk uz Viskonsīnu, strādāt pie galvotāja, vācu izcelsmes fermers kādā lauku saimniecībā.

Pēc Viskonsīnas Eleonora un Arnolds atkal satikās Nešvilā, Tenesijā (*Nashville, TN*) un tad

Degsme dzīvot, strādāt un mīlēt

Ar Jāzeps Pigozni mākslinieku saietā Ņujorkā, 80. gadi

jau pavisam drīz, 1953. gadā tika uzsākta dzīve Ņujorkā. Eleonora sāka studijas Ņujorkas pilsētas universitātē (*City University of New York*) Hantera koledžā (*Hunter College*). Viņa speciālizējās mākslas vēsturē un radošajās mākslās – tēlniecībā, glezniecībā un grafikā, un 1960. gadā ieguva maģistra gradu. Mākslas vēsturē maģistra tēzu tēma bija “Simbolistu ideju pārmantojums Vasilija Kandīnska filozofijā un darbos (1910-1914)”, jo studente sajuta tuvību ar mākslinieka uzskatiem mākslas un kultūras pasaulē. Kā pati Eleonora raksta, ka “toreizējā intuitīvā izjūta ir pārtapusi par pārliecību, ka – vienīgi vēlēšanās un nepieciešamība iejusties cilvēka radošā gara izpausmēs palīdz cilvēkam pilnveidoties un ļaus nonākt pie atklāsmes, ka cilvēkam piešķirtās radošās spējas ir kaut kas sevišķs, kas mūs paceļ augstāk par citām Dieva radībām.”

Viņas saistība ar otu, krāsu un līniju tīri fiziskā plāksnē palika viņas ikdienas maizes darbā, strādājot tekstiliju kompānijā, zīmējot metus.

Savukārt mākslas vēstures studijas un tur dotās iemaņas mākslas analizēšanā, aprakstīšanā un apkopošanā deva viņai iespēju kļūt par vienu no nozīmīgākajām latviešu mākslas zinātniecēm trimdā.

Eleonorai rakstīšana padevās jau no pamatskolas laikiem, kad literatūras skolotājs Kārlis Upmānis, atzinīgi novērtējot skolnieces dotumus eseju rakstīšanā, piedēvēja viņai nākamās Zentas Mauriņas “titulu”. Šo rakstīšanas prieku viņa turpina visa mūža garumā.

Kopš 1960. gada viņa uzsāka savas mākslas recenzentes gaitas avīzē *Laiks*. Viņa publicējās un bija redakcijas kolēģijas locekle žurnālā *Latvju Māksla* (1975 – 2006), kā arī raksta apcerējumus un kritikas daudzos latviešu izdevumos.

Žurnāla *Latvju Māksla* redaktora Arnolda Sildega raksturojumā Eleonora ir “apveltīta ar teicamu latviešu valodu, bez liekas vārdu kosmētikas jeb streipuļošanas svešvārdu džungļos”. Viņas apceres, kritikas, raksti nekad nav subjektīvi uzbrūkoši, negāciju vai negatīvu emociju paudēji. Mākslas vēsturnieces skata punkts ir objektīvs, mierīgi izskaidrojošs un galvenais – saprotamā, skaidrā latviešu valodā rakstīts.

Sarunās Eleonora gan pati pa reizi atminas, ka sākot rakstīt mākslas kritikas tūlīt pēc augstskolas beigšanas, viņas skatījums dažreiz esot bijis jaunības maksimalisma iekrāsots, bet līdz ar gadiem nāca tā tik Eleonorai raksturīgā mierīgi skaidrojošā, izteiksmīgi aprakstošā valoda mākslas apskatos. Lasot viņas apskatus, bieži var izsekot kāda noteikta mākslinieka radošās dzīves izaugsmei vai kultūras pasākumu, izstāžu vēsturei. Apskatīto mākslinieku saraksts ir garš, bet kā redzamākos var minēt F. Miltu, L. Eglīti, A. Annusu,

J. Annusu, E. Šveicu, V. Strazdiņu, A. Treiberģu, D. Dagniju, D. Igāli, Ē. Dajevski, L. Linautu u.c.

Viņas apraksti par mākslu grāmatā “50 gadi māksli pa pēdām” (izdevniecība “Mansards”, 2011) ir kā neaizstājams informācijas avots visiem, kas interesējas par trimdas/diasporas mākslu, latviskās identitātes jautājumiem ārpus Latvijas un trimdas mākslinieku personībām.

Mākslas vēsturnieks, šīs grāmatas redaktors Māris Brancis par to raksta: “(...) viss veltīts pašiem notikumiem, mākslai kā tādai, neuzspiežot rakstītāja viedokli. Tas ir raksturīgi Eleonorai Šturmai, ka viņa neizcentrē sevi, bet visu vērību piegriež galvenajam uzdevumam – apcerēt izstādi vai autora daiļradi.

Viņa ļoti labvēlīgi un saprotoši analizē, nevienu neaizvainojot un visai lietišķi pasakot būtisko vai izklāstot savus iebildumus. Skaidra valoda, tikpat skaidra doma, kas izvijas cauri divdabju birztaļam, pievienojot iespaidumu krāšņos vizuālos, līdz teikumu noved līdz punktam, lai no tā dzimtu jauns domas pavediens.”

Eleonora nenogurtoši apmeklē pasākumus, interesējas par jaunumiem mākslas, mūzikas un kultūras dzīvē, un ir aktīva ALMAS (Amerikas Latviešu mākslinieku apvienības) biedre, iepriecinot mūs ar savu klātbūtni ikgadējos rudens saietos Katskiļos.

Viņa vēl aizvien dzīvo Manhatanas pašā augšgalā pie Džordža Vašingtona tilta, kas ved uz Ņūdžersiju un kur Hārlemas upīte ietek Hudzonā. Eleonora dodas pastaigās netālu esošajā parkā, kāpj sešus stāvus uz savu dzīvokli. Reizēm man ir viegls izbilis, jo nevaru Eleonoru sazvānīt pat ap 9 vai 10 vakarā, bet tad izrādās, ka viņa ir sēdējusi parkā zem ziedošiem kokiem un vakara laternu gaismā rakstījusi par mākslu.

Pati Eleonora atzīst, ka vienmēr varējusi sajust likteņa vai augstākās varas klātbūtni, jo kā gan citādi būtu dota iespēja ātri doties no Daugavpils uz Saldū, tā izbēgot no izsūtīšanas, vai Vācijā palikt dzīviem, saņemot atteikumu palikt Drēzdenē tikai brīniņū pirms tā tika noslaucīta no zemes virsmas. Eleonora varēja palikt Viskonsīnā vai Nešvilā, kur kopā ar vīru jau uzsāka dzīvot, bet kā nepārvarams magnēts vienmēr tomēr ir palikusi Ņujorkā. Kādā intervijā ar Eleonoras brāli Voldemāru Avenu viņam tika uzdots jautājums, kur ir viņa mājas? Voldemārs atbildēja, ka mājas nav ne dzīvoklis, ne savrupmāja Amerikā vai kur citur, bet gan pati pilsēta – Ņujorka. Domāju, ka arī Eleonorai ir tāda pati sajūta par šo pilsētu, kur pavadīta lielākā daļa no mūža.

Kā daudziem pēdējie gadi nav bijuši viegli. Tie saistās ar kovida vīrusa biedu, piespiedu vientulību, mīļā brāļa aiziešanu, bet Eleonora turas un dod savu spēku arī citiem.

Vēl varam paspēt! Balsosim par Lielo mūzikas balvu 2022!

Kā *Laiks* jau vēstīja, visu februāri un vēl līdz 5. martam portālā "Delfi" varam nobalsot par Lielās mūzikas balvas publikas simpatiju. Mūsu balsojums var sagādāt šo ievēribas cienīgo Latvijas mūzikas apbalvojumu arī mūsu kopiņajam lolojumam – **Jāna Kalniņa operas "Hamlets" iestudējumam** aizvadītā gada 13. Janvārī uz Latvijas Nacionālās operas un baleta skatuves. Todien gandrīz pēc astoņām desmitgadēm uz Rīgas Baltā nama skatuves atgriezās

Šekspīra lugas iedvesmotā Jāna Kalniņa mūzikālā traģēdija. Atgriezās kā jaudīgs un vizuāli krāšņs, emocionāli nopriegots un profesionāli spēcīgs mākslas darbs. Būtiska loma tā pārliecinātajā īstenojumā ir gan radoši saskanīgajam režisores Kristīnas Vuss un scenografa Andra Egliša, kostīmu mākslinieces Kristīnes Pasternakas un choreografa Agra Daņileviča, arī gaismu mākslinieka Mārtiņa Feldmaņa un videomākslinieka Uģa Ezerieša darbam. Niansētu krāsu

pārbagātībā žilbināja LNO orķestris Mārtiņa Ozoliņa mūzikālajā vadībā. Žilbināja arī Baltā nama solistu sastāvs.

Februāri un martā portālā "Delfi" norisinās Lielās mūzikas balvas 2022 publikas balsojums, ļaujot klausītājiem pašiem noteikt savu simpatiju no izcilākajiem mūziķiem, komponistiem, koncertiem, uzvedumiem un jaunradībām, kas balvai nominēti par sasniegumiem 2022. gadā.

Balsojums ilgs līdz 5. martam plkst. 23.59. No vienas IP adre-

ses par ikvienu no nominantiem 24 astundu laikā var nobalsot vienu reizi. "Delfi atgādina, ka vienā reizē var balsot arī par diviem un vairāk kandidātiem, bet atkārtoti par vienu un to pašu – reizi 24 stundās.

Nobalsot var, uzklikšķinot uz saiti "Nobalsot par Lielās mūzikas balvas publikas simpatiju!"

Balvu pasniegšanas ceremonija notiks 7. martā Latvijas Nacionālajā operā pl. 19.00. sarīkojumu atspoguļos Latvijas Televīzijas 1. kanāls un Latvijas Radio 3 "Klasika".

TAIRA
ZOLDNERE,
speciāli *Laikam*

21. februārī Sanfrancisko pilsētas domē svinīgā ceremonijā, piedaloties Latvijas un ASV valdības pārstāvjiem, kā arī Ziemeļkalifornijas latviešu sabiedrībai, tika inaugurēts Latvijas Goda konsulāts Ziemeļkalifornijā un sveikta Latvijas Goda konsule Laura Ramane.

Ar viesmīlīgu sveicienu pasākumu atklāja Sanfrancisko mēra biroja Protokola nodaļas vadītāja Marjama Muduroglu (*Maryam Muduroglu*). Vizītē bija ieradies Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Amerikas Savienotajās Valstīs Māris Selga, un savā uzrunā viņš atzīmēja Latvijas un ASV savstarpējo attiecību nozīmīgumu un prioritāti. Ekonomiskā sadarbība ar Kalifornijas pavalsti it īpaši svarīga Latvijas ātri augošajai IT industrijai un tehnoloģiju uzņēmumiem. Tieši tāpat

Goda konsulāts ir būtisks atbalsts Ziemeļkalifornijas latviešu sabiedrībai, sadarbojoties gan konsulāros, gan ar kultūras dzīvi saistītos jautājumos. Vēstnieks izteica lielu gandarījumu, ka Laura Ramane ir gatava veltīt savu pieredzi un zināšanas, lai atbalstītu Latvijas un latviešu diasporas intereses Ziemeļkalifornijā. Kalifornijas gubernatora biroja vārdā Goda konsuli sveica Starptautisko attiecību padomnieks Evans G. Rīds (*Evan G. Reade*). Viņš atzīmēja, ka Starptautisko attiecību birojs ir gatavs sniegt jebkādu nepieciešamo palīdzību un konsultācijas, lai veicinātu ASV un Latvijas savstarpējo sadarbību. Mārtiņš Andersons, Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis, sveica L. Ramanu Amerikas latviešu sabiedrības vārdā. Goda konsule Laura Ramane savā uzrunā atgādināja

Latvijas Goda konsulāta Ziemeļkalifornijā inaugurācija. No kr.: Sanfrancisko mēra biroja Protokola nodaļas vadītāja Marjama Muduroglu (*Maryam Muduroglu*), Goda konsule Laura Ramane, Latvijas vēstnieks ASV Māris Selga

par latviešu diasporas vēsturi Kalifornijā, sākot ar Zelta drudža laiku. 19. gs. vidū Amerikā ieradās uzņēmīgi cilvēki no Latvijas, un viens no tiem – dzīnsa bikšu radītājs Džeikobs Deiviss jeb Jākobs *Juffe*, dzimis Rīgā, bet pārcēlās uz ASV 1854. gadā. Pēc otrā Pasaules kara ASV ieradās liels skaits latviešu emigrantu, kuri attīstīja latviešu sabiedrisko, kultūras un reliģisko dzīvi. Visas šīs organizācijas darbojas vēl šodien, un mēs redzam arvien plašāku sadarbību arī ekonomiskajā jomā, it īpaši tehnoloģiju sektorā. L. Ramane atzīmēja, ka goda konsula amatā, viņa nemitīgi atbalstīs Latvijas un ASV biznesa, valdības un sabiedrības savstarpējo sadarbību, kā arī turpinās izcelt Latviju kā interesantu un unikālu tūrisma galamērķi. Konsulāta atklāšana noslēdzās viesmīlīgā sadraudzības gaisotnē.

BĒGLU GAITĀS

Krievijas uzbrukums Ukrainai daudzus Latvijas iedzīvotājus padarījis par bēgļu izmītinātajiem. Savulaik arī latvieši bijuši spiesti bēgt no savām mājām kaņadarbības dēļ. Mūzejs un pētniecības centrs "Latvieši pasaulē" atver jaunu izstādi "Bēgļu gaitās" Rīgā, Berga bazārā (ieeja no Dzirnau ielas 84).

Kā Latvijas iedzīvotāji devās bēgļu gaitās?

Daudzi Latvijas iedzīvotāji devās bēgļu gaitās Otrā pasaules kara laikā – 1944. gada rudenī Kurzemē mitinājās vismaz 114 000 bēgļu. Viņi bēga no frontes kājām, zirgu pajūgos, vilcienos un auto, lai nokļūtu ostās. Ceļu apdraudēja kara darbība, bija grūti atrast patvērumu un pārtiku. Daļa latviešu bēgļu izbrauca uz Vāciju ar militāriem evakuācijas kuģiem. Vairāki tūkstoši slepeni braucienos mazās zvejnieku laivās tika pārceļti pāri jūrai uz Zviedriju. Citi, netiekot tālāk, pēc kara devās atpakaļ uz mājām, nu jau padomju okupētajā Latvijā.

Viens no izstādes eksponātiem – rotallietā "Bērītis", kuŗu Juris Krustāns izveda no Latvijas bēgļu gaitās 1944. gada rudenī. Mūzeja un pētniecības centra "Latvieši pasaulē" krājuma priekšmets. Maijas Meirānes Šleseres dāvinājums

Kas redzams izstādē?
Izstādi "Bēgļu gaitās" veido priekšmeti, kas 1944. gadā izceļojuši no Latvijas un nu at-

griezušies mājās. Tās ir gan šķietami pašsaprotamas lietas – personu un amatu apliecinājoši dokumenti, koferi, izdzīvošanai vajadzīgi piederumi, gan arī ģimenes relikvijas. Izvēstās mantas vēlāk tika saudzīgi lietotas un rūpīgi glabātas, kļūstot par simboliskām piemiņas lietām. Izstādes priekšmeti stāsta par to īpašnieku vērtībām, kara pieredzi un piespiedu kārtā atstāto – līdzšinējo dzīvi, ģimeni, draugiem, mājām, karjeru, Tēvzemi.

Kam izstāde paredzēta?
Izstāde būs interesanta katram, kuŗu interesē cilvēku dzīvesstāsti un civiliedzīvotāju pieredze kara laikā. Pamatskolas klaŗu skolēniem izstādē pieejama *Latvijas skolas somā* iekļauta nodarbība. Tajā skolēni ne tikai uzzina bēgļu stāstus, bet mazās grupās pēta izstādītos priekšmetus, meklē informāciju un veic atjautības un sadarbības uzdevumus.

Kur izstāde pieejama?
Izstāde un nodarbība līdz

LaPa mūzejs aicina Mūzejs un pētniecības centrs "Latvieši pasaulē" aicina iepazīt izstādi BĒGLU GAITĀS

Juris Krustāns ar Bērīti un māsa Maija Latvijā 1943. gadā //Foto no mūzeja un pētniecības centra "Latvieši pasaulē" krājuma. Maijas Meirānes Šleseres dāvinājums

31. maijam pieejama mūzeja un pētniecības centra "Latvieši pasaulē" telpās Berga bazārā, ieeja no Dzirnau ielas 84. Izstāde apskatāma otrdienās, trešdienās un piektdienās 12:00-18:00, ceturtdienās 12:00-20:00. Ieeja brīva.

Papildu informācija un apmeklējuma pieteikšana
Danute Grīnfelde,
T: +371 2918 4594,
E-pasts: danute.grinfeld@lapamuzejs.lv

TAIRA
ZOLDNERE

Sanfrancisko "Miglai" ir folkloras balss!

"Dziedāšana ir enerģijas apmaiņa," saka **Natālija Da Cruza**, Sanfrancisko (ASV) folkloras kopas "Migla" vadītāja. Sarunā piedalās folkloras kopas dalībnieces **Māra Linde, Karina Vasiļevska-Das, Ailīta Eddy**.

Jaundibinātā Sanfrancisko folkloras kopa "Migla" radusies tikai pirms pusotra gada, bet šķiet, ka tā bijusi Amerikas latviešu sabiedrībā vienmēr. Piedaloties folkloras kopu skatē 2022. gadā,

kā arī piedalījos citu mūzikas grupu atsevišķos projektos. Pēc vidusskolas iestājos Latvijas Kultūras akadēmijā, un paralēli sāku strādāt Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kamerā par asistenti. Tolaik Latvija gatavojās dalībai Pasaules izstādē *Expo'98*, kas notika Portugālē. Strādājot šajā projektā, es nokļuvu Lisabonā, kur pavadīju apmēram pusgadu, un mazliet arī iemācījos portugāļu valodu. Vēlāk

manā dzīvē. Vēlāk pievienojos postfolka grupai "Rudzurika", spēlējot flautu, stabules un dziedot. "Rudzurika" iedvesmojās no folkloras motīviem, nododot tālāk savas tā brīža laikmetīgās izjūtas. Gan "Rudzurika", gan "Dzērvēs" arī šogad piedalīsies Dziesmu svētkos.

Tātad ir atšķirība dziedot "koŗa" balsi un "folkloras" balsi?

Nata. Man ir sajūta, ka balss vibrē savādāk. Skanīgā tradicio-

nālās dziedāšanas balsi ikdienā, istabā pat nevar dziedāt – balss ir par skaļu, par plašu. Tā dziedot es jūtos tuvāk dabai. Tas ir – iziet ārā un gavilēt!

Pirms pusotra gada dzīves un darba ceļi tevi atveda uz Ameriku, uz Sanfrancisko. Gandrīz tūlīt pat latviešu sabiedrībā parādījās un sāka uzstāties folkloras kopa "Migla". Kā izdevās pāris mēnešu laikā iesākt jaunu radošu apvienību?

Nata. Folkloras kopa tika iecerēta vēl pirms manas atbraukšanas, jo gribēju turpināt savu mūzikas un folkloras ceļu arī Amerikā. Sekojot Zanes Šmites ieteikumam, iepazinot ar Māru Lindi, kas dzīvo Sanfrancisko apkārtnē. Kopā ar Māru, pieaicinot vēl citus cilvēkus, kuŗiem ir interese par folkloru un dziedāšanu, maz pamazām izveidojām folkloras kopu. Šobrīd kopā mūzicējam pusotru gadu. Kopš atbraukšanas darbojos arī Ziemeļkalifornijas latviešu skolā. Kā vien varu iesieņu folkloras pavadīšanu arī mācībās, jo man liekas, ka bērniem tas ir ļoti svarīgi. Latvijā varbūt viņi folkloru uzņemt dabīgi, bet, dzīvojot prom no Latvijas, ne tikai valoda ir būtiska, bet arī mūsu kultūras saknes.

Pusotra gada laikā ir ļoti daudz kas paveikts – folkloras kopu skatē "Migla" iekļuva I grupā un tagad pošas dalībai XXVII Vispārējos latviešu dziesmu un XVII Deju svētkos. Kas ir jūsu stiprās puses?

Nata. Man ir ļoti liels gandarījums, ka skatē iekļuvām I kategorijā, kas mums dod "brīvbiļeti" uz Dziesmu svētkiem. Zināma iekšēja pārliecība man bija, jo folkloras kopā mūs, dalībniekus vieno savstarpēja saikne un sapratne. Esmu ļoti pateicīga skates žūrijai, ka viņi ir devuši vērtējumu par to, kas mums ir izdevies un pie kā vēl jāpiestrādā. Tas mums ļauj augt un turpināt attīstīties. Manuprāt, "Miglas" stiprā puse ir tā, ka mūsu apziņa par folkloru neaprobežojas ar uzstāšanos, bet mēs gribam to nodot tālāk. Man ir ļoti svarīgi, ka mēs skates priekšnesumā iesaistījām arī bērnus. Skates tēma bija "Spēle", un kā tad spēle var notikt bez bērniem? Mēs varam dziedāt daudz balsībā, un latviešu tautas dziesmas savā daudz balsībā ir tik krāšņas! Dziesmas meklēju, izmantojot Latviešu folkloras krātuves digitālo arhīvu garantantas.lv, kuŗā var atrast ļoti skaistas un mazāk zināmas dziesmas.

Kas šobrīd veido "Miglas" pamata sastāvu?

Nata. Folkloras kopa pēc būtības ir plūstoša, cilvēki var pievienoties, var kādā brīdī nodoties kam citam. Tā vairāk ir tāda kā saime, kuŗā var ienākt jebkuŗš. Arī "Miglā" durvis ir vaļā, un jebkuŗš ir aicināts!

No pirmsākumiem esam kopā ar Māru Lindi, viņa ne tikai dzied, bet ir arī brīnišķīga instrumentāliste. Viņa spēlē gan kokli, gan akordeonu, māca kokli latviešu skolā un apzina trimdas kokles mantojumu latviešu diasporā. Mūsu pulkā ir Karina Vasiļevska – Das, kuŗai ir kolosāla, spēcīga saucējas balss. Viņa ir arī Sanfrancisko jaunā teātra aktrise un režisore, arī skolotāja latviešu skolā. Dace Samta, profesionāla mūzikas skolotāja, varam paļauties uz viņas ritma izjūtu, uzticēt sitamos instrumentus, kā arī bagātināt skanējumu daudz balsībā.

(Turpināts 7.lpp.)

"Migla" Latvijas Neatkarības svētkos 2022. gadā no kr.: Māra Linde, Dace Samta, Ailīta Eddy, Karina Vasiļevska-Das // FOTO: Natālija Da Cruz

"Migla" iekļuva I grupā un tagad pošas dalībai XXVII Vispārējos latviešu dziesmu un XVII Deju svētkos 2023. gadā Rīgā. "Miglu" esam redzējuši uzstājamies Sanfrancisko latviešu namā, XV Vispārējos ASV latviešu Dziesmu un deju svētkos Minesotā un arī amerikāņu publikai – Sanfrancisko Commonwealth klubā un pilsētas domē.

Folkloras kopas "Migla" priekšnesumā jūs gan dziedat, gan spēlējat dažādus mūzikas instrumentus, ejat rotaļās un iesaistāt tajās arī publiku, reizēm dzirdam kādu tautas ticējumu, reizēm kopā parādās arī bērni. Kas tad īsti ir – folkloras kopa?

Natālija Da Cruza (Nata). Domāju, ka folkloras kopa ir cilvēku pulks, kas izdzīvo latviešu tradīcijas, folkloru, dzied, spēlē tradicionālos tautas mūzikas instrumentus, un mūzicē kopā, sajūtot dziļu saikni ar mūsu kultūras mantojumu.

Kā tu nonāci mūzikas un folkloras pasaulē?

Nata. Pirmo reizi turēju rokās kokli bērnudārzā, laikam tobrīd man bija kādi seši gadi. Es spēlēju kokli, un mana draudzenīte Inese Vaļiniece, kas tagad ir klavier skolotāja, dziedāja "Maza, maza meitenīte tek pa ceļu dziedādama". Šis notikums man palicis ļoti spilgtā atmiņā. Vēlāk gāju 1. bērnu mūzikas skolā, spēlēju flautu un dziedāju bērnu mūzikas ansambli "Zvaniņi", pēc tam – kamerkorī "Lietus ceļš". Vidusskolas laikā nonācu arī alternatīvās mūzikas vidē, spēlējot flautu grupā "Skumju akmeņi",

Latvijas vēstniecībai Portugālē vajadzēja darbinieku, kas prot portugāļu valodu, un tā es devos strādāt pastāvīgā darbā Latvijas vēstniecībā. Portugālē turpināju mācības vietējā universitātē, Eiropas studiju nodaļā.

Darba un mācību ceļš tevi aizveda prom no mūzikas, bet kā tu atkal nonāci gan pie mūzikas, gan folkloras?

Nata. Portugālē iepazinot ar savu dzīvesbiedru Danielu, viņš nāk no Luksemburgas, un tā es nokļuvu Luksemburgas lielhercogistē. Tur izvietotas dažādas Eiropas Savienības institūcijas, un es kļuva par eiroieredni un sāku strādāt Eiropas Parlamentā. Luksemburgā ir samērā liela un ļoti interesanta latviešu kopiena. Mēs nodibinājām Latviešu biedrību, latviešu skolu "Strops", un es pievienojos folkloras kopai "Dzērvēs" Aigas Ōzehovskas vadībā.

"Dzērvēs" sākās mans īstais, dziļais satvēriens ar folkloru – pie mums viesojās daudzi folkloristi no Latvijas, kā "Grodi" ar Andri Kapustu, "Budēļi", Ilga Reizniece, postfolka grupa "Ilgi", Otaņķu etnografiskais ansamblis, Biruta Ozoliņa, Valdis Muktupāvels, Laima Jansone, Dina Liepa un citi. Mani visvairāk ietekmēja daudzās tikšanās ar Latvijas Mūzikas akadēmijas etnomūzikologi, dziedātāju un vokālo pedagogi Zani Šmiti. Mācoties tradicionālo dziedāšanu, viņa palīdzēja saprast, ka man ir "folkloras balss". Pirms tikšanās ar Zani es dziedāju citādā balsī, es pat nezināju, ka varu dziedāt "folkloras balsi". Tas bija patiešām svarīgs pavērsiens

Natālija Da Cruz ar bērniem – Matteo, Timo un Emmu pēc sadziedāšanās ar Otaņķu etnografisko ansambli un bērnu folkloras kopu "Ķocis" no Liepājas

Sanfrancisko “Miglai” ir folkloras balss!

(Turpināts no 6. lpp.)

Mums pievienojusies Ailīta Eddy, trešās paaudzes latvieti Amerikā, kas nāk no latviešu – amerikāņu ģimenes un ļoti labi spēlē akordeonu. Mums katrai sava pieredze, bet mūs vieno mīlestība pret mūziku un latviešu tradīcijām.

Jautājums visām folkloras kopas “Migla” dalībniecēm – kā un kāpēc esat iesaistījušās folkloras kopā?

Māra Linde. Vēlmi dziedāt folkloru, liekas guvu Gaŗezera 3x3 no metnē. Nedēļu dziedot kopā ar no metnes dalībniekiem, sapratu, cik tuvas man tautasdziesmas. Tās dvēseliski manī rezonē. Turklāt dziedāt folkloru nozīmē dziedāt citā veidā, interesantos sabalsojumos. Kopā ar Karīnu labu laiku esam dziedājušas mūsu kori, tādēļ zinu, ka Karīnai ir folkloras balss. Jau iepriekš bijām runājušas, cik labi būtu dziedāt folkloras kopā.

Karīna Vasiļevska-Das. Pusaudža gados dziedāju pie Ilgas Reiznieces, bet biju par to piemirsusi. Dziedāt folkloru, man ir visdabiskāk, visvieglāk, un šajā dziedāšanā man svarīgs arī meditācijas elements. To dziedot, es gūstu dvēselisku līdzsvaru.

Ailīta Eddy. Mana mamma ir Amerikas latvieti, tētis ir amerikānis, bet viņš arī prot latviešu valodu. Bērniībā pirms gulētiešanas vecāki man un brālim dziedāja latviešu tautasdziesmas, un mēs katrs varējām izvēlēties divas dziesmas. Tagad saprotu, ka tā bija ļoti svarīga daļa no manas bērniības. Es iemācījos ļoti daudz tautasdziesmu, uztvēru latviešu kultūru, kas mani dziļi iesakņojās. Vēlāk, vidusskolā un universitatē, man latviskās dziedāšanas tiešām pietrūka. Kad pārcēlos uz Sanfrancisko un uzzināju, ka šeit ir folkloras kopa, uzreiz gribēju pievienoties un dziedāt kopā.

Tagad, kad esat kopā jau pusotru gadu, lūdz, atklājiet – kā radās kopas nosaukums “Migla”?

Māra Linde. Nosaukumu “Migla” savulaik ierosināja māksliniece Laima Kļaviņa Ziemeļkalifornijas latviešu korim, jo Sanfrancisko gandrīz vienmēr ir migla, kas nāk no Kļosa okeāna. Kad tapa folkloras kopa, Laimai nebija iebildumu, ka “Miglas” vārdā nosauksim mūsu kopu.

Nata. Nosaukums kā migla jau karājās gaisā (*smejas*), un katram ar to bija savas asociācijas. Latviešu folklorā migla ir kā pāreja, iniciācijas process, sarežģījums vai pārbaudījums, kam jāiziet cauri, lai “nonāktu pie saulītes”. Bet migla folklorā parādās arī kā sargājošais elements, un šīs abas nozīmes kopā derēja nosaukumam.

Kas līdzīgs un atšķirīgs Sanfrancisko miglai un Latvijas miglai?

Māra Linde. Sanfrancisko migla parasti ir katru rītu vai vakaru. Šeit tā ir daļa no dienas, kamēr Latvijā migla ir daļa no sezonas.

Karīna Vasiļevska-Das. Migla

rada latviskas sajūtas, un, kaut arī tā ir Sanfrancisko migla, asociācijas vienmēr raisās par Latviju.

“Miglas” priekšnesumu esmu redzējusi vairākas reizes. Jūs vienmēr pamanāties iesaistīt arī skatītājus kopējā sadejošanās rotaļā. Kā izdodas cilvēkus, kas pieraduši sēdēt un klausīties koncertu, ierosināt izlocīt kājas, sadoties rokās, iet apli un dziedāt līdzī?

Luksemburgas folkloras kopa “Dzērvēs” Starptautiskajā festivālā Baltica 2009. gadā. Pirmā rindā otrā no kr.: Natālija Da Cruz

Nata. Liekas, ka tas ir tik dabīgi un pat nepieciešami. Vispirms jau, dziedāšana ir enerģijas apmaiņa un folkloras dzīves veids. Man pat liekas, ka ir

Mums jāprot publikai dziedāt ne tikai latviešu introspektīvās dziesmas, kas varbūt pašām ir ļoti nozīmīgas, bet arī dzīvesprieku nesošās dziesmas. Piemēram, es zināju tautasdziesmas “Divi dienas mežā gāju” versiju, kas skan minora tonos – tā domīgi. Bet reiz pie mums viesojās

mas enerģija izpaužas arī kustībā. Domāju, ka arī publika jūt to pašu, un cilvēkiem patīk šī izkustēšanās rotaļā.

Varu saprast, ka tas ir dabiski latviešu publikai, kas pazīst latviešu tautasdziesmas. Tomēr amerikāņu vai citu tautību cilvēkiem mūsu folkloras mūzika

pozitīvu sajūtu, cilvēki atsaucas, neraugoties uz valodu, izcelsmi un kultūras mantojumu. Kā amerikāņu, tā latviešu publikā redzams, ka sākumā visi tā kā kautrējas, netic, ka viņiem izdosies piedalīties mūsu rotaļā, bet ar laiku jau cilvēkus var iekustināt. Beigās visi ir ļoti pacilāti un atzīst, ka tā bija jauka pieredze. Domāju, ka Latvijas vārds visiem koncerta dalībniekiem pēc šīs kopējās iesaistes dejā, paliks labā atmiņā, un tas ir brīnišķīgi, ja mums tas izdodas.

Tuvojas Dziesmu svētki, un gandrīz katram latvietim tas ir kā jauns cerību laiks. Ko tu sagaidi no dalības Dziesmu svētkos?

Nata. Gaidu satikšanos – ar cilvēkiem, ko pazīstu, ar kuriem esmu kopā mūzicējusi. Otrs – man ir svarīgi paņemt līdzi bērnus, parādīt viņiem, kas ir Dziesmu svētki. Svētki nenotiek bieži – ik pa pieciem gadiem, un nezinu, kā būs nākotnē – varbūt šiem bērniem tad jau būs citas prioritātes. Ļoti priecājos, ka vairāki Ziemeļkalifornijas latviešu skolas bērni varēs piedalīties un nākt Dziesmu svētku gājienā ar mums roku rokā.

Vai esi domājusi par izaicinājumiem, ejot folklorista ceļu, un kā veicināt, lai latviešu diasporā rastos vairāk folkloras kopu?

Nata. Mūsu lielākais izaicinājums ir tikties un mūzicēt kopā biežāk, jo visas mēs esam iesaistītas dažādās latviešu kopienu aktivitātēs. Kalifornijā kopt latviešu tradīcijas ir pagrūti, jo tās lielā mērā saistītas ar gadskārtām. Sniega nav, blūki nevilksim, ugunsgrēki Jānos kurināt nedrīkst – ugunsgrēku aizliegumi. Mums tomēr galvenais, ka varam sanākt kopā, dziedāt, mūzicēt un sajūst kopēju saikni. Nezinu, vai iespējams veicināt folkloras kopu rašanos... man liekas, tā ir katra cilvēka personīgā nepieciešamība. Tomēr kokles spēle noteikti apvieno cilvēkus. Tā, piemēram, radās kopa “Vakareiropas koklētāji” – tika uzrunāti cilvēki Eiropā, kuri spēlēja vai vēlējās spēlēt kokli, un tagad ik pa laikam koklētāji sanāk kopā dažādās Eiropas malās uz sakoklēšanu. Nesēn iepazītināt iespējamos koklētājus Losandželosas apkārtnē – iespējams šīs folkloras pulciņš augs. Kokli jebkurš var paņemt rokās un lēnām ieskandināt tās stīgas – kā senos laikos, kad teju katram zemniekam bija sava koklīte.

Vai folkloras mūzika, dziesma, kokles spēle ir meditācija?

Noteikti. Spēlējot kokli, iestājas brīdis, kad vairs nespēļu melodiju, bet ļauju pirkstiem staigāt pa instrumentu, savienojoties ar skaņu un vibrāciju. Atereros gadījumā kādā lidostā, kur gāju ar savu kokli rokā, un blakus kāds sāka spēlēt klavieres. Kokle man rokās it kā atdzīvojas, sāka vibrēt līdzī, rezonējot klavieru skaņās. Mūsu instruments ir maģisks. Mans aicinājums – paņemt rokā kokli!

sīties koncertu, ierosināt izlocīt kājas, sadoties rokās, iet apli un dziedāt līdzī?

Nata. Liekas, ka tas ir tik dabīgi un pat nepieciešami. Vispirms jau, dziedāšana ir enerģijas apmaiņa un folkloras dzīves veids. Man pat liekas, ka ir

folkloriste un filozofe Māra Mellēna un iemācīja šīs dziesmas citu versiju, kas ir jautra, pozitīva un enerģētiska. Tas man lika aizdomāties par to, ko es gribu sniegt klausītājam. Mūzika un dziesma – tā ir saikne ar citu pasauli, kurā mēs sevi sakār-

ir sveša, neparasta pieredze – kā izdodas viņus iesaistīt latviskā riņķa dancī?

Nata. Man liekas, ka mūzika, it īpaši senā, kas mums nāk līdzī no senčiem, ir universāla vērtība. Visur pasaulē, ja bērniņš raud, vecāki viņu mēģina nomierināt

Ķekātās ar “Mazajām dzērvēm” Luksemburgas latviešu skolā “Strops”, 2017. gads. Natālija Da Cruz ar stabuli

mazliet pret dabiski dziedāt folkloru uz skatuves, jo tā ir tāda kā kopā sanākšana. Mūsdienu apstākļos, protams, ir citi spēles noteikumi, mēs uzstājamies un popularizējam latviešu folkloru.

tojam, mēs elpojam citādi, un es ticu, ka dziesmas vibrācija mūs savieno kādā augstākā līmenī. Dziedot mēs un klausītāji viens otru enerģētiski uzlādējam, un tad ir pilnīgi dabiski, ka dzies-

ar dziedāšanu, ar kādām pamata skaņām, un tās ir universālas skaņas. Ja uzstājamies ārzemniekiem, ļoti būtiski ir paskaidrot, par ko ir dziesmas stāsts. Ja mēs nākam ar smaidu un

Latvijas Nacionālā bibliotēka rīko pasākumu ciklu

“Latviešu grāmatai 500”

Tas notika pirms pieciem gadsimtiem, līdz ar Reformācijas radīto pagrieziena Eirokā. Lutera mācības atbalstītāji Rīgā tolaik jau bija guvuši virsroku, un 1525. gadā uz Rīgu ceļoja pirmie iespaiddarbi latviešu un igauņu valodās – Livonijai paredzētie luterāņu teksti. Ziņas par šo izdevumu turpmāko likteni ir skopas – sūtījums līdz Rīgai nenonāca, jo Lībekā grāmatas arestēja katoļus atbalstošā pilsētas rāte. Ja arī pirmās grāmatas tika nobēdinātas vai sadedzinātas un nenonāca līdz lasītājiem (klausītājiem), un vēlāk nebija atrodamas tolaik jau nodibinātajā Rīgas pilsētas bibliotēkā (1524), vārda izplatību uguns neapsturēja. Latviski rakstītais vārds bija piedzimis, auga un izplatījās visdažādākajos veidos. Manuskripti nūdien nedeg.

No šiem senajiem laikiem ir

saglabājušās vairākas liecības par rakstiem, pierakstiem un

tulkojumiem latviešu valodā. Piemēram, Rīgas apkaimes ka-

Tā deva pašapziņu, lika domāt pašiem par sevi un sabiedrības

“Helmaram Rudzītim 120”

Šā gada 20. jūnijā apritēs 120 gadi, kopš dzimis ievērojamais latviešu grāmatizdevējs Helmars Rudzītis (1903–2001). Lai godinātu izcilā tautieša piemiņu un atgādinātu sabiedrībai par viņa ieguldījumu latviešu grāmatniecībā, Rīgas Centrālā bibliotēka 6. jūnijā plkst. 10.00 Rīgas Kultūras un tautas mākslas centrā “Mazā gilde” (Rīgā Amatu ielā 5) rīkos konferenci “Helmaram Rudzītim 120”.

Konferencē runās grāmatzinātnieks, profesors, Latvijas Nacionālās bibliotēkas vadošais pētnieks, LU Bibliotēkas un LU Akadēmiskās bibliotēkas apvienotās padomes loceklis, LNB Zinātniskās padomes priekšsēdētājs Latvijā *Dr. philol.* Viesturs Zanders, literātūrinātnieks *Dr. philol.* Jānis Zālītis, literātūrinātniece, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta vadošā pētniece *Dr. philol.* Inguna Daukste-Silasproģe, ilggadējā trimdas latviešu laikrakstu *Laiks* un *Brīvā Latvija* galvenā redaktore, izdevniecības “Laika Grāmata” vadītāja Ligita Kovtuna un Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore, Latvijas bibliotēku padomes priekšsēdētāja Dzidra Šmita.

Līdzās konferencē būs skatāma Rīgas Centrālās bibliotēkas sagatavota ceļojošā izstāde “Helmara Rudziša dzīves dēkas”, kurā būs apkopots grāmatizdevēja darba mūža paveiktais, kā arī atspoguļoti viņa dzīves gājuma interesantākie fakti.

Rīgas Centrālā bibliotēka jau iepriekš akcentējusi Helmara Rudziša devumu latviešu grāmatniecībā, 2014. gadā izveidojot speciālu lasītavu RCB filiālbibliotēkā “Avots” (Stabu ielā 64, Rīgā), kur izvietota apgādā “Grāmatu Draugs” izdoto grāmatu kolekcija, kas pieejama, pateicoties izdevēja Helmara Rudziša pēcteču dāvinājumam, kas ar Amerikas latviešu laikraksta *Laiks* atbalstu tika nodots glabāšanā Rīgas Centrālajai bibliotēkai. Tāpat 2014. gadā sadarbībā ar izdevniecību “Vesta-LK” tika izdots bibliogrāfiskais rādītājs “Helmars Rudzītis un izdevniecības “Grāmatu Draugs” darbība trimdā”.

Konference notiks Latvijas Nacionālās bibliotēkas izsludinātā notikumu cikla “Latviešu grāmatai 500” programmā, atzīmējot rakstītā vārda nozīmi un ietekmi sabiedrībā cauri gadsimtiem, 2023. gadā īpašu uzmanību pievēršot izdevēju personībām.

Savukārt 20. jūnijā, Helmara Rudziša dzimšanas dienā, plkst. 15.00 filiālbibliotēkā “Avots”, Helmara Rudziša lasītavā būs sarunu pēcpusdienu “Helmara Rudziša dzīves dēkas”, kur kopā ar Ligitu Kovtunu un H. Rudziša dzimtas pārstāvjiem atcerēsies ievērojamā latviešu grāmatizdevēja dzīvi un darbu.

Ja būsiēt Rīgā, laipni lūdzam – atnāciet un piedalieties!

LASĪTĀJU BALSIS

Cien. redakcija!

Savā 18.-24. februāra *Laika* slejā ar virsrakstu “Neērtais porcelāns” komentētājs Juris Lorencs apraksta afēru, kurā porcelāna izstāde Ogrē tika atsaukta tādēļ, ka šo mākslas objektu īpašnieks ir sankcijām pakļautais Krievijas oligarchs Pjotrs Avens. Saprotama rīcība, mēs teiktu. Bet J. Lorencs pacēl iespējamu pretviedokli, balstītu uz Avena “pretrunīgo” personību. Kaut gan Avens pēc krievu uzbrukuma Ukrainai ir ticis ar Putinu un nav nekad nosodījis viņa lēmumu iesākt šo karu, Avens ir atbalstījis organizācijas, kas sniedz humanitāro palīdzību Ukrainas civiliedzīvotājiem, ir palīdzējis bēgļiem, ir publiski prasījis pēc “vardarbības apturēšanu” Ukrainā. Lorencs min arī Avena ilggadīgo labdarības darbu Madonas novadā, atbalstot bērnu veselības aprūpi un kultūras un zinātnes projektus.

Ar šo papildu informāciju J. Lorencs acīmredzot grib mums paskaidrot, ka cilvēku rīcības un izvēles ir reti saskaņā tikai kā melnas vai baltas. Tām pa vidū esot “neskaitāmi pustoņi”. Atvainojos, bet šinī gadījumā nav pustoņu! Cilvēks, kas veicina cita noziedzīgo darbību, nevar savu vainu izpirkt ar palīdzību cietējiem vai ar labdarību citās vietās un laikos. Šis ir ne vien ētisks princips, bet ierakstīts arī Rietum-pasaules likumos un tiesvedībā.

Nav šaubu, ka Avens un viņa oligarhijas kolēģi ir vadīti no piesardzības, arī bailēm no varmākas Putina, kas jau vairākkārt ir demonstrējis savu apņēmību un spēju izrēķināties ar pretiniekiem. Saprotam, bet neattaisnojam! Neatlaizām no lielās atbildības, kas nāk no lieliem ieguvumiem noziedzīgā iekārtā!

Māris Roze

Mēs necienām savu valodu, tautu un sevi, ja turpinām ievērot okupantu ieviestos rakstības un izrunas likumus. Esam nojaukuši okupekli Rīgas sirdī, bet kā ar latviešu valodas attīrīšanu no “izglītības tautas komisāru” normām? Arī šim pieminējam nav vietas Latvijā!

Fakts, ka latviešu izkoptā rakstība tika mainīta līdz ar okupācijas varas politisku lēmumu, skaidri pierāda, ka valoda nav tikai saziņas instruments. Tā ir simtiem un tūkstošiem gadu laikā veidota mentalitāte, pasaules redzējums un kultūras pamats. Tā ataino mūsu uztveri par apkārtējo, par visu.

Kādēļ tiek aizliegti daži vārdi, tos aizvietojo ar citiem? Lai mainītu domāšanu! Okupācijas gados nedrīkstēja teikt “Latvija”, to neturpinot ar “padomju sociālistiskā republika”. Vārdu aizliegšana, protams, ir radikāls piemērs, taču rakstības izmaiņas, aizliedzot “r”, divskani “eu”, garo patskani “ō”, “židus” atvietojo ar latviešiem nezināmiem “ebrejiem”, latviešu valodu, kuņas ortografiju apskauda Rietumu lielās tautas, atsvieda šļupstoša bērna limenī. Kādēļ? Lai tuvinātu krievu valodas normām.

Nav labu vai sliktu valodu. Latviešu valoda uzreiz pēc leišu un latīņu ir senākā indoeiropiešu saimē. Attieksme pret to nav nekas vairāk kā mūsu vērtējums savās un citu acīs. Vai mēs cienām sevi? Vai Tu sevi cieni?

Ieskatam, cik skaista mūsu valoda, ja to atbrīvotu no “izglītības tautas komisāru” važām. K.Krūzas “Agrais arājs”: *Kā gadiem aru es, tā aru Un lauks liek pilnām vārpām likt, Lai zeltā pārvērst varu vaŗu Kā gadiem aru es, tā aru.*

Runāsim latviski, rakstīsim pareizi un neļausimies lietot mums nederīgus vārdus!

Edvarts Krusts
No Facebook

toļu priesterā Nikolausa Gisberta pierakstītā Tēvreize latviešu valodā uz Leipciģā drukātās rokasgrāmatas malām vai Rīgas latviešu Jēkaba draudzes virsmācītāja Johana Eka latviskotās garīgās dziesmas (abi piemēri datējami ar 16. gs. 30. gadiem). Drīz vien, 1585. gadā, Viļņā tika iespiests jezuīta Petra Kanizija katoļu katehisma tulkojums latviešu valodā – senākais iespiests teksts, kas saglabājies līdz mūsdienām. Un pēc pārdesmit gadiem Rīgā jau veidojas izdevējdarbības pamats – darbu sāka pirmā grāmatu spiestuve, ko vadīja Nikolauss Mollins.

Piecu gadsimtu garumā latviešu valoda un grāmatniecība ir laidusi dziļas saknes un plaukusi plašumā. Pirmās latviešu grāmatas “pelni” ir bijuši augļi – no pirmo iespiesto grāmatu klausītājiem, publiskiem tekstiem lasījumiem un dziedājumiem līdz individuālai lasīšanas pieredzei, tekstu tulkošanai un digitālīzēšanai grāmata ir bijusi un aizvien ir kultūrtelpas un tautas dzinējspēks

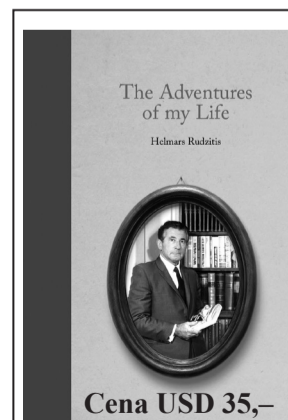
organizēšanu, par savu pagātni un iespējām nākotnē. Rakstītais vārds ļāva latviešiem identificēt sevi starp citām tautām un mērķtiecīgi iekļauties citu kultūru saimē ar bagātīgu devumu. Tāpēc ar 16. gadsimta sākumu ir datējama latviešu rakstītās valodas un kultūras izspraušanās virszemē. Gaismā, kuŗa mūs veidojusi jau 500 gadu garumā.

Iespējā vārda piecsimtgade ir mūsu valodas seno sakņu apzināšanās un vienlaikus tā ļauj izgaismot iespējamās Latvijas attīstības ceļus. Tajos aktuāla būs spēja saglabāt atšķirīgo, īpašo tādā pasaulē, kas vēsta uz vienkāršošanas, vienkāršošanas. Mūsu valoda (ar to saprotot gan latviešu, libiešu, gan latgaliešu) un tās izplatība par spīti ideoloģiskiem, ekonomiskiem un tehnoloģiskiem izaicinājumiem – ir bijusi un paliks mūsu tautas pamatvērtība. Latviešu kodols un identitātes pamats. Sena un spoža zvaigzne daudzo Eiropas valodu un identitāšu saimē.

Osvalds Zebris, rakstnieks

PIEDĀVĀ

Cena USD 35,-

Helmara Rudziša grāmatas “**Manas dzīves dēkas**” oriģināls, izdots 1984. gadā *Grāmatu Drauga* apgādā, atrodams vai ikviena tautieša grāmatplauktā un kļuvis par bibliogrāfisku retumu Latvijā...

Laika 70 gadu jubilejā apgāds *Laika grāmata* laida klajā tās atjaunoto izdevumu angļu valodā – ar mērķi, lai šis krāšņais vēstījums par latviešu trimdu nonāktu arī pie nākamajām paaudzēm, kam lasīšana latviešu valodā sagādā grūtības.

Grāmatu Jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Lolitas Ritmanes lūgšana ukraiņu valodā

Nacionālo bruņoto spēku Štaba orķestris nācis klajā ar videoklipu ar latviešu kinofilmā "Dvēseļu putenis" komponistes Lolitas Ritmanes radītās emocionālās dziesmas jeb lūgšanas "Dodi mieru mūsu brāļiem" interpretāciju ukraiņu valodā. Tā ir kā veltījums ukraiņu tautas cietušajiem un kara upuru piemiņai. Pat pēc nepārtrauktām un ilgstošām kaujām nav izdevies salauzt ukraiņu tautu un tās ticību uzvarai.

Latvijā cīņā par brīvību un neatkarību dziesmai vienmēr ir bijis milzīgs spēks – stiprinot, vienojot un radot ticību uzvarai. Lai saglabātu lūgšanas noskaņu, videoklipā īpaša nozīme ir pievērsta simbolikai. Videoklipa sākums ir uzņemts Ziemassvētku kauju mūzejā, vietā, kur ir uzstādīta piemiņas zīme – sešus metrus augsts prieds koka zobens. Tas simbolizē pretinieka aizsardzības līniju, ko pārcirtis latviešu strēlnieku zobens. Vēsturiski šiem panākumiem bija būtiska nozīme latviešu nacionālās pašapziņas veidošanā. Turpinājumā solistam pievienojas arī pārējie Nacionālo bruņoto spēku Štaba orķestra mūziķi, muzikālās kulminācijas brīdī veidojot apli, kas ir kā piemiņas simbols tautas vienotībai, tās veselumam un spēkam. Videoklipa "Dodi mieru mūsu brāļiem" izskaņā – kopīga lūgšana par kritušajiem, kas ir cīnījušies par savu zemi un dzimteni!

"Pasaule – lai mostas! Lai visi, kuri dzīvo brīvībā, mostas un palīdz mūsu brāļiem un māsām Ukrainā turēties pret agresoru, kuŗa mērķis ir iznīcināt Ukrainas tautu, zemi. Lai gaisma pārvar tumsu! Lai šis karš beidzas!" aicina komponiste Lolita Ritmanis.

"Ideja par videoklipa uzņemšanu radās mājupceļā no kāda koncerta, kad ar orķestra diriģentu kapteini Aleksandru Kreišmani runājām, ka karš Ukrainā ilgst jau gadu. Radās jautājums – kādā veidā mēs kā mūziķi varam atbalstīt ukraiņu tautu. Mūsu orķestra repertuārā jau bija kompozīcija "Dodi mieru mūsu brāļiem" latviešu valodā. Radās ideja par videoklipa uzņemšanu, kā arī dziesmas interpretāciju ukraiņu valodā. Viens no lielākajiem ierobežojumiem bija šo tekstu atdzejot, lai solists – seržants Gatis Supe spētu to iespējami precīzāk interpretēt," stāsta iecerces autors, Nacionālo bruņoto spēku Štaba orķestra grupas koncertmeistars virsseržants Jānis Kaģis.

Latvijas sniegtais atbalsts Ukrainai pagājušā gada laikā pārsniedzis 1% no valsts IKP

Latvijas sniegtais atbalsts Ukrainai pagājušā gada laikā pārsniedzis 1% no valsts iekšzemes kopprodukta (IKP), informēja Valsts kancelejas (VK) Komunikācijas departamenta konsultante Santa Jirgensone.

Piektdien būs pagājis gads kopš Krievijas sāktā pilna apmēra kara Ukrainā. "Šajā laikā Ukraina un tās iedzīvotāji izrādījuši neatslāstošu pretestību Krievijas centieniem iekarot Ukrainas teritorijas un pakļaut tās cilvēkus. Būtiska loma šajā ukraiņu pretspāra uzturēšanā bijusi arī Rietumu demokrātiju sniegtajam atbalstam, kur Latvija bijusi viena no aktīvākajām dalībniecēm," paziņojumā pauz VK.

Latvija ir rādījusi piemēru citām Rietumu demokrātijām – mūsu valsts sniegtā humānā, ekonomiskā un militārā palīdzība Ukrainai un ukraiņiem ir bijusi proporcionāli viena no lielākajām. Tās sniegšanā iesaistījusies gan valdība, gan nevalstiskais sektors un sabiedrība kopumā, piebildis Ministru prezidents.

Nodrošinot Ukrainas aizstāvbai nepieciešamo militāro tehniku un aprīkojumu, piemēram, bezpilota lidaparātus, helikopterus, haubices, generatorus, apvidus auto un citu palīdzību, Latvijas valsts un sabiedrība līdz šā gada februārim kopumā veļtījusi vairāk nekā 380 miljonus eiro. No šīs summas Latvijas iedzīvotāji un uzņēmēji gada laikā saziņojuši 38 miljonus eiro.

Tādēļ sniegtajā humānajā palīdzībā, nozīmīga bijusi sabiedrības iesaiste, Ukrainas iedzīvotājiem ziedojot gan naudu, gan preces un mašīnas, kā arī sniedzot patvērumu savās mājvietās un īpašumos. Valdība nodrošinājusi, ka līdz Ukrainas karavīriem un civiliedzīvotājiem tiek nogādātas medicīniskās iekārtas un medikamenti, autobusi un ģeneratori, atjaunotas nopostītās mājvietas un sniegts vēl cits nepieciešamais atbalsts vairāk nekā 3 miljonu eiro apmērā.

Palīdzības sniegšanā iesaistījušās 90 Latvijas biedrību un nodibinājumu. Lielākās palīdzības sniedzējas ir bijušas arosta nevalstiskās organizācijas – labdarības organizācija "Ziedot.lv" – 19,7 miljoni eiro, fonds "Uzņēmēji mieram" – 5,5 miljoni eiro, biedrība "Tavi draugi" – pieci miljoni, Twitterkonvojs/ biedrība "Agendum" – četri miljoni eiro, biedrība "TEV" – četri miljoni eiro, Latvijā dzīvojošo ukraiņu biedrību konfederācija "VICHE" – viens miljons eiro, Latvijas Samariešu apvienība – 850 tūkstoši eiro un biedrība "Vieglī palīdzēt" – 790 tūkstoši eiro.

Vislielākais palīdzības apjoms ir novirzīts Ukrainas aizstāvju atbalstam. Aizsardzības mērķim izlietots 21 miljons eiro. Uz Ukrainu nosūtītas vairāk nekā 1200 automašīnas 52 tūkstoši kvadrātmetru maskēšanās tīklu, 120 tūkstoši dronu 3D astītes,

15 000 medijumu konservi, 200 000 ierakumu sveču, piecas tonnas aditu zeķu. Tāpat tika iegādātas 6000 lodes, 82 kvadrātkliki, 325 ģeneratori, rācījas, droni, dronu ķēriņi, 500 tonnas diēļdegvielas, augstas precizitātes snaiperu ieroči, militārās aptiecināšanas, žnaugi, militārās ziemas formas, apavi, bruņvestes, bruņucepures, nakts redzamības brilles, termokameras, plītiņas, "Starlink" stacijas, satelīta telefoni, portatīvie datori, armijas pārtika, degvielas autocisternas, smagās automašīnas, traktori un militārie skūteri.

Humānai palīdzībai un medicīniskās palīdzības sniegšanai Ukrainā ir izlietoti 14,6 miljoni eiro no ziedojumiem. Uz Ukrainu ir nosūtītas 614 humānas palīdzības kravas, kuŗas iekrautas tūkstošiem tonnu pārtikas un higiēnas preces, bērnu pārtika un autiņbikses, medikamenti, pārsienamie materiāli, aparatūra un gultas slimnīcām, 100 tonnas silto drēbju, mikroģenerācijas stacijas, akumulatori un uzlādes stacijas, siltā gaisa pūtēji, kopā teju 500 vienības, LED spuldzes un baterijas, dzīvnieku barība.

eID kartes nebūs obligāti jāpaspēj iegūt līdz maijam

Saeima 23. februārti galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Personu apliecināšanu dokumentu likumā, atsakoties no 1. maija kā datuma personas apliecināšanai jeb eID kartes obligātai saņemšanai.

Likumā reizē saglabāta pakāpeniska virzība uz obligātu nepieciešamību pēc personas apliecināšanas. Šodien pieņemtās izmaiņas nosaka, ka personām, kuŗām līdz šā gada 30. aprīlim būs izsniegta tikai pase, eID karte kļūs obligāta tad, kad beigsies pases derīguma termiņš.

Tāpat personas apliecināšana būs obligāta, sasniedzot 15 gadu vecumu, kad obligāti jāņem personu apliecināšanas dokuments.

Ja iedzīvotājs vēlēties, tad klāt pie personas apliecināšanas varēs ūņņemt arī pasi.

SPILGTS CITĀTS

Brīvības koks ik pa laikam jāaplaista

Latvijas Tautas frontes pirmais priekšsēdētājs, žurnālists Dainis Īvāns intervijā nedēļrakstam IR (š.g. 23.02.-01.03.)

"Es vienmēr pieminu arī 1991. gada janvāra barikāžu laiku. Lielais atbalsts, kas iezīmēja rietumvalstu attieksmes maiņu pret Latviju, panāca mūsu uzvaru. Neviens nebūtu nācis palīgā, ja mēs paši necīnītos. Tā tagad cīnās ukraiņi. Toreiz, 1991. gada 24. janvārī, *The New York Times* publicēja Viljama Safaira ievadrakstu, kas amerikāņiem atgādināja, ka ASV trešais prezidents Tomass Džefersons reiz tēlaini salīdzinājis: pasaulē ir brīvības

koks, kas ik pa laikam jāaplaista tirānu un brīvības cīnītāju asinīm. Slejā tika pausti: amerikāņi, atcerieties, šajās dienās brīvības koku ar savām asinīm laistīja latvieši! Šī cīņa rit joprojām. Tai jābūt. Jo stiprāki un demokrātiskāki mēs būsim, jo lielākas garantijas, ka izdzīvosim kā nācija. (..)

Kad 80. gadu beigās kā PSRS tautas deputāti ienācām Kremli Maskavā, man naivi šķita, ka krievu tauta celsies, tā spēš izveidot demokrātisku sabiedrību. Taču ievēroju kādu niānsi, kas tagad izpaužas vēl skaidrāk, – viņi visu laiku skatījās uz mums, arī tie, kuŗi bija gaišāki un demokrātiski noskaņoti. Janvāra barikāžu laikā viņi kļiedza: jūs, nelieši, jūs aizgājāt! Mēs pametām PSRS tautas deputāta amatu, jo Latvijā nodibinājām demokrātiju.

Vēlāk bija kāda epizode konferencē Vācijā: mēs, baltieši, runājām ar Michailu Gorbačovu. Nesen pie varas Krievijā bija nācis Putins, un Gorbačovs bija skeptisks. Jūs, baltieši, esat vainīgi, ka viņš ir pie varas, Gorbačovs mums teica. Kā – vainīgi? Jūs no mums aizgājāt un nepalīdzējāt izcīnīt demokrātiju! Tas ir Krievijas elitei raksturīgais intelektuālais parazitisms: gaidas, ka citi izcīnīs viņu vietā. Igaunu kolēģis pateica: dīvaina tauta, pat par savu brīvību pati negrib cīnīties! Šī šausmīgā krievu nolemība. (..)

Mums jābūt mudinātājiem Krievijas transformācijai, lai tā nekad vairs nevirzās uz impērisku ambīciju pusi. Jābūt tribunālam – šeit labi ar savu balsi darbojas mūsu Valsts prezidents. Kara noziedzniekiem jāsež lielā rindā, turklāt arī vietējiem kolaborantiem jāzina, ka viņi var nosēsties uz šī sola. Ir jābūt starptautiskam spiedienam par Krievijas pārveides procesu. Baltijai šeit saskatu lielu lomu."

Likuma izmaiņas veiktas, jo patlaban ir apgrūtināta dokumentu formēšana ļoti lielā cilvēku skaita pieplūduma dēļ ierobežotā termiņā.

Martā Latvijā vēl gaidāms sals un sniegš

Nākamnedēļ gaisa temperatūra Latvijā bieži pakāpsies virs nulles, bet no nākamās nedēļas beigām gaidāms aukstāks laiks, prognozē sinoptiķi.

Iespējams, pirmo reizi kopš 2018. gada marta vidējā gaisa temperatūra būs zemāka par normu, kas globālās sasilšanas ietekmē paaugstinājusies no -1,3 grādiem pēc celsija 1961. – 1990. gadā līdz +0,2C grādiem 1991. – 2020. gadā. Pēdējos desmit gados tikai divas reizes – 2013. un 2018.gadā – pavasara pirmais mēnesis Latvijā bijis auksts, vidējā gaisa temperatūra šajos gados bija attiecīgi -5,5 un

-2,4C grādi, liecina Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra dati.

Marta pirmajā pusē no jūras nākoši vietām valsts rietumu un centrālajā daļā sagādās stipru snigšanu, iespējams arī putenis. Gaisa temperatūra naktīs nereti noslidēs zem -10 grādiem C, dienas bieži būs saulainas.

KULTŪRAS ZIŅAS

Dziesma par brīvību, cilvēcību un uzvaru

24. februārī ukraiņu mūziķis Darjas Leleko atbalsta un labdarības koncerts Ukrainai Pasaules latviešu mākslas centrā Cēsīs pulcēja neparasti daudz klausītāju – vēl nekad neviens pasākums PLMC nebija ieinteresējis tik daudzus – gan gados vecāku, gan jaunāku cēsnieku un viesu. Klausītāju vidū bija arī ukraiņu kara bēgļi, kuŗi pašlaik apmetušies Cēsīs, divi "Azov" karavīri, kuŗi Latvijā atrodas rehabilitācijas kursa laikā. Latvijā karavīriem ir izgatavotas roku protēzes, pašlaik viņi pierod pie tām un saka, ka atgriezies, lai palīdzētu frontē, kā var un spēj.

(Turpinājums 10 . lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Koncertu ieskandēja latviešu dziesminieks Imants Daksis. Viņš spēlēja akustisko ģitāru un lielākoties dzied savas dziesmas ar paša rakstītiem vārdiem – skarbas un patiesas. Pēc koncerta klausītāji sacīja, ka Imants dzied no sirds, tā, kā viņš jūt, un ir kā tīrradnis uz skatuves.

Otrajā koncerta daļā Darja Leleko dziedāja ukraiņu dziesmas un sāka ar Ukrainas himnu. Darja ir sena ukraiņu nacionālā stīgu instrumenta – bandūras – virtuozē. Bandūra, tāpat kā viņas balss, skan gan maigi, gan rotaļīgi, gan traģiski. Koncerts beidzās ar klausītāju stāvovācījām, un Darja vēl nodziedāja latviešu “Tumša nakte, zaļa zāle” – izjusti, latviešu valodā. Daudziem pēc tam gribējās muzikāli apskaut, cilvēki nāca ar mazām dāvanijām, ziedu pušķiņiem un vienojās, ka nākamais koncerts, kurā Darja dziedās Cēsīs, Pasaules latviešu mākslas centrā, būs par godu Ukrainas uzvarai.

Koncerta laikā klausītāji varēja ziedot gan pītā vācelītē, gan naudā pārskaitīt uz konkrētu ziedojumu kontu, jo visa koncertā ziedotā nauda paredzēta, lai palīdzētu ukraiņu mūziķu grupai “Joryj Kloc”, kurās mūziķi nomainījuši instrumentus pret ieročiem. Ziedojumu vācelītē tika saziēti 345 eiro, un tas nav maz, jo klausītāji bija arī jaunieši, pensionāri un ukraiņu bēgļi.

Paldies par palīdzību PLMC, rīkojot koncertu, Jurim Zalānam un kultūras centram “Lauska”. PLMC izpilddirektors Kārlis Kanderovskis pēc koncerta sacīja: “Tā mēs atzīmējam šo datumu – ar mūziku un ar cerību. Darjas balsī varēja nojaust ukraiņu tautas spēku un apņēmību. Kad viņa (no galvas) dziedāja “Tumša nakte, zaļa zāle”, enerģija telpā bija varena”.

Nacionālajā kino balvā “Lielais Kristaps” triumfē Kairiša “Janvāris”

Nacionālajā kino balvā “Lielais Kristaps” par labāko pērnā gada pilnmetrāžas filmu tika atzīts režisora Viestura Kairiša “Janvāris”, kas arī kopumā saņēma visvairāk balvu – piecas “Kristapa” statuetes.

Labākās aktrises balvu šogad nolemts piešķirt **Marijai Luizei Melkei** (*attēlā*) par galveno lomu filmā “Neona pavasaris”, labākā aktiera balvu – **Kārlim Arnoldam Avotam** (*attēlā*) par lomu filmā “Janvāris”, labākās aktrises

otrā plāna lomā balvu – Ivetai Polei par lomu filmā “Māsas”, bet labākā aktiera otrā plāna lomā balvu – Tomam Auniņam par lomu filmā “Nemierīgie prāti”. Melke no balvas atteicās, kamēr Latvijas valsts nesāks ievērot visu cilvēku tiesības. (Ar to domājot Civilās savienības likumu.)

Par labāko īsmetrāžas spēlfilmu nosaukts režisora Paula Ķestera darbs “Pirmie soļi”, par labāko pilnmetrāžas dokumentālo filmu – Ievas Ozoliņas “Mana māte valsts”, par labāko īsmetrāžas dokumentālo filmu – režisora Jāņa Ābeles “81 metrs”, par labāko animācijas filmu – Signes Baumanes darbs “Mans laulību projekts”, par labāko daudzsēriju filmu – režisora Armanda Zvirbulļa darbs “Krimināllietā iesācējam”, par labāko debijas filmu – režisores Elzas Gaujas dokumentālā filma “Tikmēr Lucavsalā”, bet par labāko studentu filmu – Reiņa Ūbeļa “Mans kaimiņš nosita manu kaķi”.

Par labāko scenāriju šogad apbalvoja daudzsēriju filmas “Krimināllietā iesācējam” scenāristus Juri Kursieti, Matisu Gricmani, Līgu Celmu-Kursieti un Armandu Zvirbuli, par labāko spēlfilmas režisori – Lindu Olti par filmu “Māsas”, bet kā labākais spēlfilmas operators balvu ieguva Aleksandrs Grebņevs par filmu “Ūdens garša”.

Labākā filmas mākslinieka balvu saņēma Ieva Jurjāne par darbu filmā “Janvāris”, kā labākā kostīmu māksliniece godināta Rūta Lečaite “Janvāris”, labākā grima māksliniece – Maija Gundare “Sema ceļojumi”, labākais dokumentālās filmas režisors – Ivars Seleckis “Zemnieki”, labākais dokumentālās filmas operators – Gints Bērziņš “Mājas”, labākā animācijas filmas režisore – Signe Baumane “Mans laulību projekts”, labākā animācijas filmas māksliniece – Signe Baumane “Mans laulību projekts”, labākais komponists – Platons Buravickis un Huans Ernandezs “Nemierīgie prāti”,

labākais skaņu režisors – Aleksandrs Vaichovskis “Neona pavasaris”, bet labākais montāžas režisors – Armands Začs “Janvāris”.

Balvu par mūža ieguldījumu filmu mākslā saņēma kinodramaturgs Alvis Lapiņš.

“Lielā Kristapa” balva kinematogrāfijā iedibināta 1977. gadā. “Lielais Kristaps” dod iespēju vienkopus redzēt un profesionāli izvērtēt Latvijas jaunākās filmas, kā arī godināt Latvijas kino tradīcijas. 2016. gadā “Lielais Kristaps” ieguva Nacionālās balvas statusu.

Dziesmu albums bērniem ar dzejnieces Ineses Zanderes dzeju

Komponists Jānis Ķirsis radījis dziesmu albumu bērniem “Pasveicini bailes”, kuru ieskaņojuši dziedātāja Annija Putniņa un aktieris Uldis Siliņš, bet visu dziesmu vārdu autore ir dzejniece Inese Zandere, informēja mākslinieku pārstāve Aiga Leitholde.

Viņa norāda, ka albumā iekļautas sešas dziesmas: “Pasveicini bailes”, “Sadursme kosmosā”, “Ātrum bedrumklū pumkritis”, “Neredzami neapstājas”, “Magnētiskie dvīņi” un “Lai me”.

Zandere ir bērnu dzejas autore un albumā “Pasveicini bailes” izmantotie dzejoļi atrodami viņas krājumā “Bērns, kas neiekrita”, kas iznācis 2019. gadā.

Albums ir pieejams visās populārākās mūzikas straumēšanas vietnēs, tajā skaitā *Spotify*.

Liepājā notiks dziedātāja Andra Ērgļa 40. jubilejas lielkoncerts

Liepājā notiks dziedātāja Andra Ērgļa 40. jubilejas lielkoncerts, informēja organizatoru pārstāve Zane Megne.

Koncerts notiks sestdien, 18. martā, plkst. 20 Liepājas Olimpiskajā centrā. Koncertā skanēs gan pēdējo desmit gadu laikā tapušās dažādu autoru dziesmas, gan populāras Ērgļa dziesmas no viņa “zelta repertuāra”. Programmā iekļautas tādas dziesmas kā “Sirdspuksti”, “Ceļš ir bezgalīgs”, “Vēstule no Parīzes”, “Laiks” un citas, pauda Megne.

Andra Ērgļa īpašie viesi būs komponists un pianists Jānis

Strazds, ģitāristi Armands Alksnis un Ingus Šplīts, kā arī dziedātāji Antra Stafecka un Normunds Rutulis. Koncertā piedalīsies pavadošā grupa: Juris Kristons (taustiņi), Egons Kronbergs (ģitāra), Jānis Kalniņš (ģitāra), Modris Laizāns (basģitāra), Ivars Kalniņš (sitaminstrumenti), Gundars Lintiņš (sitaminstrumenti), Edgars Jānis Kārklīšs (saksofons), Annemarija Moiseja (balss), Beāte Keina-Balode (balss).

Dzintaru koncertzāle sāk jaunu teātra mūzikas koncertu sēriju

Dzintaru koncertzāle 26. februārī sāka jaunu koncertu sēriju “Teātra mūzika”, informēja koncertzāles pārstāve Indra Vilipsone.

Šajos koncertos skanēs mūzika no teātra izrādēm un muzikāliem. Koncertus vadīs bijušais Nacionālā teātra direktors Ojārs Rubenis, kurš sarunāsies ar aktieriem un komponistiem.

Cikla pirmais koncerts notika 26. februārī un bija veltīts Dailes teātrim. Tajā piedalījās aktieri Artūrs Skrastiņš, Ilze Ķuzule-Skrastiņa, Ieva Segliņa, Gints Andžāns, Klāvs Kristaps Košins un mūziķi Edvīns Ozols, Madars Kalniņš, Jānis Kalniņš. Koncertā izskanēja mūzika no izrādēm “Brands”, “Oņegins”, “Šveiks”, “Drakula. Svešās asinis” un citām. Skanēs Raimonda Paula, Imanta Kalniņa, Ulda Stabulnieka, Ulda Marhilēviča, Jura Vaivoda un citu komponistu radītā mūzika dažādām Dailes teātra izrādēm.

Cikla otrajā koncertā 17. martā Dzintaros viesosies Valmieras teātris ar aktieriem Ievu Puķi, Ģirtu Rāviņu, Ievu Esteri Barkāni un Akselu Aizkalnu. Uzstāsies mūziķi Emīls Zilberts (klavieres), Raivo Ozols (bass), Oskars Siliņš (vijole), Mārtiņš Roziņš (klavieres, akordeons, saksofons). Koncertā skanēs skaņdarbi no izrādēm “Daugava”, “Trīs draugi”, “Karalis Līrs”, “Eža kažociņš” un citām.

Sestdien, 22. aprīlī koncerts būs veltīts Liepājas teātrim. Tajā piedalīsies aktieri Inese Kučinska-Lauksteina, Everita Pjatar-Gertnere, Karīna Tatarinova, un mūziķi Normunds Kalniņš, Māris Zilmanis, Raitis Eleris, Miks Akots. Koncertā skanēs mūzika no izrādēm “Kaupēns, mans mīļais”, “Pūt, vējiņi”, “Pīfa”, “Agrā rūsā”, “Princis un ubaga zēns”, kurām mūziku rakstījuši Jānis Lūsēns, Kārlis Lācis, Imants Kalniņš un citi komponisti.

Ziņas apkopojā Sallija Benfelde

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

23. februārī Latvijas Saeima pieņēma paziņojumu, kurā tika pausts nosodījums Krievijas iesāktajam karā pret Ukrainu. Par dokumentu balsoja 78 deputāti. Diemžēl visi deviņi klātesošie frakcijas "Stabilitātei!" deputāti balsojumā nepiedalījās. Šie cilvēki uzauguši un gājuši skolā jau brīvajā Latvijā. Izpelnījušies augstu godu, jo ievēlēti demokrātiskas valsts parlamentā. Un tomēr tas viņiem ne-traucē izrādīt simpātijas agresoram. 14. Saeimas vēlēšanās Latgalē kopumā ar 18, 6 % uzvarēja "Stabilitātei!". Vislielākos panākumus partija guva Daugavpilī, Rēzeknē, Krāslavas, Rēzeknes un Augšdaugavas novados. Tātad vietās, kur tradicionāli dzīvo vecdicībnieki vai viņu pēcteči. Bet kā tad vecdicībnieki nokļuva Latvijā? Bēgot no reliģiskajām vajāšanām, kas sekoja pēc 17. gadsimtā notikušās Krievu pareizticīgās baznīcas šķelšanās. Daļa ticīgo, kuri nepieņēma baznīcas vadības rosinātās reformas, pārcēlās dzīvot uz valsts nomalēm vai pavisam atstāja Krieviju. Latvijas teritorijā pirmās vecdicībnieku grupas apmetās 17. gadsimta vidū. Laikā starp abiem pasaules kariem, kad Padomju Savienībā valdīja karojošā ateisma režīms, Latvijas vecdicībnieki baudīja reliģisku brīvību. Šodien viņi balso par partiju, kas simpatizē Krievijai! Ne velti tautas sakāmvārds saka – "baro

vilku, cik gribi, vienalga uz mežu skatās". Bet labā ziņa ir tā, ka tagad vismaz zinām, ar ko mums darīšana.

Latvijas krievus varētu pieskaitīt pie impērijas "atlūzām". Nejausi nokļuvuši kulturāli svešā zemē, viņi turpina ilgoties pēc "mātes Krievijas", kuŗas robežas "nekad un nekur nebeidzas". Par Krievijas impērijas "vēsturiskajām robežām" šodien runā Putins. Krievijas pilsētu ielas ir pilnas ar plakātiem "Krievijai nav robežu" un "Viena tauta, viena vēsture, viena valsts". Arī Latvija atrodas Krievijas "vēsturiskajās robežās" – ja ne "de facto", tad vismaz Putina sekotāju galvās.

Bet ko tad domā krievi, kuŗi par savu dzīves vietu apzināti izvēlējušies Rietumos? Kuŗi pārcēlušies uz ASV, Rietumeiropu, Izraēlu? Pagājušā gada nogalē interneta vietne *theins.ru* publicēja rakstu seriņu, žurnālistiku pētījumu par krievu diasporu Rietumos. Rakstu nosaukumi runā paši par sevi: "Kā Krievijas diaspora ASV apkalpo Kremļa intereses", "Kā Kremlis organizē Putinu atbalsta akcijas Vācijā un kāpēc tajās piedalās neonacisti", "Kā balto emigrantu pēcteči kļuva par galvenajiem Kremļa ietekmes aģentiem Francijā".

Ar pētījumu par krievu diasporas uzvedību ASV iespējams iepazīties rakstā pēc interneta adre-

ses theins.ru/en/politics/256825 vai "iegūglējot" teikumu "Compatriots. How Russian diaspora serves Kremlin in USA". Tajā pieminētas tādas organizācijas kā "Russian Center of New York", "Coordination Council of Russian Compatriots", "Congress of Russian Americans", "Russian Youth of America", medijs "Russian American Daily" un citi. Parasti tajās darbojas vai nu neseni ieceļotāji no Krievijas, kuri ieradusies Amerikā labākas dzīves meklējumos, vai padomju laiku "disidenti", kuriem izdevās izkļūt no PSRS 1970. un 1980. gados. Ļoti iespējams, ar čēkas "svētību". Šodien viņi riko Krieviju slavinošus maršus, attaisno agresīvo karu un mēģina iespaidot vēlēšanu iznākumu ASV. Līdzīga situācija ir Vācijā. Blakus etniskajiem krievu imigrantiem simpātijas Krievijai un Putinam nereti izrāda vācu izcelsmes repatrianti no bijušās PSRS, tā saucamie *Wolgadeutsche*. Kopskaitā viņu ir ap 2, 5 miljoni.

Bet kā tad izskatās Francijā, kas pēc komunistu revolūcijas deva patvērumu no Krievijas aizmuksajiem muižniekiem un inteliģencei? Kņazs Dmitrijs Šachovskojs (dzimis 1934. gadā Francijā), kuŗš vada Krievijas dižciltīgo apvienību Francijā, pēc kara sākuma intervijās Krievijas medijiem nebeidz vien atkārtot, ka "baltajiem emigrantiem Krima vien-

mēr bijusi daļa no Krievijas" un "šodien ir sajūta, ka svētā Krievzeme atgriežas". Līdzīgi izsakās Imperatora gvardes piemiņas biedrības fonda priekšsēdētājs, kņazs Aleksandrs Trubeckojis (dzimis 1947. gadā Francijā). Un tad vairs nepārsteidz, ka Krievijas agresiju atklāti apsveic pat komunistu nogalinātā Krievijas imperatora Nikolaja Romanova (Nikolaja II) radinieki. Pašreizējā studente uz Krievijas troni, lielhercogiene Marija Romanova (dzimusi 1953. gadā Madridē) atbalsta Krimas okupāciju un aneksiju. Kopā ar dēlu Georgiju viņa 2018. gadā apmeklēja Krievijas okupētās teritorijas, Krimu un Sevastopoli.

2016. gadā Parīzes centrā, Branli krastmalā (*Quai Branly*), tika iesvētīta Krievu pareizticīgajai baznīcai piederošā Trīsvienības katedrāle. Baznīca atrodas teritorijā, kas pieder Krievijas valdībai, tajā izvietojies arī Krievijas "kultūras centrs" un skola. Ēku kompleksam ir diplomātiskās imunitātes statuss. "Kultūras centrs" un baznīcas parādīšanās Elizabetes pils un Francijas Ārlietu ministrijas tuvumā radījusi papildu rūpes Francijas izlūkdienestiem. Jo pastāv pamatotas bažas, ka no turienes var tikt veikta noklausīšanās. Zīmīgi, ka katedrāli iesvētīja Krievu pareizticīgās baznīcas patriarhs Kirils. Kā liecina nesen

atslepenoti Šveices policijas dokumenti, Kirils pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados Šveicē nodarbojies ar spiegošanu PSRS Valsts Drošības komitejas uzdevumā. Tolaik viņš bija oficiālais Krievu pareizticīgās baznīcas pārstāvis Pasaules Baznīcu padomē Ženēvā. Laikraksti pat min Kirila segvārdu – "Michailovs". Vēl viena liecība tam, Krievu pareizticīgo baznīcu kontrolē Krievijas spēcienisti.

Un tagad kopsavilkums par *theins.ru* pētījumu. Pirmkārt, krievu diaspora cenšas iespaidot Rietumu valstu politiku Krievijai labvēlīgā virzienā un graut Rietumu vienotību. Otrkārt, pat tie krievi, kuŗi uzdodas par demokratiem un liberāļiem, bieži vien kalpo Putinam. Treškārt, mēs diemžēl nevaram zināt, vai cilvēki, kuŗi padomju laikā emigrēja uz Rietumiem, patiesībā nav Krievijas spēcienistu iesūtīti aģenti. Ceturtkārt – ir mainījis veids, kā Krievija ar savu diasporu cenšas ietekmēt Rietumus. Ja PSRS savulaik balstīja kreisās partijas, tad šodien Kremlis meklē domubiedrus starp labējiem. Un ne bez panākumiem. Putins atrod "Krievijas sapratējus" pie "trampistiem" ASV, partijā "Alternatīva Vācijai" un Marinas Lepēnas "Nacionālajā Frontē" Francijā. Diemžēl šodienas pasaulē daudz kas sagriezies kājām gaisā.

SALLIJA
BENFELDE

Nedēļā, kad kopš Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā bija pagājis gads, visā Latvijā, no Liepājas līdz Daugavpilij notika gājieni, labdarības koncerti un arī citi pasākumi, to saraksts vien aizņemtu vismaz pusi laikraksta lapas.

Atbalsta pasākumi Ukrainai notika visā pasaulē, ielās izgāja tūkstošiem cilvēku, bet nedēļa sākās ar iepriekš neizziņotu ASV prezidenta Džo Baidena vizīti Kijivā 20. februārī. Latvijā daudzi vēlāk sacīja, ka to dien bijusi svētku sajūta, jo ASV prezidenta vizīte apliecina ne tikai to, ka viņš nebaidās, kā daudzi pasaules politiķi, ierasties kara plosītā valstī, kuŗas teritorijā nav ne ASV, ne NATO kaŗavīru, bet tā ir arī liecība par nezūdošu ASV un NATO atbalstu Ukrainai.

"Šodien starp Krieviju un brīvo pasauli nolaižas jauns dzelzs priekš-kars, taču visa pasaule zina, ka no tīras dzelzs tas ir tieši Ukrainā. Tās ir taisītas no asinīm slācītas un ciņu dūmos nokvēpušas dzelzs. Tās kalts no kaujās rūdīta tērauda. Tā ir tērauda barjēra, kas pasauli sargā no plēsīga, mežonīga zvēra. Mūsu pienākums, mūsu atbildība ir tēraudciets atbalsts Ukrainai. Latvijā un starptautiski. Vārdos un darbos. Morāli un praktiski" piektdien, 24. februārī, Saeimas ārkārtas sēdē, apritot gadam kopš Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā, sacīja Saeimas priekšsēdētājs Edvards Smiltēns.

Dienu pirms tam, 23. februārī, Saeima pieņēma paziņojumu par Krievijas īstenotā agresijas kara pret Ukrainu gadadienu, kuŗā atkārtoti pauda visstingrāko nosodījumu Krievijas īstenotajam agresijas kara pret Ukrainu un nelokāmu atbalstu Ukrainas neatkarībai, suverenitātei un teritoriālajai integritātei tās starptautiski atzītajās robežās. Tāpat paziņojumā Saeimas deputāti pieprasīja, lai Krievija nekavējoties izbeidz visas militārās darbības Ukrainā un izved visus spēkus un militāro ekipējumu no visas starptautiski atzītās Ukrainas teritorijas bez jebkādiem nosacījumiem.

Kā informēja sabiedrisko mediju portāls *lsm.lv*, jau agrā piektdienas, 24. februāra rītā, plkst. 4.50 Rīgā, Pils ielā 21, bija plakātu darbnīca, kur cilvēkiem bija iespēja veidot plakātus, lai varētu doties uz mītiņu "Bez tevis nav uzvaras!", kas vēlāk notika pie Brīvības pieminekļa. Tik āgra stunda tika izvēlēta, jo tieši tajā laikā pirms gada sākās Krievijas iebrukums. Protams, tik āgra stundā cilvēku bija maz, bet ar katru stundu plakātu darinātāju kļuva vairāk. Lai gan laiks bija drēgs un nejauks, mītiņš pie Brīvības pieminekļa pulcēja vairākus tūkstošus cilvēku, to tiešraidē rādīja arī Latvijas televīzija un portāls *lsm.lv*. Mītiņa dalībnieki varēja ziedot Ukrainai. Nākamajā dienā, 25. februārī, no plkst. 12 Rīgā pie

Kongresu nama, iepretī Krievijas vēstniecībai sākās labdarības koncerts "Ukrainas brīvībai", kas turpinājās līdz pat plkst. 17 un pulcēja simtiem cilvēku, par spīti putenim. Arī šo koncertu pārraidīja Latvijas televīzija un portāls *lsm.lv*, tā laikā gan klātesošie, gan jebkuŗš cilvēks Latvijā varēja ziedot Ukrainai, gan piezvanot uz ziedojumu tālruni, gan pārskaitot kādu summu pēc savas izvēles. Godinot Ukrainā kritušo piemiņu, tika veidots arī sveču ceļš no Ukrainas vēstniecības līdz Krievijas vēstniecībai, darbojās ierakumu sveču liešanas darbnīca un pie Kongresu nama bija apskatāms Ukrainā sašauts Krievijas tanks.

Ļoti svarīgs un nozīmīgs manuprāt bija atbalsta gājieni Ukrainai Daugavpilī, pilsētā, kuŗā ļoti daudzi iedzīvotāji ir prokrieviski noskaņoti, kuŗā pēc publiski izskanējušiem pārmēģinājumiem par to, ka pašvaldība atsakās mastā uzvilkt Ukrainas karogu, tā to izdarīja 24. februārī, bet jau nākamajā dienā karoga pie pašvaldības vairs nebija. Sestdien, 25. februārī, gājieni sākās pie Daugavpils dzelzceļa stacijas un pie slēgtā Krievijas ģenerālkonsulāta un pieminekļa sarkanā terrora upurim tika noliktas sveces, vainagi, izskanēja dažādi pret okupāciju vērsti saukļi, arī "Krima un Donbass – tā ir Ukraina!", "Putins – galvenais okupants". Tāpat kā gājienā pagājušā gada pavasarī, arī

šoreiz uz Daugavpili protestam pret agresoru un atbalstam Ukrainai bija ieradusies cilvēki no daudzām Latvijas vietām.

Tomēr par vienu no nedēļas spilgtākajiem un atmiņā paliekošajiem notikumiem kļuva Saeimas deputāta un Ārlietu komisijas vadītāja Richarda Kola publiski teiktā Krievijas delegācijai Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Parlamentārās asamblejas sesijā Vinē 23. februārī. Richards Kols šajā EDSO Parlamentārās Asamblejas sesijā bija Latvijas delegācijas vadītājs. Austrija sesijā atļāva piedalīties arī Krievijas deputātiem, neraugoties uz to, ka Krievijas politiķi ir iekļauti Eiropas Savienības sankciju sarakstā. Ukraina un tās sabiedrotie protestēja, taču vienošanās par absolūtu pasākuma boikotu netika panākta. Richards Kols skaļi pauda nožēlu, ka Krievijas delegācija ir pieļāsta EDSO asamblejas sēdē, turklāt delegācijas sastāvā ir personas, kuŗas ir iekļautas pret Krieviju vērstajā sankciju sarakstā un sacīja, ka vienīgais, ko viņš var pateikt Krievijas delegācijai, ir slavenais Ukrainas robežsarga teiciens: "Krievijas kaŗakuģi, ej d...!". Kols runāja angļu valodā, bet šo teicienu pateica krievu valodā. Pēc tam, kamēr Krievijas delegācijas vadītājs taisnojās, daļa sesijas delegātu pameta zāli. Latviju pārstāvošā Kola rīcību atzinīgi novērtēja bi-

jušais Nacionālo bruņoto spēku komandieris Raimonds Graube un NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra vadītājs Jānis Sārts. Savukārt Austrija atzina, ka ir pilnībā solidāra ar Ukrainu, bet atļāuj Krievijas politiķiem ieceļot pamatoja ar to, ka Vinē atrodas EDSO galvenā mītne un Austrijai ir obligāts pienākums ļaut ierasties visu dalībvalstu delegācijām. "Uzskatu, ka pēdējās desmitgades vienmēr ir pierādījušas – ja šādiem tiltiem vai nu tīši vai nolaidības dēļ ļauj sabrukt, tad to kaut kad nāksies nožēlot kādā brīdī, kad tie atkal būs vajadzīgi" sacīja Austrijas ārlietu ministrs Aleksandrs Šallenberg.

Latvijas ārlietu ministrs, vērtējot EDSO sesiju pauda, ka galvenais ir tas, ka valstu taktikas ir vienotas un ka "mēs cieši sadarbojamies un saskaņojam savu rīcību ar Ukrainas delegāciju. Kādā veidā tas notiks – tas paliek pašu delegāciju ziņā".

Varu vien piebilst – kaŗš Ukrainā turpinās, un mūsu atbalsts gan vārdos, gan darbos ukraiņiem ir vajadzīgs katru dienu.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

Nosaukt lietas īstajos vārdos. Nebaidīties. Darīt

Pirmais stāsts. “Stārķi vienmēr atgriežas savā zemē”

Ukrainu mūziķe, bandūras virtuoze **Darja Leleko**, līdzīgi daudziem ukraiņiem, kara dēļ kopā ar bērniem bija spiesta pamest dzimto zemi un tagad dzīvo Siguldā

SALLIJA BENFELDE

Pēc koncerta Pasaules latviešu mākslas centrā (PLMC) Kārlis Kanderovskis piedāvā Darju aizvest uz tagadējām mājām Siguldā, un es piesakos līdzbraucējos, jo vēlos ar mūziķi parunāties. Darja ir atklāta, labestīga, no viņas staro gaiša un silta enerģija, ar viņu ir viegli sarunāties. Siguldā, jau atvadoties, viņa pēkšņi jautā, vai zinu, ko ukraiņu valodā nozīmē vārds “leleko”? Protams, es to nezinu, un viņas atbilde mani pārsteidz – “leleko” ukraiņu valodā nozīmē “stārķis”, un Leleko ir viņas pirmslaulības uzvārds. “Mums Ukrainā ir teiciens, ka stārķi vienmēr atgriežas savā zemē,” saka Darja un piebilst, ka arī viņa atgriezīsies savās mājās. Latvijā esot labi, viņai nācies saskarties tikai ar atsaucīgiem un labiem cilvēkiem, bet viņa ilgojas pēc mājām.

Darja piedzima Mariupolē, bet līdz astoņpadsmit gadu vecumam dzīvoja un mācījās Heresonā, bet pēc tam mācības un darbs viņu aizveda uz Mikolajivu, lielu pilsētu Ukrainas dienvidos. Darjai ir gan mūzikas skolas, gan konservatorijas izglītība, viņa ir mūziķe un arī mūzikas pedagoģe. Darja stāsta, ka mamma viņu sešu gadu vecumā aizvedusi uz brīvā laika nodarbībām, lai meitene laiku pavadītu ar kādu mērķi un viņa izvēlējusies mūzikas pulciņu. Līdz desmit gadu vecumam Darja spēlēja klavieres un, atceroties to laiku, viņa saka, ka varbūt toreiz mūzikas skolotāja bija ne pārāk ieinteresēta, varbūt Darjai pašai klavieres tomēr negāja pie sirds, bet meitene šīs nodarbības īpaši neaizrāva. Pēc tam gadījies tā, ka varēja mācīties bandūras spēli un jau no pirmās dienas tā kļuva par viņas mīļāko nodarbību, arī skolotāja bijusi ļoti laba. Tāpēc mūziķe saka, ka bandūra ir daļa no viņas jau kopš desmit gadu vecuma. Pirms gadiem divdesmit viņa vasarā vairākus mēnešus mācījusies pie draudzenes radniecības – privātskolotājas Rīgā, izcilas pedagoģes jau cienījamā vecumā. Toreiz viņa bijusi arī Siguldas opermūzikas svētkos, kuŗos redzēto un dzirdēto Darja tā arī nav aizmirsusi. Kad bēgļu gaitās kopā ar bērniem nonākusī Rīgā un varējusi izvēlēties, kur dzīvot – Rīgā vai Siguldā –, viņa nešauboties izvēlējusies Siguldā. Stāstot par savām mūziķes gaitām, Darja smejas un saka, ka jau pēc mūzikas skolas izdomājusi, ka augstskolā mācīsies vokālu, bet nav izturējusi konkursu, toties bandūras programmā iestājusies bez sarežģījumiem valsts apmaksātajā jeb budžeta grupā. “Biju izdomājusi, kāpēc man mūžīgi nēsāt tos bandūras 12 kilogramus, ja varu uz nodarbībām doties viegli, divpadsmitos dienā, nevis posties ceļā jau agri no rīta,” smejas Darja un piebilst, ka tā nav bijusi vienīgā reize, kad domājusi par vokālajām studijām, bet ban-

dūra viņu nav laidusi prom. Augstskolas studiju gadi bijuši laimīgi un aizraujoši laiki.

Līdz lielā kara sākumam Ukrainā pagājušajā gadā Darja Mikolajivas drāmas un mūzikālajā teātrī nostrādāja 16 gadus. Viņas vīrs ir režisors, abi iepazinušies, pateicoties teātrim, un stāsts ir interesants. Teātrī ir bijis uzvedums, kuŗa varoņi bijuši trīs pāri, kuri gatavojas precēties. Viena “līgavas un līgavaiņa” pāra aktrise nav varējusi uzvedumā piedalīties, un tā režisors izdomājās, ka līgavu varētu spēlēt Darja. Izrādījās, ka izrādē viņas “līgavainis” bijis viņas tagadējais vīrs, tā abi iepazinušies. “Uzreiz nekas gan nenotika, mēs nesākām satikties, bet ar laiku notika viss, tagad tiešām esam pāris,” smejas Darja un piekrīt, ka šis stāsts ir mazliet pat amizants.

Vasarā pirms kara vīrs piekritis darba piedāvājumam Odesas teātrī. Darja ar abām meitiņām palikusī Mikolajivā, turpinājusi tur strādāt teātrī. Vīrs Odesā nav nostrādājis pat visu sezonu, sācies karš, un viņš jau nākamajā dienā, 25. februārī, pieteicies armijā. “Tas bija smags laiks, vīrs kuŗoja Donbasā, pēc tam pie okupētās Limanas Doņeckas apgabala, kuŗu Ukrainas armijai izdevās atbrīvot pagājušā gada oktobrī. Sazināties nebija iespējams, un pat vēl tagad nezinām par vairāku paņiņu un draugu likteni, kuŗi tur karoja – vai viņi ir dzīvi, gūstā vai miruši,” stāsta Darja. Vēlāk vīrs tika ievainots un tagad vespēlojas, atrodas Mikolajivā, bet saka, ka atkal dosies uz fronti, ja ārsti atļaus. Pēc koncerta, kamēr gaidām mašīnu, vīrs piezvana Darjai, viņi britiņu sarunājas whatsapp, PLMC vēl esam daži koncerta klausītāji, lūdzam nodot sveicienus un pat pamājam ar roku, kad Darja pavērs telefonu pret mums. Meitiņas, kuŗām tagad ir četri un desmit gadi, tēti nav

“Meitiņas, it sevišķi mazākā, nesaprata, kāpēc mēs nevaram iet ārā, raudāja, prasīja, kur tētis. Tad kādu reizi, kad pāri mājai pavisam zemu pārlidoja raķete, sapratu, ka tomēr jābrauc prom. Tā skaņa, raķetei tuvojoties... gaidi, kas notiks, saproti, ka slēpties patiesībā vairs nav kur, jo, trāpot mājai, pagrabs vairs nebūs patvērumš, viss kļūs par vienu lielu bedri”

satikušas gadu, ilgojas un vaicā, kad viņš atgriezīsies, saka Darja. Vēlāk, kad esam jau ceļā uz Siguldā, piezvana jaunākā meitiņa un raud: “Mamma, es tevi gaidu, kad tu būsi mājās?” Darja mierina, ka brauc uz mājām, nu jau drīz būs, un vaicāju, kuŗš pieskata meitas, kamēr Darja nav mājās. Parasti, kamēr viņa ir darbā, jaunākā meitiņa ir bērnudārzā, bet vecākā mājās attālināti mācās ukraiņu skolā. Brīvajā laikā, kad Darja spēlē dažādos labdarības koncertos, nereti mazo meitiņu pieskata vecākā māsa, viņa esot ļoti apziņīga, reizēm to dara kāds no pazīstamajiem ukraiņiem, kas dzīvo Siguldā, jo aukles nav. Darja mūzicē bieži, pagājušajā gadā uzstājās arī Valmiermūziķas etnofestivālā, mēdz spēlēt kopā arī ar latviešu mūziķiem, bet visbiežāk spēlē un dzied ukraiņu mūziku. Tomēr naidiņa ir jānopelna, tāpēc Darja dara darbu, kam nav nekādas saistības ar mūziku – strādā auto rezerves daļu noliktavā. Mūziķe neželējas, skaidro, ka zina vairākas ukraiņietes, kuŗām ir augstākā izglītība, bet viņas strādā visvienkāršākos darbus, jo, piemēram, Ukrainas jurista izglītība Latvijā īsti neder, jo juridiskās sistēmas un prakse ir atšķirīgas. Pavaicāju arī par meitiņu, un Darja pastāsta, ka sākumā vecākā meitiņa mācījies latviešu skolā, bet attālināti arī skolā Ukrainā, jo pēc atgriešanās būs vajadzīgas zināšanas dzimtajā valodā. Slo-dze ir bijusi pārāk liela, jo programmas atšķirīgas, jāpilda mājas darbi, skolniecīte bijusi pārgurusi un kļuvusi depresīva. Jaunākā meitiņa ejot latviešu bērnudārzā.

Uz Latviju Darja ar meitiņām atbrauca martā, jo kara sākumā, tāpat kā daudzi ukraiņi domāja, ka tas taču nevar ilgi vilkties, karš tūlīt beigsies. Ar bērniem no dzīvokļa pārcēlusies pie vecākiem uz privātmāju. Sākoties apšaudēm, bijušas spiestas dzīvot pagrābā. “Meitiņas, it sevišķi mazākā, nesaprata, kāpēc mēs nevaram iet ārā, raudāja, prasīja, kur tētis. Tad kādu reizi, kad pāri mājai pavisam zemu pārlidoja raķete, sapratu, ka tomēr jābrauc prom. Tā skaņa, raķetei tuvojoties... gaidi, kas notiks, saproti, ka slēpties patiesībā vairs nav kur, jo, trāpot mājai, pagrabs vairs nebūs patvērumš, viss kļūs par vienu lielu bedri”, stāsta Darja. Visi evakuācijas vilcieni, autobusi bijuši pārpildīti, nav sapratusi, kā lai aizbrauc ar abiem bērniem. Laimīgā kārtā paņiņas nolēmuši braukt prom ar savu mašīnu, Darja pieteikusies, ka ar abām meitiņām brauks līdz. Aši sasaiņojusi vienu čemodāniņu un mugursomu, tad devušies ceļā. Pazīstami cilvēki Latvijā jau bija piedāvājuši braukt uz Latviju, solīja sagaidīt Varšavā.

(Turpinājums 15. lpp.)

Par Latvijas drošību kara tuvumā

Jānis Kažociņš, Valsts prezidenta padomnieks nacionālās drošības jautājumos, intervijā Ligitai Kovtunai

Visupirms – par mūsu valsts drošības ārējo fonu, ņemot vērā nesenos Berlusconi izlēcienu, ANO ekspertu “atzinumu” par izglītību Latvijā valsts valodā kā iemeslu “diskriminācijai” un “cilvēktiesību pārkāpumiem”. Cik nopietni tie ir attiecībā uz mūsu drošību?

Pirmām kārtām – Krievija izmēģinās it visas metodes, kas iespējamas, lai spēcīgā savas pozīcijas. Mums ir jāstrādā pretim, un mēs to darām. Nule ANO Ģenerālajā asamblejā ar pārliecinošu balsu pārākumu pieņemta rezolūcija, kas dod pamatu iestāties pret Krievijas darbībām Ukrainā ar starptautiskām tiesvedības metodēm. Ir panākts *consensus*, vairākums ANO valstu ir sapratušas, ka tas, ko Krievija dara Ukrainā, ir noziedzīgi. Krievija sparīgi darbojas pretim, tāpēc nav jābrīnās, ka dažas valstis, ar kurām krievi ļoti aktīvi strādā, – gan minētā Itālija, gan arī zināmā mērā pat Vācija – pakļaujas, sakot, ka Ukrainā gan “maksā” ar savām asinīm, bet “mēs – ar naudu”. Tiem, kuri turpina uzskatīt, ka Krievija varētu nebūt viņiem drauds, tieši tā novērtē situāciju. Mēs, Krievijai cieši tuvējās valstis, ļoti labi saprotam, ka tā tas nebūt nav. Labā ziņa ir tā, ka divas no Eiropas neitrālajām valstīm – Somija un Zviedrija – jau ir pieteikušas iestāties NATO un ļoti aktīvi darbojas, lai tiktu alianšē iekļautas. Tas mums ir ļoti svarīgi.

Kā izdosies “pielaut” Turciju nebloķēt Zviedrijas uzņemšanu?

Tas, manuprāt, ir atkarīgs no diviem faktoriem – no tā, ko Erdogan mēģinās “izspiest” no Rietumiem, lai pēdējā brīdī piekāptos, otrs – ir gluži neprognozējami, kā šobrīd, pēc dramatiskās zemestrīces Turcijā, noritēs prezidenta vēlēšanas maijā. Ja Erdoganam pozitīvi, raudzīsim redzēt, kā viņš mēģinās “tirgoties”. Ja negatīvi, piemēram, ja tiks apstrīdēti vēlēšanu rezultāti, Erdoganam būs jāliek lietā visi iespējamie līdzekļi, ieskaitot to, ka zviedri neizdod noziedzniekus tiesāšanai Turcijā, līdz ar to atbalstot terorismu.

Korāna dedzināšana Stokholmā taču bija skaidra provokācija, kas uzlēja ūdeni šim dzirnāvam, vai ne?

Provokācijas sarakstot nav grūti! Ar starpnieku palīdzību samaksāt un padarīt pazīstamus cilvēkus, kas citkārt savu dzīvi būtu vadījuši, neviena neievēroti, arī! Tas ir pilnīgi skaidrs, no kurienes nāca finansējums.

Pirms neilga laika jūs bijāt komandējumā Amerikā un tikāties ar valsts drošības amatpersonām. Vai arī tur ir balsis, kas apšaubā nepieciešamību atbalstīt Ukrainu?

Jā, ir, īpaši republikāņu aprindās, kas uzskata, ka ASV pirmām kārtām vairāk vajag rūpēties par saviem iedzīvotājiem, nevis tērēt 3,5-3,7% no IKP (iekšzemes kopprodukta), lai aizsargātu Eiropu. Tas ir, ko savulaik pauda Tramps, proti, jūs, eiropieši, paši pārkat gāzi no Krievijas, tādējādi dodot

naudu, lai jūs, Vāciju, krievi apdraudētu. Un tad sagaidāt, ka Amerikas nodokļu maksātāji maksās par jūsu aizsardzību?! Īstenībā tas neatšķiras no tā, ko teica Obama un ko saka Baidens. Tramps to pateica savā, “trampiskā” veidā, bet patiesība ir patiesība – Eiropa visus šos gadus lielā mērā savu drošību ir finansējusi no ASV nodokļu maksātāju kabatām.

Un vēl neitrālā Šveice savā zemē ražotos tankus noliedza sūtīt uz Ukrainu...

Šveice gan Otrā pasaules kara laikā, gan “aukstā kara” laikā ieguldīja ļoti lielus līdzekļus savā aizsardzībā – ņemot vērā savu topogrāfisko novietojumu. Arī

kā krievi. Problēma, tātad, ir, ka viņi ieskatā tā visa bija Krievija, viņi joprojām nav līdz galam izpratuši. Krievijas problēma, savukārt, ir tāda pati kā Vācijai pēc Pirmā pasaules kara – nacionālsociālisti uzskatīja, ka nevis zaudējuši Pirmo pasaules karu, bet gan – tikuši nodoti. Tāpēc kaut kas jādara, lai šo “netaisnību” labotu. Tagad paraudzīsimies uz Kremli – tur cilvēki ir pārliecināti, ka viņi “auksto karu” nezaudēja, ka Reigans ar “zvaigzņu karjiem” lika viņiem iesaistīties sacensībā, ka viss tika darīts, lai izputinātu Krieviju, “nozagt” tās varenību. Tāpēc tagad vēlas atgūt “nozagto”, pat nemēģinot saprast, ka Krievija nav tas, ko pati iedomājas.

iebrukums Ukrainā ir pilnīgs idiotisms! To nevajadzēja darīt, un nu nebūs viegli tikt ārā no bedres, kas pašu izrakta.

Un nu tuvāk Latvijai – vai Igaunijas premjerministres Kajas Kallasas aizvadītajā vasarā paziņotais par NATO kavēšanas iespējamā Krievijas iebrukuma gadījumā Baltijā ir atstājis kādas sekas?

Milzīgas! Kaja Kallasa skaidroja, – kaut gan viņa pārspilēja – ka NATO izmantos atturēšanas ar sodīšanu metodi, proti, ka Baltiju atbrīvos sešu mēnešu laikā pēc iebrukuma. Notikumi Ukrainā, Buča, Irpiņa u. c. pierādīja, ka šādā gadījumā Baltijas vairs vispār nebūtu. Madrides samītā, 2022.

teicoties Kanādai, mēs arī esam vienīgā no Baltijas valstīm, kurai ir rakstisks līgums, kas paredz, ka Kanāda ilgtermiņā vadīs Latvijā bāzētu NATO brigādi un ko Madridē parakstīja Kanādas aizsardzības ministre Anita Ananda, ļoti spēcīga, inteligenta politiķe. Par to mēs varam būt tieši laimīgi!

Vai mēs varam būt mierīgi un pārliecināti par to, ka Latvijas drošības dienesti strādā aktīvi un profesionāli? Nesen atkal ziņa – par to, ka iespējamās provokācijas no Wagner grupējuma puses. Vai tiek identificēti “vietējie” provokatori un strādā ar tiem?

Atbildēšu šādi – ja 2021. gada rudenī jums kāds būtu pateicis, ka

Foto: Ieva Čika, LETA

Jānis Kažociņš: “Sagaidīt, ka krievi pie savas pašreizējās valdības un informācijas mainīs savu impērisko domāšanu, ir utopija”

gada 29. jūnijā, tika pieņemts lēmums pāriet uz atturēšanas ar uzbrukumu nepieļaušanu, un mēs ejam šajā virzienā. Tas, ka Krievija ir iestigusi Ukrainā, dod mums nedaudz vairāk laika mobilizēties. Apraudējums ir un paliks, kamēr Krievijā būs viņu domāšana.

Turpinot par impērijām – Krievija allaž ir mēģinājusi būt impērija, kādreiz gan atspiesta atpakaļ, bet tas ir veids, kādā šī valsts turpina savu gaitu. Nevar sagaidīt, ka šī “filozofija” pēkšņi mainīsies. Lielbritānija saņēma pierādījumu Suecas krīzē 1956. gadā, Francija līdz 1962. gadam uzskatīja, ka Alžīrija ir Francijas daļa, pēc divām asiņainām terora kampaņām un mēģinājuma nogalināt prezidentu, pēc sacelšanās bruņotajos spēkos nācās tomēr pieņemt, ka Alžīrija ir daļa no Āfrikas kontinenta Vidusjūras otrā pusē. Impērisko domāšanu ir grūti lauzt pat attīstītas demokrātijas valstīs. Sagaidīt, ka krievi pie savas pašreizējās valdības un informācijas mainīs savu impērisko domāšanu, ir utopija.

Starp citu, kāpēc Ukraina ir tik atturīga vērtējumos un attieksmē pret krievu opozicionāru Alekseju Navalniju?

Jo viņš kopš krievu invāzijas Krimā atklāti atbalstīja “Krim naš” jeb “Krima ir mūsu!” Saskaņā ar ANO hartu tā nevar būt, savukārt, ja Navalnijs tā domā par Krimu, kāpēc lai viņš citādi domātu attiecībā par citām Austriem Ukrainas daļām, kurās Putins ir anektējis?

Berlusconi izteicās, ka tās ir “neatkarīgas zemes”...

Berlusconi vienmēr ir bijis liels krievu un Putina draugs, bet viņš arī ir aizejoša “politiskā parādība”. Viņa iespāids nav vērā ņemams, vēl jo vairāk – Latvijā šobrīd ir NATO itāliešu kaujas rota, līdzīgi kā spāņu – ar tankiem un gaisa aizsardzību. Un tas – pateicoties mūsu kanādiešu draugiem. Pa-

pēc gada tiks nojaukts Brežņeva laikā uzceltais “Uzvaras piemineklis” un tam nesekos nekādi protesti, vai jūs tam varētu noticēt? Visticamāk, ka ne, tas būtu neiedomājami!

Jā, gan, atmiņā atausa Leņina pieminekļa nojaukšana Rīgas centrā – tikpat neiedomājami!

Nu, lūk! Tas, ka nojaukšana notika un tas, ka nebija protestu pret šī “Uzvaras pieminekļa” nojaukšanu kā tādu, ir mūsu drošības dienestu mērķtiecīga darba rezultāts. Protams, mazā valstī šie dienesti arī nav ļoti lieli, bet mūsējie strādā ļoti jaudīgi.

Un tomēr sabiedrību satrauc salūti Jaungada naktī pēc Maskavas laika, Glorijas Grevcovas un citu identificēto provokatoru izlēcieni.

Šādu izlēcienu nav ļoti daudz, un – ticiet man – tie ir drošības dienestu redzeslokā. Bet es nedomāju, ka šo no krieviskās vides nākušo lielākoties slikti izglīto ļautiņu “protesti” būtu vērā ņemami – Dievs ar viņiem! Tas noteikti nav lielas uzmanības vērts. Nu, cilvēki, kas vairs nejūtas dominējoši, kā tas bija padomju laikā, dažreiz vēlas sevi parādīt, savu piederību Krievijai.

Starp citu, esmu cerīgs, ka pēc gadiem mūsu valsts attiecības ar kaimiņvalsti iegriezīsies daudz maz normalās līdzaspastāvēšanas attiecībās – kā tas ir noticis starp *Benelux* valstīm un Vāciju. Pagājušajā gadsimtā Vācija, kā zināms, divas reizes iebruka *Benelux* valstīs, tiklab kā krievi arī divas reizes iebruka Baltijas valstīs. Tātad – neiespējami tas nav, tikai – kad tas laiks pienāks!?

Šīs publikācijas sagatavotas ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

ANDRIS
KLAVIŅŠ

Somu jēgeri un Latvija

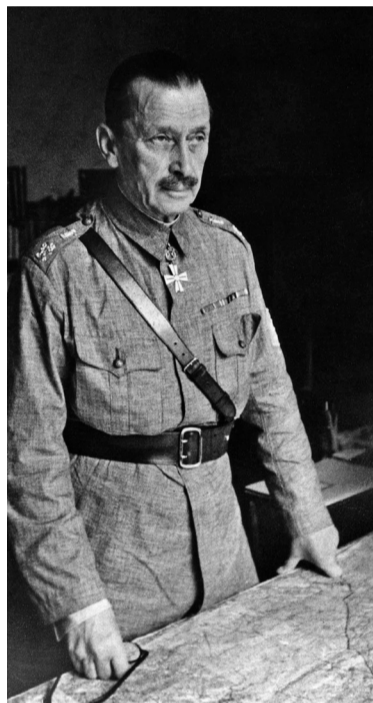
Laikā, kad Eiropā atkal žvazd ieroči, kūp stobri un mirst cilvēki, kad ukraiņi cīnās par savas zemes pastāvēšanu un brīvību, Lāčplēša un Kalevalas eposa gari ir līdzās kara plosītās Ukrainas varoņiem. Somu jēgeru bataljons, līdzīgi mūsu kalpakiešiem, ir ziemeļzemes nacionālās armijas aizsākums. Februāris vēsturē ir somu jēgeru mēnesis. 1918. gada 13. februārī bataljona karogu iesvētīja Liepājas Sv. Trīsvienības baznīcā. Jēgeri deva zvērestu Somijas likumīgajai valdībai. 18. februārī jēgeru priekšpulks ar diviem kuģiem ieradās Vāsā un 26. februārī bataljona parādi pieņēma jaunais virspavēlnieks ģenerālis Karls Gustavs Mannerheims.

Pirmā pasaules kara priekšvarā somu tautas liktenis zināmā mērā sasauca ar mūsu pašu tautas likumoto un grūtību pilno vēstures gaitu. Sākotnēji, būdama Zviedrijas karaļvalsts daļa, Somija pēc 1809. gada tika iekļauta Krievijas impērijas sastāvā. Kā lielhercogistei Somijai bija īpašs autonomijas statuss, un tās pilsoņus neiesauca karadienestā. Kaut arī iekšzemes pārvaldes jautājumi bija pašu somu ziņā, tas nepasargāja viņus no rusifikācijas. Latviešu jaunekļi militāro izglītību apguva cara kaņaskolās, somi izvēlējās Vāciju, arī šodien ukraiņu karavīri tiek apmācīti Rietumeiropā, arī salīdzinoši lielā skaitā pie mums. Kārlis Skalbe 1908. gada 23. augustā rakstīja Josepi Juliusam Mikolam: “Jūsu ideja “taisīt tiltu” sāk iemiesoties arī pie mums, latviešiem. Liekas divaini, ka tādas tautas kā somi un latvieši, kuŗus gadu simtus apvienojis viens liktenis, līdz šim kultūras ziņā ir tik tālu viena no otras. Tā ir smaga kļūda, kas jālabo. (...) es sapratu, ka somi jūt paslepen tuvojoties tos pašus dzelzs tuklus, kas sen jau ietin mūsu krastus. Tādā laikā ideja “tiltu taisīt” iegūst vēl dziļāku jēgu. Ja to Krievijas mazās tautas apzinātos tikpat labi kā lielkrievi sava kulaka varu, varbūt, ka valdība ievilkta savus dzelzs nagus tikpat uzmanīgi, cik tos tagad izlaiž. Starp citu, savu nacionālo individuālītāti tagad jau sāk apzināties ukraiņi un lietuvieši, nav tikai mazo tautu kopīgas organizācijas pret kopējo ienaidnieku.” Un te vietā Zentas Mauriņas vārdi, kas kļuvuši par aforismu: “Mazas tautas var būt lielas ar savu gara spēku.” Atliek piebilst, ka ukraiņi skaitliski nav “maza tauta”. Ja lielai tautai ir gara spēks, – tā ir neuzvarama.

Mūsu laime zobena smailē

Sākoties Pirmajam pasaules karam, pieauga Somijas nacionāl-patriotiskā kustība, sevišķi jaunatnes un studentu vidū. Uzskatot, ka no pārkrievošanas un pakļautības var atbrīvoties vienīgi ar bruņotu cīņu, somu patrioti, līdzīgi mūsu strēlniekiem, kas dibināja latviešu bataljonus, vai leģionāriem Otrajā pasaules karā, meklēja iespēju tikt pie ieročiem. Vienīgā iespēja bija Vācija. Pa da-

žādiem ceļiem, pat pāri aizsalušajam Botnijas līcim ar slēpēm, somu brīvprātīgie nonāca Vācijā. 1916. gada pavasarī tika izveidots 27. Karaliskais Prūsijas kalnu strēlnieku bataljons. Tajā pašā gadā somu jēgerus nosūtīja uz Vācijas austrumu fronti Latvijā – pie Olaines un Klapkalnciema. Maijā Latvijā jau bija ap pusotru tūkstoti somu kalnu strēlnieku, to uzdevums bija aizsargāt ap sešu kilometru garu purvainu teritoriju Mīsas upes rajonā. Somi, tāpat kā latviešu strēlnieki, ilgi mirka purva tranšējās, un, kaut

Karls Gustavs Mannerheims

pretējās, abu pušu karotāju sirdīs dega vēlēšanās izcīnīt savām tautām brīvību. Kad nedaudz vēlāk vieni čukstēja: “Dievs, svēti Latviju!”, otri neatkarības kara laikā pie bataljona baltā karoga zvērēja uzticību likumīgajai Somijas valdībai, skatot psalmam “Dievs, svēti Somijas tautu!”. Un tas notika 1918. gada 13. februārī Sv. Trīsvienības baznīcā Liepājā, iesvētot bataljona karogu, kas kļuva par pirmo neatkarīgās Somijas kaujas karogu. Tad apmēram gadu bataljons atradās mācībās Liepājā. Tas nebūt nebija romantisks ceļojums. Liepājas apmācības posma gaisotni ataino strēlnieks Heiki Nurmio viņa 1917. gadā sarakstītajā Jēgeru marša vārdos: “Ne mēs žēloti, ne mums dzimtenes, visa mūsu laime zobena smailē.” Skarbo piesitienu maršam komponējis leģendārais Žans Sibēliuss. Vācu uz atkārtojumiem balstītā apmācība, svešie apstākļi, pastāvīgais izsalkums un slimības samazināja bataljonu vairāk nekā ienaidnieka artilērijas uguns un lodes. Kad 1918. gada februārī pienāca laiks atgriezties Somijā, ceļā devās norūdīta un saliedēta vienība. Pieredzējušie kalnu strēlnieki Somijas Brīvības kara laikā vadīja un apmācīja likumīgās valdības kaŗaspēku. Viņi atstāja ievērojamu iespaidu uz kara galarezultātu. Pēc kara dienestā palikušie ap sešsimt jēgeru divu gadu desmitu laikā izveidoja neatkarīgās Somijas aizsardzības spēkus.

Lielākā daļa kalnu strēlnieku Vāsā nonāca 1918. gada 25. februārī un nākamajā dienā jau piedalījās parādē, ko pieņēma vēlāk par leģendu kļuvušais ģenerālis Karls Gustavs Mannerheims. Jēgeri kļuva par jaunās Somijas armijas mugurkaulu pilsoņu kara. Un, kā raksta Mannerheims savos memuāros, bīstamākais ienaidnieks Brīvības kara nebija sarkanā gvarde, bet 40 000 Somijā dislocētie krievu karavīri. Tie bija jāatbrūno. Augstāko Somijas militāro pakāpi saņēmuši septiņi strēlnieku virsnieki, 26 – ģenerālmajors, 16 – ģenerālleitnants, 89 – pulkveži. Laikā no 1926. līdz 1959. gadam, neskaitot kara gadus, bruņoto spēku komandiera amatā bija kalnu strēlnieki.

92. Vācijas armijas somu jēgeru ložmetējnieki Liepājā

Gan ieroču brāļi, gan pretinieki

Abi pasaules kara pierāda, ka bieži vien lielvaras izmanto pašu radīto mazo zemju karavīru izmisumu karotājiem svešu mērķu īstenošanai. Tā bija likteņa ironija, ka tautas ar vienu mērķi cīnījās pretējās pusēs. Nav jābrīnās, ka pēc Somijas neatkarības pasludināšanas ap simt somu strēlnieku kā brīvprātīgie piedalījās brāļu tautas – igauņu neatkarības cīņās un somu pulka sastāvā arī Ziemeļlatvijas atbrīvošanā no lieliniekiem. Nākamajos kaŗos pussimt kalnu strēlnieku ar ieročiem rokās iesaistījās karēļu cīņās pret padomju varu Karēlijas ziemeļos. K.G. Mannerheims: “Apbrīnojami līdzīga situācija radās 1939. gadā, kad Hitlers, tāpat kā Napoleons 1807. gadā Tilzītē, deva iespēju Krievijai brīvi rīkoties pret Somiju.”

Jēgeri Otrā pasaules kara frontēs

Staļins, tāpat kā šodien Putins, pārrēķinājās, ar milzīgu bruņojuma un karavīru pārspēku, noziedzīgi uzbrūkot nelielajai Somijai. “Priedes var krist, klintis var sadrupt, nav varas, kas somus varētu aizdzīt no viņu dzimtenes... Somi sikstī kā paeglis, skarbi kā Kalevalas svētais koks pilādzis...” Tā somus raksturoja Zenta Mauriņa, pēc tikšanās ar ziemeļzemes literatūras klasiķi Sillanpē, kuŗš 1939. gadā saņēma Nobela prēmiju literatūrā – par

lidzi jušanu vienkāršajam cilvēkam. Sillanpē tad bija sacījis Mauriņai: “Kad es vairs nespēju just līdzīgu cilvēku sāpēm, tai brīdī es nolikšu spalvu un vairs nerakstīšu.” Vai pasaule ir mainījusies? Diemžēl arī XXI gs. pazemes bunkurā slēpjas tirāns, kas nespēj just līdzīgu ukraiņu, ne savas zemes mātēm par zaudētajiem dēliem.

Somijas bruņoto spēku bijušais komandieris ģenerālis Gustavs Heglunds: “1939. gadā somu strēlnieku mūža darbs saskārās ar smagu pārbaudījumu. Somijai uzbruka Padomju Savienība. Tas bija laiks, kad kalnu strēlnieku ģenerāļi un pulkveži vadīja pašu apmācītās vienības cīņā ar nomācošu pārspēku. Kara cena bija

saņēmot atbalstu no Somijas vēstnieces Latvijā Kirsti Eskelinenas, kā arī citām organizācijām, pieminekli atjaunoja, un 28. maijā tas tika atklāts. Pieminekļa arhitekts ir Teodors Nigulis, skulptore – Olita Nigule. Pieminekli iesvētīja Savitaipales draudzes mācītājs Pāvo Hillo. Ziedus nolika Somijas vēstniece Latvijā Kirsti Eskelinenas, vairāki Somijas bruņoto spēku ģenerāļi un augstākie virsnieki. Skatot Somijas un Latvijas valsts himnām, Jēgeru tradīciju biedrības priekšsēdētājs brigādes ģenerālis Asko Kilpinens simboliski nodeva pieminekļa sargāšanu Engures pagasta padomei. Atjaunotais pieminekļis ir nopostītās zīmes kopija. Granītā iecirsti piecu blakus guļošo kritušo somu kalnu strēlnieku uzvārdi, gada skaitlis 1916 un atziņa: “Labāk nāve svešā zemē nekā verdzība savā zemē.” Atklājot atjaunoto pieminekli, bijušais Somijas bruņoto spēku komandieris ģenerālis Gustavs Heglunds savā uzrunā atgriezās deviņdesmit gadus senos notikumos: “1916. gada rudenī jauno somu veidotais 27. Karaliskais Prūsijas kalnu strēlnieku bataljons atradās savās pozīcijās šajā smilšainajā apvidū. Viņi cīnījās par šīs lietas taisnīgu iznākumu apstākļos, kad viss likās bezcerīgi. Šis mantojums ir labs pamats visam arī mūsdienās.”

Tiklab latviešu strēlnieki, kā šie somu jēgeri gribēja tikai vienu – brīvību un neatkarību savai Tēvzemei, bet gan vieni, gan otriem nācās liet asinis svešu varu izraisītos kaŗos. Pirmās par Somiju izlietas jēgeru asinis bija Kurzemes purvos un pēdējās – Tali-Ihantalā 1944. gada pavasarī. Somijā Savonlinnas skaistajā parkā ir granīta piemineklis, kas tik vareni rāda trīs galvenos somu tautas simbolus: Isanmaa, Uskonto, Koti – Ticība, mājas un pāri visam – Tēvija.

P.S. Likās, ka pēc 2004.gada, kad somu jēgeru piemiņas vietā Klapkalnciemā atjaunoja pieminekli, viņi ir aizmirsti. Ir neliels piemiņas stends Lapmežciema pagasta muzejā. Sakarā ar administratīvi teritoriālo reformu, Engures pagasta pārvaldē nebija iespējams saņemt informāciju, vai Andris Kalnozols, kas 2004. gadā bija Engures pagasta vadītājs un kam somu ģenerāļi nodeva simbolisku jēgeru zīmi glabāšanā, nav laika gaitā to aizmirsis. 27. jēgeru bataljona tradīciju sargāšanas e-adrese Somijā atkal strādā. Un tomēr – kā pastāstīja Somijas vēstnieces Latvijā asistente Karīna Klančberga, jēgeri nav aizmirsti. Viņu piemiņas vietas tiek koptas un restaurētas. Liepājā tika godināti jēgeri sakarā ar bataljona karoga 105. gada dienas iesvētīšanu Sv. Trīsvienības baznīcā. Ir uzsākta sadarbība ar Tukuma novada vadību par pieminekļu remontiem Klapkalnciemā, Smārdē un citur. Vēstniecībai darba kārtībā ir plāni arī par citām jēgeru atdusas vietām...

(Turpināts no 12. lpp.)

“Stārķi vienmēr atgriežas savā zemē”

Sācijas garais ceļš uz Latviju, jo paziņas braukuši uz Rumāniju, tur sarunāti jau citi braucēji, tad tālāk Ungārija, Polija, kur no Krakovas vēl bijis jānokļūst Varšavā. Tur sagaidījuši paziņas. Bēgļu no Ukrainas visur bijis daudz, uz robežām nācies gaidīt stundām, līdz beidzot nokļuvušas Rīgā, tad Siguldā.

Vaicāta, vai pieradusi pie dzīves Latvijā, Darja atbild, ka viss ir labi, viņam pat ļoti palaimējies ar dzīvesvietu. “Es saku, ka dzīvojam spēļu mājā”, viņa smejas. Izrādās, Jurim Zalānam pieder māja, kuŗas pirmajā stāvā ir spēļu zāle, bet otrajā un trešajā stāvā bijuši biroji. Juris birojus pārkārtojis par dzīvokļiem, viņa un vēl divas ukraiņu ģimenes dzīvojot trešajā stāvā. “Par dzīvokli nekas nav jāmaksā, un sākumā man bija grūti pierast, ka pat par elektrību, ūdeni un

citiem komunālajiem pakalpojumiem maksā īpašnieks Juris. Pirmās nedēļas man bija sajūta, ka tūlīt kāds piekļāvēs pie durvīm un prasīs samaksāt sodu par nesamaksātajiem rēķiniem, jo tā taču nevar būt, ka nav jāmaksā!” atceras Darja. Sarežģītāk gan bijis ar ēdināšanu bērnodārzā. Sākumā tā bijusi bez maksas, bet tad izdots rīkojums, ka ēdināšana bez maksas ir tikai pašvaldībā deklarēto vecāku bērniem. Ukraiņu bēglus reģistrē, bet viņi nevar pašvaldībā deklarēties. “Pat latvieši man teica, ka tā jocīgi sanāk – turīgo latviešu bērniem tie 80 eiro par ēdināšanu bērnodārzā nav jāmaksā, bet ukraiņu kuŗa bēgļiem, kuŗi nepavisam nav turīgi, tas jādara. Gāju uz pašvaldību, bet darbinieces atbildēja, ka tāds ir rīkojums, lai atnes dokumentu par deklarēto dzīvesvietu Si-

guldā. Skaidroju, ka ukraiņiem lūkums neparedz iespēju deklarēties, bet atbilde bija viena – neko nezinām, vajag deklarāciju. Zināju, ka to naudiņu nevaru atļauties maksāt, gāju pie viena no deputātiem. Laimīgā kārtā viņš tiešām saprata, par ko runāju, aizgāja pie pilsētas mēra. Rīkojums tika mainīts, un tagad ukraiņu bēgļiem Siguldā vajag reģistrācijas dokumentu, un par ēdināšanu bērnodārzā nav jāmaksā tāpat kā citiem.”

Saku, ka tad jau te var dzīvot, un Darja piekrīt, ka saskārusies ar labestību un izpratni, tomēr te nav viņas istās mājas. Tiesa gan, vasarā viņa varēs apmeklēt Siguldā operas svētkus, tas priecē un smeļ, ka jau sen ir iemīļusies Elīnā Garančā un pagājušajā vasarā Jūrmalā pat izdevies tikt pie koncerta biļetes. “Manuprāt viņa ir pasaules augstākā klase ne tikai kā dziedātāja, bet arī kā atainojamā tēla aktrise. Ja vien Elīna Garanča kādreiz rīkotu meistarklases dziedātājām, es darītu visu, lai pie viņas nokļūtu. Tas ir mans fantastiskais sapnis...” atklāj Darja.

Atvadoties apskaujamiem, manis un Kārļa sacītais, ka ceram Darju vēl satikt, klausīties viņas balsi un bandūras spēlē, nāk no sirds. Darja Leleko ir pelnījusi Latvijas un latviešu cieņu un mīlestību.

“Manuprāt, Elīna Garanča ir pasaules augstākā klase ne tikai kā dziedātāja, bet arī kā atainojamā tēla aktrise. Ja vien viņa kādreiz rīkotu meistarklases dziedātājām, es darītu visu, lai pie viņas nokļūtu. Tas ir mans fantastiskais sapnis...”

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

RUTE SPĪRSA

Tas viss sākās, kad Jānis Andriņš lūdza mani tulkot viņa un V. Kāļes rakstīto eseju grāmatu *Latvian Literature* (Zelta Ābele - M. Goppers - Stokholmā, 1954). Diemžēl šis darbs bija veicams lielā steigā, un tāpēc dažas vietas tulkojumā mani neapmierina. Tas sākās ar *Latvian Literature* grāmatu. Bet tad man likās, ka ar to vien nepietiek, ja anglosakšu lasītājam stāsta, ka mums ir izcili rakstnieki – jādod viņam iespēja lasīt un spriest pašam. Tāpēc es nolēmu tulkot latviešu rakstniecības darbus un par pirmo autoru izvēlējos Knutu Lesiņu. Dabūjusi Lesiņa atļauju, sāku tulkot viņa darbus, un 1957. gadā Minesotas universitātes apgāds izdeva Lesiņa *The Wine of Eternity* (trīs Kundziņa un 12 manis tulkotas noveles).

Man bija bažas, ka amerikāņu redaktori varētu sagrozīt manus tulkojumus, bet kad saņēmu grāmatu Londonā, atradu tajā tikai kādus 6-8 amerikānizētus vārdus, un tie bija vienīgie grozījumi.

Otrs autors, ar ko uzņēmu kontaktu, bija Valdemārs Kārklīņš, un es pārtulkoju piecas viņa noveles. No tām “Tunelis” un “Sastapšanās tumsā” parādījās izcilajā amerikāņu lit. žurnālā *The Hudson Review* (1959. un 1960. g.) un “Pie laika upes” – Teksasas universitātes literatūras žurnālā *Texas Quarterly* (1960).

Starplaikā Anšlavs Eglītis, kuŗa romānu “Homo novus” biju ilgus gadus apbrīnojusi, bija uzņēmis ar mani kontaktu. Es tulkoju dažus viņa darbus, un viņa bestsellers parādījās žurnālā *Texas Quarterly* (1960). Neviens no šiem ievērojamiem žurnāliem nebija grozījis nevienu vārdu, pat ne komatu manus tulkojumus. Pēc tam esmu tulkojusi Andreja Irbes un citu jaunās paaudzes rakstnieku noveles.

Agrākajos gados, kuŗa laikā dzīvojot Kairā, sāku tulkot Rilkes dzeju. Starp 1942. un 1944. gadu mani tulkojumi parādījās trīs literārajos žurnālos: *The Citadel* (Kairā), *Forum* (Palestīnas radiofona literārajā žurnālā, Jeruzālemē) un 17 tulkojumi žurnālā *Personal Landscape* (Kairā; pazīstamā rakstnieka Lorensa Darelā (*Lawrence Durrell*), *The Alexandrian Quartet* autora, rediģēts). Kairā 1942. gadā iznāca arī mans Rilkes tulkojumu krājums *Selected Poems*. 1943. gadā vairākus manus Rilkes tulkojumus pārraidīja Palestīnas radiofons, un 1951. gada martā bija raidījums arī BBC trešajā programmā, Londonā, ar atkārtojumiem 31. martā un 21. augustā.

Francijā 1959. gadā

Anglijā Rilkes tulkošanas autortiesību dēļ līdz 1976. gadam man nav iespējams publicēt manus tulkojumus grāmatā, bet vairāki no tiem ir iespiesti literārajā žurnālā *The New Statesman*, Londonā, un visas Duino elēģijas žurnālā *Poetry London*.

Četri tulkojumi parādījušies antoloģijā *New Roads 1944* (*Grey Walls Press*, Londonā), seši tulkojumi *Atlantic Anthology* (*Fortune Press*, Londonā, 1947) un deviņi antoloģijā *Springtime* (*Peter Owen Ltd.*, Londonā, 1953). B.B.C. literārais žurnāls *The Listener* publicēja ap 20 manus Rilkes tulkojumus laikā starp 1947. un 1954. gadu – Nesen apgāds *Doubleday Anchor Inc.* Ņujorkā izdeva grāmatu *An Anthology of German Poetry from Hölderlin to Rilke* (1960), kuŗā ir vairāki manis tulkoti dzejoļi un desmitā Duino elēģija. Otrā šīs antoloģijas izdevumā, kas patlaban sagatavošanā, būs 11 mani Rilkes tulkojumi. Starplaikā apgāds *Bantam Books Inc.* Ņujorkā ir lūdzis 11 citus manus Rilkes tulkojumus savai sagatavojamai antoloģijai.

Karaliskā Šekspīra teātra (*Royal Shakespeare Theatre, Stratford-upon-Avon*) literārais menedžeris, iepazīties ar mani Rilkes tulkojumiem, ir lūdzis mani pārtulkot teātrim modernu vācu lugu ar piedāvājumu dot tulkošanai citas lugas nākotnē.

Kad 1957. gada decembrī parādījās Metjūsa ļoti nelaimīgā antoloģija (*W. K. Matthews, A Century of Latvian Poetry, John Calder, London*), man bija jābūt lieciniecei, ka angļu lasītāji par šiem tulkojumiem smejas. Tas bija iemesls, kāpēc sāku tulkot latviešu liriku. Pirmie manis tulkotie Gunara Saliņa dzejoļi.

Es nekad nekļūšu bagāta, tulkodama latviešu rakstniekus un dzejniekus. Nekad neesmu ņēmusi augstus honorārus, un pēdējos gados 90 procentus no maniem tulkojumiem paveikti bez maksas, daudzi no tiem doti žurnālam *Zintis*.

Tulkošana ir mans vaļasprieks, bet es to ņemu ļoti nopietni. Darbs veicas lēni, jo gribu būt ļoti rūpīga un pārrakstu tulkojumu vairākas reizes. Katrā tulkojumā esmu kontaktā ar autoru; mēs pārrunājam radušās problēmas, es izskaidroju, ko es daru, un lūdzu autora ieskatu un atļauju. Šādā ceļā man ir sakrājušies ļoti interesanta sarakste ar autoriem un vairākos gadījumos radusies cieša draudzība, kas ir lielāks gandarijums nekā honorārs.

No grāmatas “Pašportreti”, sastādījis Teodors Zeltiņš. Grāmatu Draugs, 1965.

JURIS ULMANIS,
zemessargs

Apritējis jau gads kopš Krievijas nodevīgā iebrukuma Ukrainā, un šis 365 dienas daudz mainījušas gan katrā no mums, gan tautā un valstī kopumā. Bez šaubām, karš ir ļoti bēdīgs notikums. Tā piedzīvošanu es nespēju un negribētu novēlēt pat ienaidniekiem. Pēdējā gada laikā esmu vairākas reizes pabijis Ukrainā, arī frontes līnijā, un varu vien apstiprināt, ka šodienas karš ir ārkārtīgi brutāls un nežēlīgs. Te nav nekādas bruņinieku laika romantikas vai vīrišķības demonstrēšanas, divām armijām stājoties vienai otrai pretim klajā laukā. Modernais karš ienāk apdzīvotās vietās. Tas noārda pilsētas un ciematus, nogalina un sakropļo civiliedzīvotājus. Un iedvēš tik dziļu naidu pret uzbrucējiem, ka tā pārvarēšanai var nepietikt ar vienu vai divām paaudzēm.

Par kara šausmām var un vajag runāt daudz, lai nevienam nerastos mulķīga vēlēšanās aizsākt jaunu slaktiņu. Taču šoreiz es gribētu atskatīties uz Ukrainas kara raisītajiem pozitīvajiem pavērsieniem mūsu sabiedrībā un valstī. Un tādu nav maz.

Pirmais ir acimredzams. Latvija beidzot ļoti nopietni strādā pie aizsardzības spēju stiprināšanas. Ja agrāk daudziem tiešām militārs uzbrukums šķita prātam neapverams, neiespējams, tad tagad kā auksta ūdens šalts nākusi apskaidrība, ka modrību nedrīkst zaudēt ne mirkli. Mums vajag modernas pretraķešu aizsardzības sistēmas, artilēriju,

prettanku iekārtas, kara tehniku un labi apmācītus, disciplinētus un profesionālus karavīrus.

Kaņadarbība Eiropas Savienības pievārtē likusi saspringt arī mūsu partneriem un pārskatīt ārējo robežu aizsardzības plānus. Arī NATO apspriedēs mūsu balss tiek sadzirdēta skaidrāk un skaļāk nekā jebkad iepriekš, jo partneri ir sapratuši, ka baltieši krievus pazīst labāk nekā citi. Ietekmes pieaugums palīdzēs mūsu diplomātiem gādāt, lai krīzes situācijā saņemam visu nepieciešamo palīdzību.

Svarīgas izmaiņas notikušas mūsu apziņā. Tik nozīmīgas, ka man pat gribētos šo saukt par Otro Atmodu. Ja pirmajā mēs kā valsts atbrīvojāmies no Padomju Savienības, tad tagad mēs atbrīvojāmies no PSRS un krievu impērijas mantojuma mentālā līmenī. Mēs gāzam pieminēkļus, kas ir svarīgi citai tautai, bet neko daudz nenozīmē mums. Mēs beidzot pārstājam no valsts kases maksāt par vispārējo izglītību svešvalodā – tā tas notiek civilizētā pasaulē. Mēs uzstājīgāk pieprasām visiem Latvijā mītošajiem cienīt mūsu kultūru, tradīcijas, valodu un pasaules skatījumu. Un ja kādam ar to ir problēmas, var droši kāpt vilcienā un doties Austrumu virzienā. Citiem vārdiem sakot, mēs atgūstam gadsimtos nospiesto pašapziņu.

Brutālais karš tepat kaimiņos atmodināja latviešos nepieredzētu līdzietību. Lai arī neesam bagāta nācija, esam ziedojuši uk-

rainiem vairāk nekā daudzas bagātās valstis. Un ne jau tikai palīdzību valstiskā līmenī. Ik nedēļu no Latvijas uz Ukrainu plūst palīdzības kravas, ko sarūpējuši Latvijas iedzīvotāji – apģērbs, elektrības ģeneratori, automašīnas, ēdiens. Tas ir apbrīnojami, cik daudz spējam atdot citiem, lai arī šobrīd paši piedzīvojam diezgan grūtus laikus.

Pēc 30 gadu ilgas tukšas runāšanas beidzot noticis pavērsiens Latvijas enerģētikas politikā. Tāpat kā daudzās citās jomās, mums vajadzēja ļoti spēcīgu impulsu no ārpusē, lai beidzot saprastu, ka "sēdēšana uz Krievijas gāzes un naftas adatas" ir ceļš uz nekurienu. Turēšanās pie "lētajiem energoresursiem" no Austrumiem mums neļāva atmet savu padomju vēsturi un saites, lai kļūtu par īsti eiropiešu valsti. Beidzot tas notiek. Cerams – neatgriezeniski.

Tāpat arī ceru, ka turpināsies šajos patriotisma uzplūdos uzsāktais kurss – atteikties no krievu kultūras un dzīvesziņas mantojuma. Par daudz mums ir ar Krieviju saistītu ielu nosaukumu, pieminēkļu, teātra izrāžu un mūzikas. Par daudz Rīgā, Daugavpilī, Liepājā vai Rēzeknē ikdienā skan krievu valoda. Mums pašiem ir sava valoda, kultūra, laugs. Mums pašiem ir cilvēki, kuŗi pelnījuši viņu vārdā nosauktas ielas. Mums ir daudz panākumu, ar ko lepoties. Un katrs no mums var dot savu pienesumu Latvijas latviskošanā.

Mēs varam Latvijā nerunāt

Kā karš Ukrainā mainījis Latviju un latviešus?

krieviski. Mēs varam pieprasīt saukt pie atbildības cilvēkus, kuŗi iestājas pret Latvijas valsti un demokrātiju. Mēs varam atteikties no Krievijas televīzijas un radio stacijām. Mēs varam izpētīt savus radurakstus un palepties ar senču sasniegumiem. Mēs varam iestāties Zemessardzē un mācīties sargāt savu Tēvzemi.

Mūsu identitāte nav barikādes un Atmoda, kā to mēģina iestās-

tīt šodienas valdošā elite. Mūsu identitāte sakņojas daudz dziļākā pagātnē – vēl pirms baltu cilšu cīņām ar krustnešiem. Gadsimtiem ilgā vēsture ir veidojusi mūs kā tautu. Mums vien jāapzinās savas saknes un jāpaņem viss labākais no savas pagātnes.

Izmantosim šo Otro Atmodu, lai atmodinātu mūsu pašapziņu, latvietību un patriotismu!

Cik Latvijas iedzīvotāji atbalsta Putinu un viņa sabiedroto iebrukumu Ukrainā?

Šā gada 4. februārī ziņu aģentūra LETA ziņoja – Krievijas prezidentu Vladimiru Putinu un viņa sabiedroto iebrukumu Ukrainā atbalsta vien 4% Latvijas iedzīvotāju, un viņu skaits kopš marta ir sarucis divkārt, liecina publiski pieejamais Valsts kancelejas pasūtītais pētījums.

Saskaņā ar pētījuma rezultātiem pārliecinošs vairākums Latvijas sabiedrības atbalsta Ukrainu cīņā pret Krievijas agresiju, Ukrainas bēgļu uzņemšanu, kā arī Ukrainas uzņemšanu Eiropas savienībā un NATO.

Latvijas sabiedrības atbalsts šiem Ukrainas mērķiem pieaug, proti, Ukrainas cīņu par savas zemes neatkarību un brīvību pilnībā vai drīzāk atbalsta 82% iedzīvotāju, kas ir par 6% vairāk salīdzinājumā ar 2022. gada martu. Ukrainas kara bēgļu uzņemšanu Latvijā atbalsta 73% aptaujāto, kas ir par 1% mazāk salīdzinājumā ar aizvadītā gada martu. Ukrainas uzņemšanu NATO atbalsta 63%, kas ir par 12% vairāk.

Vairākums aptaujāto jeb 60% Latvijas iedzīvotāju kopumā piekrit, ka karš Ukrainā pastiprina spriedzi latviešu un krievu starpā un tas ir par 4% aptaujāto vairāk salīdzinājumā ar 2022. gada martu. Rezultāti latviešu un krievu grupās ir līdzīgi.

Latvijas iedzīvotāji augstu vērtē savas prasmes medijpratībā un kopumā uzticas Latvijas valsts institūciju un mediju sniegtajai informācijai. 57% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka viņi spēj atšķirt patiesu informāciju par karu Ukrainā no sagrozītas.

Latvijas valsts institūciju sniegtajai informācijai par karu Ukrainā uzticas 50%, bet Latvijas mediju sniegtajai informācijai uzticas 47%.

Neuzticēšanos Latvijas institūcijām un medijiem pāuda 22% – 23% respondentu. Mazākumtautību pārstāvju vidū uzticēšanās rādītāji tradicionāli ir zemāki nekā vidēji sabiedrībā.

Atbildot par iespējamo nogurumu no ziņām par karu Ukrainā, 52% respondentu to noraidīja, paužot viedokli, ka nav no šīm ziņām noguruši.

Pieaugusi drošības sajūta sakarā ar Latvijas dalības NATO un Eiropas Savienībā. Latvijas dalība NATO drošības sajūtu rada 48% respondentu, kas ir par 11% vairāk salīdzinājumā ar 2022. gada martu. Latvijas dalība Eiropas savienībā drošību rada 48% respondentu, kas ir par 11% iedzīvotāju vairāk. Noraidošu viedokli šajos jautājumos pārstāvēja katrs ceturtais respondents, un biežāk tie bijuši cittautieši.

41% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju kopumā jūtas droši, jo Latvijai nav tieša militāra apdraudējuma. Pretēju viedokli pārstāvēja 27% aptaujāto.

Līdzīgi kā pavasarī, arī 2022. gada decembrī Latvijas sabiedrība diezgan skeptiski vērtē Rietumu valstu paveikto cīnoties pret Putina karu Ukrainā. Tikai 22% aptaujāto iedzīvotāju piekrita tam, ka Rietumu valstis un institūcijas pietiekami spēcīgi darbojas pret Putina karu Ukrainā.

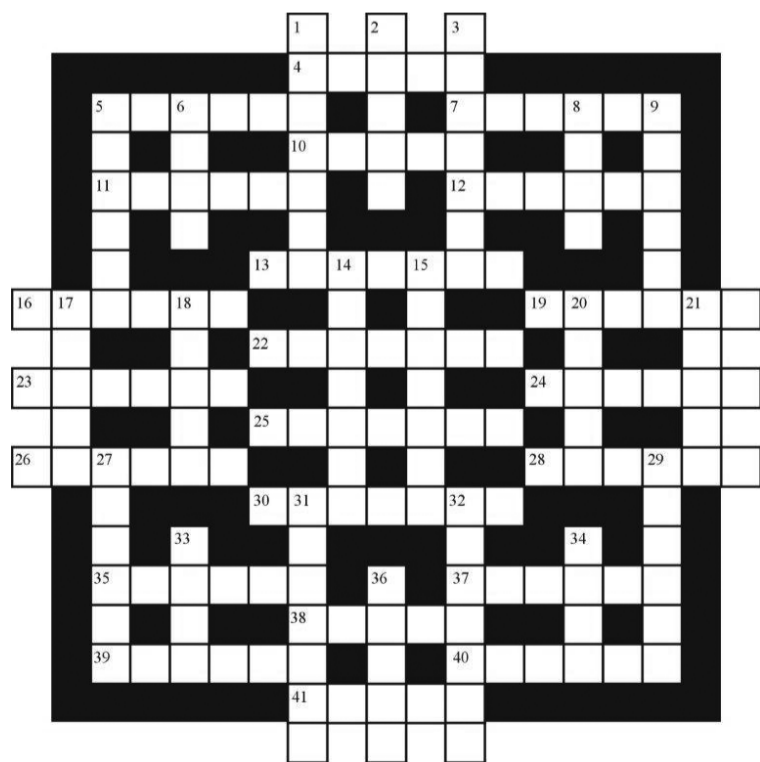
Nav mainījis sabiedrības viedokli par Rietumu valstu iesaistīšanos karā. To atbalstītu 20% respondentu. Katrs otrais Latvijas iedzīvotājs jeb 49% ir pret Rietumu iesaistīšanos kaņadarbībā Ukrainā.

Krievijas valsts institūciju un mediju sniegtajai informācijai par karu Ukrainā uzticas tikai 4% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Gandrīz viennozīmīgi vairāk nekā 80% gadījumu, gan Krievijas valsts institūciju, gan Krievijas mediju sniegtā informācija tika raksturota kā neuzticama.

Vairāk nekā divas trešdaļas jeb 68% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju apgalvoja, ka ir snieguši materiālu vai morālu atbalstu Ukrainai un Ukrainas bēgļiem. (Kopumā aptaujāti tika 1057 Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem.)

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Horizontāli: 4. Asinsrades orgāns. 5. No rupja maluma kviešu vai miežu miltiem cepta maize. 7. Viesistaba. 10. Iecere. 11. Deserta vīna šķirne. 12. Tonizējošs dzēriens. 13. Pakāpeniski pielāgoties. 16. Sasista trauka gabals. 19. Suņu šķirne. 22. Silto zemju auglis. 23. Tenkas. 24. Neieredzēt.

25. Ierīce. 26. Dažādu rasu cilvēku kopīgs bērns. 28. Virieša vārds (novembris). 30. Kontakts. 35. Ieteikums. 37. Augiem apaudzēta viegla būve. 38. Īslaicīgs lekciju cikls. 39. Dzīves mērķis, uzdevums. 40. Kaiju dzimtas putns. 41. Vākt, grābt vienkopus.

Vertikāli: 1. Slinki cilvēki.

2. Nelieli grauzēji. 3. Folkloras sacerējumi. 5. Papagaiļu kārtas putns. 6. Tukša vārpa. 8. Lapu koks. 9. Sporta sacīkšu sākuma moments. 14. Daiļuma cieniņtājas. 15. Balss trūkums vai neskanīgums. 17. Amariļļu dzimtas augs. 18. Ciets silcītēzis. 20. Gatve. 21. Riki šašliku cepšanai. 27. Siki durstīga sajūta. 29. Gadalaiks. 31. Rotaslieta. 32. Palieka no seniem laikiem. 33. Veidot trikotāžas izstrādājumu. 34. Rožu dzimtas koks ar smaržīgiem ziediem. 36. Likt kaudzē.

Krustvārdu mīklas Nr. 8 atrisinājums.

Horizontāli: 5. Pandēmija. 8. Karagana. 11. Pūrvieta. 13. Sauna. 14. Šautra. 15. Sarene. 16. Augonis. 19. Vantis. 21. Kanons. 22. Lauva. 23. Korts. 29. Kopija. 30. Skavas. 31. Aslapes. 32. Kautra. 34. Kreves. 35. Kobra. 37. Valmierā. 38. Lapsenes. 39. Estētiski.

Vertikāli: 1. Apsara. 2. Untas. 3. Liepa. 4. Taurus. 6. Pastēte. 7. Vitriņa. 9. Asaras. 10. Kupons. 12. Tanins. 17. Uzsvars. 18. Ierosme. 20. Skara. 21. Katrs. 24. Potaša. 25. Rietumi. 26. Skalbe. 27. Lapesnes. 28. Kamene. 33. Acenes. 34. Kupris. 35. Kaite. 36. Alise.

SPORTS

Latvijas basketbolisti izcīna uzvaru Turcijā

// FOTO: Latvijas basketbola savienība

Latvijas vīriešu basketbola izlase, kas jau nodrošinājusi ceļazīmi uz 2023. gada Pasaules kausa finālturnīrā, kvalifikācijas turnīra otrā posma spēlē izbraukumā ar rezultātu 83:74 pārspēja Turciju. Latvijas basketbolisti I apakšgrupas kopvērtējumā ar astoņām uzvarām deviņās spēlēs ir pirmajā vietā, bet turki piedzīvoja sesto zaudējumu. Latvijas izlasē 14 punktus guva Artūrs Žagars, kurš lielāko daļu otrā puslaika laukuma nedevās savainojuma dēļ. 11 punktus guva Toms Leimanis, bet pa 10 punktiem sameta Dairis Bertāns un Atrūs Strautiņš. Turcijas izlasē 17 punktus guva Onuralps Bitims, bet pa 15 punktiem sameta Jigits Arslans un Sadiks Emirs Kabača.

Spēli turki iesāka nedaudz veiksmīgāk, izvirzoties vadībā ar 15:10, bet pēc Žagara iesaistīšanās spēlē cīņas gaita izlīdzinājās. Viņš realizēja trīs tālmetienus, un Latvijas basketbolisti atspēlējās, pirmo puslaiku noslēdzot esot vadībā ar 26:23. Otrajā puslaikā ritēja līdzīga

cīņa, un turki uz brīdi atguva vadību, bet latvieši līdz puslaika pārtraukumam atjaunoja trīs punktu pārsvaru – 49:46. Trešajā ceturtdaļā Latvija turpināja savus veiksmīgos uzbrukumus, kamēr turki nedaudz "iebuksēja". Latvija izvirzījās vadībā ar 70:53, bet ceturtajā ceturtdaļā uz brīdi bija arī 21 punkta pārsvars. Turki gan pamanījās atspēlēt pamatlaika izskaņā, pietuvojoties līdz sešu punktu deficītam (77:71), taču galotnē Bertāns un Aigars Šķēle guva svarīgus punktus, kas ļāva nosargāt pārsvaru.

Latvijas basketbolisti PK kvalifikāciju noslēdz ar lielisku bilanci

Latvijas basketbolists Toms Leimanis // FOTO: Elizabete Ronija Dreimane/TVNET

Latvijas vīriešu basketbola izlase pirmdien "Arēnā Rīga" pie pilnām skatītāju tribīnēm 2023. gada Pasaules kausa kvalifikācijas ciklu noslēdza ar 15. uzvaru 16 spēlēs, pārspējot Grieķijas valstsvienību ar rezultātu 67:57 (18:8, 15:24, 19:9, 15:16), Latvieši izcīnīja 11. uzvaru pēc kārtas. Pa 11 punktiem guva Artūrs Strautiņš, kurš realizēja visus metienus – trīs tālmetienus un abus soda metienus, un Toms Leimanis, kurš sakrāja arī astoņas rezultatīvas piespēles un četras atlekušās bumbas. Desmit punk-

tus guva Dairis Bertāns, bet Andrejs Gražulis astoņiem punktiem pievienoja sešas atlekušās bumbas. Viesiem, kuriem punktu guva visi 12 spēlētāji, rezultatīvākais ar deviņiem punktiem bija Emmanuils Hacizakis. Latvija pirmajā ceturtdaļā arvien palielināja punktu pārsvaru, pēc Mārča Steinberga divpunktu metiena 15 sekundes pirms ceturtdaļas beigām panākot 18:8. Otrā ceturtdaļā viesi sāka ar ciešu seģšanu, kas noveda pie vairākām kļūdām saspēlē, izpauzoties Jāņa Strēlnieka, Artūra Žagara un Kristera Zorika prombūtnei. Tomēr pēc Toma Leimaņa trīspunktu metiena 61 sekundi pēc ceturtdaļas sākuma izdevās panākt līdz tam lielāko pārsvaru – 21:9. Tad sākās grieķu ofensīva, panākot 20:25. Turklāt ceturtdaļas vidū latviešiem jau bija sakrāta piezīmju norma. Punktu starpībai kādu brīdi nostabilizējoties sešu līdz deviņu punktu robežās, puslaika beigas tomēr labāk aizvadīja viesi, gūstot astoņus punktus pēc kārtas un panākot 32:33. Otrā puslaika 37. sekundē grieķi pirmoreiz spēlē izvirzījās vadībā, tālmetienu realizējot Georgam Tanulim, – 35:33. Latvija atbildēja ar 9:0 izrāvienu, to sākot ar vienu realizētu soda metienu no diviem Anžejam Pasečņikam, turpinot ar tālmetieniem Leimanim un Dairim Bertānam, kurš iemeta arī divus soda metienus. 42 sekundes pirms ceturtdaļas beigām Aigars Šķēle ar divpunktu metienu panāca lielāko pārsvaru spēlē – 52:39. Grieķi vēlreiz pietuvojās līdz 52:54, tomēr ar Artūra Strautiņa tālmetienu un Andreja Gražula bumbas triecienu grozā no augšas latvieši 96 sekundes pirms mača beigām panāca 63:55, bet visu spēli uzvarēja ar 67:57.

Kvalifikācijas otrā posma I grupā pirmajā vietā ar deviņām

uzvarām desmit spēlēs finišēja Latvija. Grieķija tika pie sešiem panākumiem, Serbija ar piecām uzvarām deviņās spēlēs ieņēma trešo vietu, Beļģijai četri panākumi dod ceturto pozīciju, Turcijai ir trīs uzvaras, bet Lielbritānija guvusi panākumu tikai vienreiz. Arī grieķi jau ir izcīnījuši ceļazīmi uz finālturnīru, taču pakāpties uz pirmo vietu apakšgrupā vairs nevar.

Girgensona "Sabres" saņem "nokautu" pirmajā periodā; "Canucks" zaudē bez Šilova vārtos

// FOTO: AP/Scanpix/LETA

Nacionālās hokeja līgas (NHL) regulārā čempionāta spēlēs zaudējumus piedzīvoja latviešu pārstāvētās vienības – Bufalo "Sabres" ar Zemgu Girgensonu sastāvā un Vankūveras "Canucks" ar vārtargu Arturu Šilovu uz rezervistu soliņa. "Sabres" pirmajā periodā deviņu minūšu laikā ielaida četrus vārtus un ar 3:6 (0:4, 0:1, 1:3) piekāpās Toronto "Maple Leafs". Girgensons nospēlēja 13:55 minūtes, izdarīja trīs metienus pa pretinieku vārtiem, reizi pielietoja spēka paņēmieni, bet cīņu noslēdza ar neitrālu lietderības koeficientu. Par spēles galveno varoni kļuva Raiens O'Railijs, kurš guva "hat trick" un ar diviem vārtiem 37 sekunžu laikā iesāka "Maple Leafs" izrāvienu pirmajā periodā. "Canucks" sīvā cīņā pamatlaika izskaņā spēja atspēlēt divu vārtu deficītu,

tomēr pēcspēles metienu sērijā ar 4:5 (0:1, 2:2, 2:1, 0:0, 0:1) piekāpās Našvilas "Predators". Šilovs šoreiz bija uz "Canucks" soliņa, bet Vankūveras komandas vārtos Kolins Delia atvairīja 22 no 26 metieniem. Spēles piektajā minūtē Kols Smits guva "Predators" pirmos vārtus. Otrā perioda astotajā minūtē Filips Tomasino realizēja Našvilas komandas vairākumu, bet tad Andrejs Kuzmenko un Šeldons Drīss panāca 2:2. 10 sekundes pirms otrā perioda beigām Nino Nideraiters atguva "Predators" vadību, savukārt Mikaela Granlunds pēdējās trešdaļas astotajā minūtē palielināja Našvilas komandas pārsvaru līdz 4:2. Pamatlaika izskaņā "Canucks" treneri nomainīja vārtargu un atspēlēja divu vārtu deficītu, tiekot pie viena punkta. 67 sekundes pirms pamatlaika beigām Konors Garlands guva "Canucks" trešos vārtus, bet vēl pēc 51 sekundes Kuzmenko atjaunoja līdzsvaru spēlē 4:4. Pēcspēles metienos "Predators" uzvarēja ar 1:0, vienīgo izgājienu realizējot Meta Dušeinam.

Girgensons gūst septītos vārtus sezonā

Zemgus Girgensons guva savus septītos vārtus Nacionālās hokeja līgas (NHL) sezonā, palīdzot Bufalo "Sabres" 11 vārtu spēlē pagarinājumā ar 6:5 (1:1, 3:1, 1:3) pieveikt Tampabejas "Lightning". Visā spēlē Latvijas izlases uzbrucējs nospēlēja 17:45 minūtes, piecas reizes pielietoja spēka paņēmieni, divreiz meta pa vārtiem, bloķēja vienu metienu, uzvarēja vienu no diviem iemietieniem, bet spēli noslēdza ar neitrālu lietderības koeficientu. "Sabres" tā bija trešā uzvara pēdējās četrās spēlēs. Bufalo komandas rindās ar "hat trick" izcēlās Teidžs Tomsons, bet vēl vārtus guva Džeks Kvins un Ilja Ļubuškīns, kurš pagarinājuma otrajā minūtē mazākumā atnesa "Sabres" uzvaru.

(Turpināts 20. lpp.)

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS Simtgades Testamentāro novēlējumu fonds

THE AMERICAN LATVIAN ASSOCIATION CENTURY BEQUEST FUND

Novēlot kaut mazu daļu savā testamentā šim ALA nākotnes fondam, mēs liksim stipru un paliekošu pamatu latvietības uzturēšanai ASV, mēs celsim un sargāsim latvju tautu, valsti un kultūru. ALA dara daudz, un mums visiem jāgādā, lai tā savu darbu turpinātu vēl ilgus gadus nākotnē mūsu nākamajām paaudzēm!

American Latvian Association
400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850
301-340-1914; info@alasa.org
EIN: 53-0215408

PĒRK

Pērku mežu, lauksaimniecības zemi. Tāl. +371 29386009.

PĒRK

Nopirkšu mežu ar zemi vai lauku viensētu Latvijā. Tāl. +371 26157008.

**PĒRK
LATVIEŠU
EMIGRANTU
SKAŅUPLATES!**

WhatsApp 00 371 29804509
+1 (303) 990-2126

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas**. Arī kārtojām palīdzības sūtījumus **uz Ukrainu** (caur Latviju).

• Plānojam paku (u.c. sūtījumu uz LV) savākšanas tūri uz aprīļa vidu!
• Skat. turpmākos LAIKA numurus un mūsu mājas lapu! → Piesakieties mūsu paku epastiem!

Zvaniet: 1-888-LATVIAN • Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

PĒRK DZĪVOKĻU NAMU

**Pērk daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
**Namu apsaimniekošana, juridiskie pakalpojumi;

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)

abatarags@optonline.net

A.Padegs 845-462-3317 (NY)

apadegs@optonline.net

IN MEMORIAM

2023-02-25 Roberta Rūša izvadīšanā
Ivara Bērziņa atvadu vārdi

Mēs esam baznīcā. Vieta un laiks pateikties Dievam, ka viņš mums deva Robertu Rūsi. Robertam ir draugi, neviens ienaidnieks. Es esmu priecīgs un lepns par to, ka esmu starp Roberta draugiem. Draudzība ir mīlestība. Draudzība vairāk dod, nekā ņem.

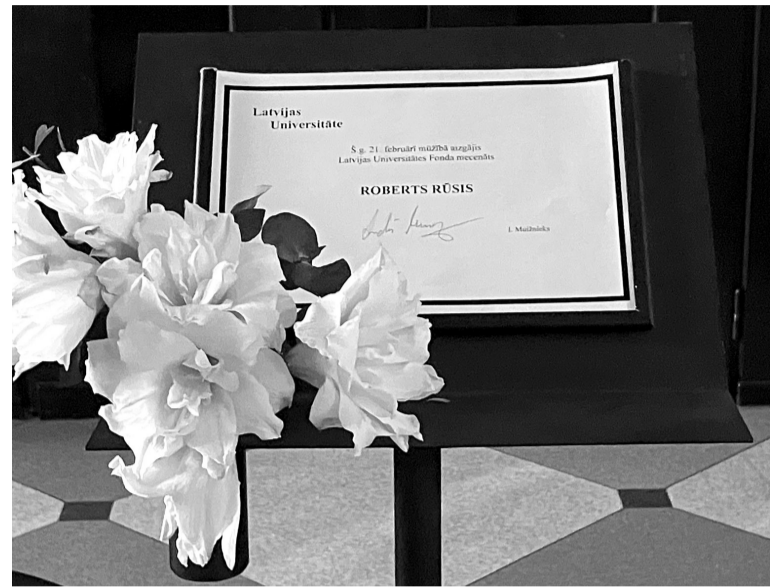
Roberts daudziem devis daudz. Mani viņš iesaistīja latviešu sabiedrībā un Letonijā, bija padomnieks un labs piemērs, kā dzīvot, strādāt un priecāties. Atceros Roberta kāzas. Daži draugi ielēca peldbaseinā tērpti smokingos! Roberts cienīja savu maizes darbu un bija ļoti sekmīgs advokāts. Robertam laimējās apprecēt Dagniju un radīt šo brīnišķīgo ģimeni.

Pēc neatkarības atgūšanas Roberts devās uz Latviju palīdzēt Latvijai celt saulīti. Bez atbildības viņš vadīja tiešu apmācības centru un vēlāk bija padomnieks Latvijas Bankai. Liels ieguvums Latvijai. Robertu apbalvoja ar Trīs Zvaigžņu ordeni.

Ne tik vien ar padomiem, bet arī ar naudu Roberts atbalstīja izglītību Latvijā. Roberts un Dagnija nodibināja stipendiju fondu.

Letonijas nams Rīgā nebūtu uzcelts tik ātri un tik labi bez Roberta padoma un atbalsta.

Mans prieks par to, ka esmu Roberta draugs, pārvar manas sāpes, ka viņa vairs nav.

Atvadu vārdi Izabellai Mitānijai Cielēnai
(1927–2023)

2023. gada 10. februārī Mūžības ceļā devās Izabella Mitānija Cielēna – Ģederta Eliasa māsa Maijas un politiķa un sabiedriskā darbinieka Fēliksa Cielēna meita. Filozofijas zinātņu doktore, A. Kamī speciāliste, strādājusi par angļu valodas skolotāju, vēlāk – par franču valodas docētāju Ērebrū (Örebro) universitātē Zviedrijā. Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas 20. gs. 90. gados ne reizi vien bijusi vieslektore Latvijas Universitātē. Izabella allaž ir bijusi sabiedriski aktīva, ilgus gadus vadījusi Stokholmas latviešu pensionāru biedrību, bijusi Ģederta Eliasa fonda prezidente.

Grūti sacīt ardievas draugam, kuš ilgus gadus bija tik ļoti klātesošs, ieinteresēts kultūras dzīves norisēs, mīlēja dzīvi un tik pozitīvi raudzījās uz notiekošo. Katrā telefona sarunā Izabella apjautājās par to, kas jauns, kādas izstādes, izrādes,

grāmatas, kā klājas kopīgajiem draugiem un paziņām.

Izabella bezgala mīlēja Latviju. Viņa mūsu pēdējā telefona sarunā dažas dienas pirms aiziešanas Mūžībā sacīja: "Ja varētu

vēl reizi aizbraukt uz Rīgu, aiziet līdz Brīvības piemineklim, būt klāt Dziesmu svētkos..." Katru reizi, kad viņa atbrauca uz Rīgu, pirmais gājiens bija pie Brīvības pieminekļa. Latvijas opera, teātri, muzeji, cilvēki bija Izabellas mīlestība. Ar kādu sirsnību viņa priecājās par Latvijas cilvēku (arī gluži svešu) veiksmi un sasniegumiem, sakot – mēs esam dūšīgi. Kopš pirmā Latvijas apmeklējuma 1989. gadā (tas notika pēc ilga aizlieguma) Iza kļuva par sava onkuļa, izcilā mākslinieka Ģederta Eliasa vārdā nosauktā Jelgavas vēstures un mākslas muzeja draugu un arī manu un manas ģimenes draugu. Iza bija no tiem cilvēkiem, kas prata draudzēties, saprast un atbalstīt. Katreiz, cemojoties Latvijā, Iza brauca uz Jelgavu skatīties Ģederta Eliasa gleznas. Un noteikti uz Eliasu dzimtas mājām Platones pagasta "Zilēnos". Viņai tas bija

kā svētceļojums, kā satikšanās ar savējiem. Tāpat kā Strupdeguņu kapu apmeklējums, kur atdusas gandrīz visi Eliasu dzimtas piederīgie.

Izabella allaž ar lielu cieņu un mīlestību pieminēja savus vecākus, domājot par viņu devumu Latvijai, priecājās katru reizi, kad tika pieminēts Fēliksa Cielēna vārds, bija lepna par Ģederta Eliasa darbiem, izstādēm Latvijā un ārzemēs, rūpējās par to, lai Eliasa vārds būtu zināms Zviedrijā.

Izabella mīlēja Latviju, bet viņai ļoti tuva bija arī Francija, tās valoda un kultūra. Kad kopā bijām Parīzē, šķiet, viņai bija stāsts teju par katru parku, dārzu, baznīcu un muzeju. Un bērnības atmiņas gan par vietām, gan skolu, gan draugiem. Mazā Iza taču skolas gaitas sāka Francijā.

Zviedrijā Izabella nodzīvoja visu mūžu. Atbrauca pavisam

jauna meitene, ieguva izglītību, nodibināja ģimeni, izaudzināja bērnus. Viņa mīlēja un pazina šo zemi, tās vēsturi, kultūru, valodu. Tikai katru reizi, atgriežoties Stokholmā pēc Latvijas apmeklējuma, Izabella sacīja: "Cik grūti atkal pierast pie tā, ka jārunā zviedriski." Ne jau runāt zviedriski bija grūti, bet savienot abas zemes savā sirdī bija grūti. Viņa daudz kārt runāja par to, ka Latvijā viņa jūtas kā mājās, bet mājās ir Stokholmā.

Sakot ardievas Izabellai Cielēnai – īstenai Latvijas patriotei, dziļas kultūras cilvēkam un ļoti labam draugam, vēlām gaišu ceļu Mūžībā un tikšanos ar savējiem, jo viņa tam mazliet ticēja...

Mūsu visdziļākā līdzjūtība Izabellas ģuplajai ģimenei!

Ģederta Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzeja, Ģederta Eliasa fonda vārdā
Marija Kaupere

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks vai arī tie ir atcelti!

KLĪVLANDE (OH)

Rita Grendze viesosies Klīvlāndē 2023. gada 5. martā 12:30 p.p. (1385 Andrews Ave., Lakewood, Ohio). Viņa piedalīsies Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā ar priekšnesumu **Gaismas meklējums**, stāstot par savu mākslas instalācijas dzinuli un īstenošanu Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektā

2017. gadā.

ST. PĒTERSBERGAS FL
LATVIEŠU BIEDRĪBA

Dokumentālās filmas "Valiant" izrāde sestdien, 25. martā, plkst. 2:00 pm (Point Brittany Tudor room 5220 Brittany Drive S., St. Petersburg, FL). Sestdien 22. aprīlī Olgas Ražeckas koncerts! Rezervējiet datumu jau tagad! (Sacred Lands 1700 N Park Street, St. Petersburg, FL 33710). Vairāk informācijas nākamajās ziņās.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA98125). Mājas lapa:

www.seattlelatviancenter.com.

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:30 Centrā. Pensionāru sanāksmes pirmdienās 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr: (58 Irving st, Brookline

MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudz@gmail.com, tālr.: 617-232-5994 Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudz@gmail.com; www.facebook.com/Čikāgas-Ciānas draudz 2550-4389-7965-234. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, e-pasts: puidza@yahoo.com.

Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.: (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. 1-773-818-6965 St.Peters.latvian.church@gmail.com Ivars Spalis (ivspalis@gmail.com), priekšnieks. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds.

Čikāgas latv. baptistu dr.: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr.: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). (Turpināts 19. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reg-lite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc dievk. sadraudzība.

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Seko sadraudzības stunda.

Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.: *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Dievkalpojumi ar viesu mācītājiem latviešu un angļu valodā plkst. 10:00. Par datumiem sazināties ar draudzes pr. Kārlī Indriksonu, tālr.: 402-730-3427, e-pasts: kindriks@aol.com. Pensionāru saiets katra mēneša otrajā ceturtdienā plkst. 11:00 sabiedriskajās telpās.

Dzamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). MA 02766). **Dievkalpojumi ar dievgaldu divreiz mēnesī 2:30 pēcpusdienā ar viesu mācītāju Igors Safins.** Lūdzu, zvaniet draudzes sekretārei Zigrīdai Kručkovai par datumiem, tālr.: 617-323-0615.

Filadelfijas LALatv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Gija Galiņa.

5. martā dievkalpojums – plkv. Oskara Kalpaka piemiņa plkst. 11:00, seko video "Latvija 100 gados." Video veidoja radoša grupa Vašingtonas pievārtē. **12. martā** dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 11:00. **19. martā** dievkalpojums plkst. 11:00, Pankūku brokastis pirms baznīcas plkst. 10:00. **26. martā** dievkalpojums plkst. 11:00, seko māc. Gijas Garīgo pārdomu cikls. **2. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Pūpolu svētdiena* – plkst. 11:00, Draudzes valdes ievēšana amatā. **6. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Zaļā ceturtdiena* – plkst. 2:00 pēcpusdienā. **7. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Lielā piektdiena* – plkst. 7:00 vakarā. **9. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Kristus Augšāmcēlšanās svētki* – plkst. 8:00 no rīta, seko Lieldienu brokastis groziņu veidā.

Grandrapidu latv. ev. lut. dr.: *Faith Lutheran Church*. (2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505.) Tālr.: 616-361-6003. Māc. Aija Graham. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. **Dievk. notiek divreiz mēnesī 2:00 pm.** Par datumiem, lūdzu, sazināties ar dr. pr. Ivaru. Pēc dievk. kafijas galds.

Grandrapidu latv. katoļu dr.: *Our Lady of Anglona* (504 Grand Ave NE Grand Rapids MI 49503) *Grand Rapids Association Nama – Mac.Mark Mitchell* Priekšnieks Bronislavs Viscockis – tālr.: 616-540-1322. **Dievk. notiek katru svētdienu 10:00** – seko kafijas galds.

Kalamazū latv. ev. lut. apv. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49006). Māc. Aija Graham. Latviešu ev. lut. apvienotā draudze notur klātienē dievkalpojumu **katru svētdienu, plkst. 10:00.** Pieejami arī sprediķu ieraksti draudzes YouTube kanālā (meklēšanas atslēgas vārds "Latviešu apvienotā draudze Kalamazū").

Klīvlāndes apvienotā latv. ev. lut. dr.: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes **dievk. notiek svētdienās 11:00.** Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu dr.: *Bethel Baptist Church* (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30.

Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Dievkalpojumi ar viesu mācītājiem latviešu un angļu valodā plkst. 10:00. Par datumiem sazināties ar draudzes pr. Kārlī Indriksonu, tālr.: 402-730-3427, e-pasts: kindriks@aol.com. Pensionāru saiets katra mēneša otrajā ceturtdienā plkst. 11:00 sabiedriskajās telpās.

Latvian Hall (Latviešu ev. lut. sabiedriskās telpās, 33rd & Mohawk iela, Baznīca, 33rd & C iela, Linkolnā. kunora@windstream.net.

Mančesteras latv. ev. lut. dr. (dievk. Notiek *Holy Transfiguration Romanian Orth. Church*, 2 Winter St., Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr. 413-568-9062. **18. martā, plkst. 11:00** – dievkalpojums ar dievgaldu, viesmācītājs Igors Safins.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.: (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Jānis Ginters tālr.: 260-797-5695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr.: 414-416-6157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Minneapolis – St. Paulas latv. ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Minneapolis St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības/Tervete ev. lut. dr.: *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org. pr. Jānis Mateus tālr.: 514-481-2530, e-pasts :prez@draudze.org.

Ņūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: (Latvian Lutheran Church, P.O. Box. 1008, Maplewood, NJ 07040). Dievkalpojumi notiek NJ Latviešu biedrības namā Priedaine, (1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728), māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, e-pasts: latvian-lutheranchurch@gmail.com. Draudzes pasta adrese: *Latvian Lutheran Church P.O. Box 1008, Maplewood, NJ 07040.* Ņūbransvikas – Leikvudas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi ar dievgaldu **5. martā** 11:00 no rīta un **19. martā** 11:00 no rīta,

pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce. **1. aprīlī** – Talkas diena.

Ņujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn., 254 Valentine Ln, Yonkers NY.

Salas bazn., 4 Riga Ln, Melville NY.

St. Andrew bazn., 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ.

Brāļu kapi, 414 Bloomer Rd, Tannersville NY

St. John's bazn., 81 Chistopher St, New York NY

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm St, Saginava, MI 48602). Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675-330. Kontaktpersona *Mary Beth Dzirnis*, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnis@chartermi.net. **Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā,** seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 1-619-630-8143, e-pasts: janislegzdins@hotmail.com.: Dievkalpojumi notiks iekšienē un jānēsā sejas maskas.

8. aprīlī sestdien plkst. 12.00 Diakone Guna Reins; Lieldienu dievkalpojums ar Dievgaldu; pēc dievkalpojuma groziņu kafijas galds.

Sentluisas latv. ev. lut. dr.:

Christ Lutheran bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudiņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas. lut. dr.: (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125). Dievkalpojumi notiek plkst. 10:30. Draudzes priekšnieks Jānis Šulcs, tālr.: 206-406-5226, e-pasts: prieksnieks@seattlelatvianchurch.org. Baznīcas mājas lapa: www.seattlelatvianchurch.org.

5. martā Dievkalpojumu vada Lisa un Andris Pružinski. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce. **12. martā** Angļu valodas dievkalpojumu vada Linda Beiniķe un Jānis Šulcs. **19. martā** Dievkalpojumu vada Dr. Jānis Sīpols. **26. martā** Dievkalpojumu vada Dr. Inese un Ēriks Raisteri.

Skenektedijas latv. ev. lut. dr.: *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart. **19. martā** plkst. 2:00 ar Dievgaldu. Sekos sēde. Diak. Linda Sniedze-Taggart.

St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: draudzes mācītājs Aivars Pelds. Tel.: 515-991-4640 – sazināties ar Andri Rītumu, 727-797-1933. Dievkalpojumi un Bībeles stundas notiek *Faith Lutheran* baznīcā, kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.

Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. E-pasts: grietins@gmail.com. Priekšnieks: Kārlis Vasarājs, pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: 400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850 – 3121. Tālrunis: 301-251-4151, epasts: dcdraudze@gmail.com, www.dcdraudze.org. Prāveste Anita Varsberga Pāža (tālr.: 301-302-3270). Draudzes priekšniece Dace Zalmane.

Katru svētdienu 11:00 dievkalpojums – klātienē & tiešsaistē (ZOOM). Katru trešdienu 10:00 Rīta svētbrīdis (ZOOM). ZOOM pieslēgšanās norādes ir atrodamas draudzes mājas lapā www.dcdraudze.org

Lūgums turpmāk
SARĪKOJUMU un
DIEVKALPOJUMU
ziņas sūtīt Inesei Zaķis
uz e-pastu
rigaven@aol.com
lidz piektdienai
vai tieši uz redakciju Rīgā,
uz e-pastu:
redakcija@laiks.us
ne vēlāk kā PIRMDIENĀS.

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā māsa, mamma un Mimi

ANDA ELISA CUMINGS, dzim. SĪPOLS

Dzimusi 1956. gada 20. jūnijā *Highland Park, MI*,
mirusi 2022. gada 16. maijā *West Redding, CT*

Dziļi sēro
MĀSA MĀRA SĪPOLS AR ĢIMENI
BRĀĻI ULDIS (SANDRA) SĪPOLS UN REINIS SĪPOLS (ILZE BĀRS) AR ĢIMENĪM
MEITA KRISTINA (MIKE) SCAVIOLA, MAZBĒRNI TEO UN MAX
DĒLS NICHOLAS (STEPHANIE) CUMINGS, MAZBĒRNI NICHOLAS UN FRANCIS
DĒLS TIMOTHY CUMINGS
MEITA MADELINE (NATE) HARRIS, MAZBĒRNI THAYER UN FAITH
MEITA EMILY CUMINGS

Mūsu mīļā māmiņa

ELEONORA RAMPANS, dzim. AUGUSTĀNS

Dzimusi 1928. gada 18. augustā Viļakā, Latgalē, Latvijā,
mūžīgā mierā aizsaukta 2023. gada 30. janvārī Bostonā, ASV

Mīļā piemiņā viņu paturēs
DĒLS EDUARDS RAMPANS UN VIŅA MĪĻĀ KUNDZE LISA,
MĪĻIE RADINIEKI LATVIJĀ UN DRAUGI BOSTONĀ

Māmiņa tagad ir debesīs,
Ar senčiem un Dievu viņa tur dzīvos.
Viņas dvēseles gaisma paliek mūsu sirdīs,
Viņas piemiņa prieku un spēku mums dos.

(E. Rampans)

SPORTS

(Turpināts no 17. lpp.)

Šilovs atvairā 20 metienus un tiek pie otrās uzvaras NHL karjerā

Latvijas vārtsargs Artūrs Šilovs, aizvadot savu trešo spēli Nacionālajā hokeja līgā (NHL), atvairā 20 metienus un palīdzēja Vankūveras "Canucks" izcīnīt uzvaru pagarinājumā. "Canucks" izbraukumā ar rezultātu 3:2 (0:1, 0:1, 2:0, 1:0) pagarinājumā pārspēja Sentluisas "Blues". Šilovs, kurš tika galā ar 20 no 22 pretinieku metieniem, ceturtdien izcīnīja savu otro uzvaru NHL. Pirmajā un otrajā trešdaļā Šilovu pārspēja Aleksejs Toropčenko un Tailers Takers, panākot 2:0 mājinieku labā. Noslēdzošajā periodā "Canucks" izdevās izlīdzināt rezultātu pēc Džonatana Tanera Millera un Andreja Kuzmenko precīzajiem metieniem. Pagarinājuma izskaņā uzvaru nesošos vārtus guva Ēliass Petšons. Teodora Bļugera pārstāvētā Pitsburgas "Penguins" savā laukumā ar rezultātu 2:7 (1:2, 0:4, 1:1) piekāpās Edmontonas "Oilers", piedzīvojot ceturto neveiksmi pēc kārtas. Bļugers spēlēja 13 minūtes un 44 sekundes, no tām minūti un 44 sekundes mazākumā, divas reizes meta pa vārtiem, divas reizes pielietoja spēka paņēmieni, uzvarēja septiņos no desmit iemietieniem un maču noslēdza ar neitrālu lietderības koeficientu. Kolumbusas "Blue Jackets", Elvim Merzļikinam paliekot uz rezervistu soliņa, mājas spēlē ar rezultātu (0:2, 0:0, 0:0) atzina Minesotas "Wild" pārākumu.

Šilovu atzīst par mača otro zvaigzni cīņā pret NHL līdervienību

// FOTO: AP/Scanpix

Latvijas vārtsargs Artūrs Šilovs sestdien ar individuāli labu sniegumu neglāba Vankūveras "Canucks" no zaudējuma Nacionālās hokeja līgas (NHL) līderi Bostonas "Bruins", kurai pēdējo ripu tukšos vārtos raidīja viņa amatsbrālis Linuss Ullmarks. "Canucks" bostoniešiem zaudēja savā laukumā ar rezultātu 1:3 (0:2, 0:0, 1:1). Šilovs šajā dueli atvairīja 32 no 34 metieniem, no kuriem 20 tika izdarīti pirmajā periodā, un tika pie spēles otrās zvaigznes goda. Par viņu augstāk novērtēts tika 26 ripas tverušais Ullmarks. Nepilnas trīs minūtes pirms pirmā perioda beigām Šilovu pārspēja Hampuss Lindholms, kurš vairākumā izpildīja metienu bez ripas apstādīšanas. 35

sekundes pirms došanās pārtraukumā pretuzbrukumā Breds Maršāns ar solo gājienu nostiprināja viesiem vadību. Trešā perioda astotajā minūtē Broks Besers pēc tam, kad bostonieši neizmeta ripu ārā no savas aizsardzības zonas, ar metienu no vārtu priekšas panāca 1:2. Ar cerībām atspēlēties Šilovs mača beigās tika nomainīts pret sesto laukuma spēlētāju, un 48 sekundes pirms finālsviļpes Ullmarks ar metienu pāri visām zonām raidīja ripu mērķī. Zviedrs kļuva par vēsturē 13. vārtsargu, kurš NHL guvis vārtus.

Irbe par Šilova raksturu: Tādam tam ir jābūt, lai izdotos veiksmīga karjera NHL

Latvijas hokeja vārtsargs Artūrs Šilovs // FOTO: Vancouver Canucks/Twitter

Artūra Šilova mērķis nav uzvarēt tikai vienā Nacionālās hokeja līgas (NHL) spēlē – viņš skatās jau krietni tālāk, sacīja Latvijas hokeja leģenda Artūrs Irbe. 21 gadu vecais Šilovs nesen debitēja NHL. Vankūveras "Canucks" sastāvā jaunais vārtsargs līdz šim devies laukumā trīs spēlēs un izcīnījis divas uzvaras. Vidēji spēlē viņš ielaišis trīs ripas un atvairījis 89,5% metienu. 2019./20. gada sezonā Šilovs pirmo reizi karjerā spēlēja ārpus Latvijas, pārstāvēt Barī "Colts" komandu Kanādas junioru čempionātā Ontārio hokeja līgā (OHL). Covid-19 pandēmijas sākumā Šilovs atgriezās Latvijā un vietējā čempionātā aizvadīja vien pāris mačus HK "Mogo" un HS "Rīga" sastāvā. Arī pagājušo sezon jaunajam vārtsargam nebija liela spēļu prakse. Viņš aizvadīja pa 10 spēlēm Amerikas Hokeja līgā (AHL) un Austrumkrasta hokeja līgā (ECHL), nedaudz izmēģinot savus spēkus Ziemeļamerikas profesionālajā hokejā. Pērn sezonas beigās Šilovs spīgti sevi apliecināja Latvijas izlases sastāvā pasaules čempionātā, nepilnās četrās spēlēs vidēji ielaižot tikai 1,22 ripas un atvairot 95,24% metienu, kas ir izcili statistikas rādītāji 196 nospēlētās minūtēs. Šosezon Šilovs piedalījies 35 spēlēs AHL čempionātā un palīdzējis komandai izcīnīt 21 uzvaru, kas ir otrs labākais rādītājs līgā. Latvijas hokejistu pirms pusotras nedēļas no fārmkluba izsauca uz NHL.

Teodors Bļugers beidzot gūst vārtus

Pitsburgas "Penguins" uzbru-

cējs Teodors Bļugers guva vārtus Nacionālās hokeja līgas (NHL) spēlē, komandai izcīnot uzvaru pret Tampabejas "Lightning" ar 7:3. Viņš tika atzīts par spēles trešo spožāko zvaigzni. Otrās trešdaļas izskaņā mājinieki pēdējo piecu minūšu laikā guva piecus vārtus, bet kopumā otrajā spēles nogriezni izcēlās sešas reizes, kas izdevies pirmo reizi kopš 2002. gada. Bļugers laukumā pavadīja 12 minūtes, no kurām divas minūtes un 16 sekundes spēlēja mazākumā. Latvieša kontā trīs metieni pa vārtiem, divi spēka paņēmieni viena pārtverta ripa, viena kļūda, uzvarēti trīs no pieciem iemietieniem un pozitīvs lietderības koeficients +2. Šie bija Bļugera otrie vārti sezonā, līdz šim vienīgos vārtus latviešu uzbrucējs guva pagājušā gada 6. decembrī pret Kolumbusas "Blue Jackets", ripu raidot Elvja Merzļikina sargātajos vārtos. Latvijas hokejistam vārtus nebija izdevies gūt 32 spēlēs pēc kārtā

Hokeja vēsture. 1994. gada 31. janvāris

Njujorkā notikušajā gadskārtējā NHL All Stars spēlē Rietumi ar 8:9 zaudēja Austrumiem. Pirmoreiz vēsturē Latviju zvaigzņu spēlē pārstāvēja divi mūsu hokejisti – Artūrs Irbe un Sandis Ozoliņš. Viņi abi bija Rietumu krāsās un abi izpelnījās atzinību. Sandis iemeta divreiz vārtos, bet Irbe ielaida tikai divas ripas.

Baltijas līgā RVS/LU volejbolistes izcīna bronzas medaļas

Finālčetrinieka cīņās RVS/LU nedēļas nogalē laukumā aizvadīja desmit setus, otro reizi kluba vēsturē izcīnot trešo vietu. Pirmo setu labāk sāka mājinieces, panākot 3:0, 5:1 un 9:2 pārsvaru un pārliecinoši gūstot uzvaru (25:12). Un tad jāatzīst Kapriotti prasme "pacelt" komandu pēc vakardienas sāpīgā zaudējuma un tāda spēles sākuma cīņā par bronzas godalgām. Otrajā setā rīdzinieces uzvaru nodrošināja seta vidū, gūdamas septiņus punktus pēc kārtas, setu pēc Annas Ritas un Megijas Dambrehtes bloka uzvarot ar 25:13. Trešais sets pagāja līdzīgā cīņā. Pēc divām Junoras Vageles netveramām servēm viesņās panāca 14:11 pārsvaru, taču drīz tika noķertas (16:16). RVS/LU atspēlēja trīs pēc kārtas setubumbas, taču pēc Ketrīnas Pildas uzbrukuma uzvaru svinēja tallinietes (26:24). Ceturtajā setā, kurā rīdzinieces pēc Kramēnas uzbrukuma panāca

14:8, mājinieces pēc Marenas Mirdas "eisa" pietuvojās līdz 18:19, tomēr setu pēc Melisas Varlīginas kļūdas servē ar 25:22 uzvarēja RVS/LU. Piektajā setā mājinieces ne reizi netika vadībā, kaut vairākkārt panāca neizšķirtu. Pēdējoreiz tas notika pēc Mirdas uzbrukuma – 12:12. Tomēr ar Kramēnas un Dambrehtes jaudīgo uzbrukumu setu (15:12) un spēli pabeidza ar uzvaru. Par vērtīgāko mājinieču rindās tika atzīta "libero" spēlētāja Merilina Pālo, bet medaļnieču rindās pirmā tempa uzbrucēja Anna Rīta, kura sakrāja desmit punktus, trīsreiz izceļoties blokā.

Finālā divu Lietuvas komandu cīņā čempionu titulu nosargāja Kauņas volejbolistes, uzvarot Jonavas *Aušrīne* ar 3:1 (22:25; 25:16; 25:13; 25:15).

Eiduka pasaules čempionātā 15 kilometru skiatlonā izcīna 11. vietu

Patricija Eiduka // FOTO: AFP/SCANPIX

Latvijas vadošā distanču slēpotāja Patricija Eiduka sestdien Planicā pasaules čempionāta 15 kilometru skiatlona sacensībās izcīnīja 11. vietu. Uzvaru izcīnīja Zviedrijas slēpotāja Eba Adešsone, kura finišu sasniegta pēc 38 minūtēm un 11,8 sekundēm. Viņa izvirzījās vadībā jau pēc 3,8 kilometriem un spēja nosargāt pirmo vietu līdz pat finišam. Otro vietu ieņēma uzvarētājas tautiete Frīda Kārlsone, kura atpalika no Adešsones 22 sekundes, bet norvēģiete Astrida Slinda piekāpās uzvarētājai 48 sekundes un ierindojās trešajā pozīcijā.

Eiduka finišu sasniegta minūti un 37,9 sekundes vēlāk nekā uzvarētāja. Tas bija Latvijas slēpotājas labākais sasniegums skiatlona sacensībās, kurās iepriekš viņa bija startējusi tikai 2020. Pasaules kausa posmā un 2021. gada pasaules čempionātā. Pēc pirmajiem 7,5 kilometriem klasiskajā stilā Eiduka ierindojās 12. pozīcijā, no līderes Adešsones atpaliekot tikai 36,4 sekundes. Nākamās 7,5 kilometrus, kas bija jāveic brīvajā stilā, Latvijas slēpotāja iesāka apņēmīgi un pēc 9,7 kilometru atzīmes bija pakāpusies jau uz desmito vietu, taču līdz finišam to nespēja nosargāt. Sacensībās ar kopēju startu vispirms slēpotājas veica 7,5 kilometrus klasiskajā stilā, bet pēc tam tikpat garu distanci mēroja brīvajā stilā. Kopā

startēja 54 slēpotājas. Plānots, ka Eiduka startēs arī desmit kilometru brīvajā stilā un 30 kilometru klasiskā ar kopēju startu, kā arī stafetē Latvijas izlases sastāvā. Planicā notiekošajā pasaules čempionātā distanču slēpošanā Latviju pārstāv 12 sportisti.

Liepiņš finišē kopā ar zvaigznēm UCI Pasaules tūres velobrauciena posmā

// FOTO: Publicitātes foto

Latvijas riteņbraucējs Emīls Liepiņš ieņēma ceturto vietu Apvienoto Arābu Emirātu (AAE) velobrauciena (UCI kat. 2.UWT) piektajā posmā. AAE tūres 170 kilometrus garais piektais posms norisinājās lidzenumā. Finiša spurtā uzvaru izcīnīja nīderlandietis Dilans Grūnevēgens no "Jayco AlUla" komandas, kurš finišēja pēc trim stundām 57 minūtēm un septiņām sekundēm. Viņš apsteidza kolumbieti Fernando Gaviriju no "Movistar" komandas un īru Semu Benetu ("BORA – hansgrohe"), bet tūlīt aiz viņiem ar tādu pašu rezultātu finišēja Emīls Liepiņš.

Duplantis labo pasaules rekordu kārtslēkšanā

Zviedru vieglatlēts Armands Duplantis // FOTO: Scanpix/AFP, ANDREJ ISAKOVIC

Zviedru vieglatlēts Armands Duplantis sestdien sacensībās Francijā sasniegta jaunu pasaules rekordu kārtslēkšanā 6,22 metri. Olimpiskais čempions par centimetru laboja sev piederušo rekordu, ko viņš jūlija beigās sasniegta, izcīnot pasaules čempiona titulu ASV pilsetā Jūdžinā. Pēdējo triju gadu laikā zviedrs pasaules rekordu ir labojis sešas reizes.

Sporta ziņas sakopojis
ANDRIS KĻAVIŅŠ